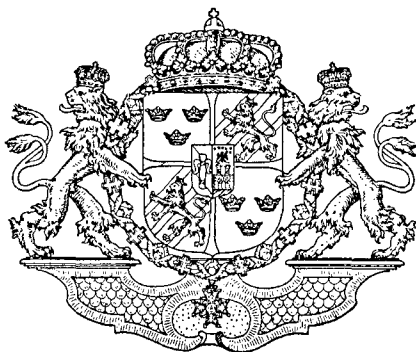

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

7) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVII.

UNDERDÅNIG BERÄTTELSE
AF
KONTROLLSTYRELSEN
FÖR TILLVERKNINGSÅRET
1909—1910.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1911.
[101869]

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. V, Brännvins tillverkning och försäljning. Underdånig berättelse af Byrån för kontrollen å tillverkningsavgifter för tillverkningsåren ...– Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1887-1912.

Täckningsår: 1873/74-1874/75–1910/11 = 1-28.

Seriens titel: Brännvins tillverkning och försäljning, tillverkningsåren 1873/74—1885/86. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssockertillverkningen, tillverkningsåren 1886/87—1902/03. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssocker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1903/04—1905/06. Brännvins tillverkning och försäljning samt socker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1906/07—1910/11.

Berättelsen togs fram av: Byrån för kontrollen å tillverkningsavgifter, 1877-1884. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, 1885-1907. Kontroll- och justeringsstyrelsen, 1908-1909. Kontrollstyrelsen, 1910-1912.

Efterföljare:

Accispliktiga näringar / af Kungl. Kontrollstyrelsen. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1913-1959. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911/12-1958.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrå, 1960.

S. 120: Tab. 102. Brännvinstillverkningen 1856-1959/1951.

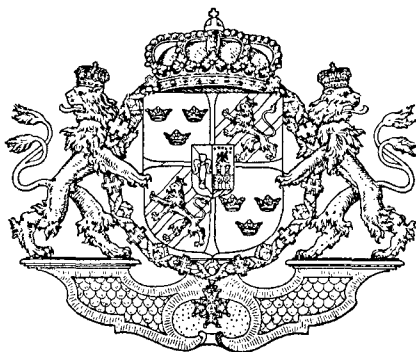
S. 121: Tab. 103. Maltdryckstillverkningen 1903-1950/51.

S. 122: Tab. 104. Förbrukningen av alkoholhaltiga drycker och tobak 1856-1950.

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

7) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVII.

UNDERDÅNIG BERÄTTELSE
AF
KONTROLLSTYRELSEN
FÖR TILLVERKNINGSÅRET
1909—1910.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1911.
[101869]

Innehållsförteckning.

Tillverkningen af brännvin.

	Sid.
Bränneriernas antal	II.
Tillverkningsdygnens antal	II.
Tillverkningens storlek	II.
Tillverkningens fördelning inom landet	II.
Nederlagsrättens begagnande	III.
Uppgifter öfver råämnen, använda inom brännvinstillverkningen	III.
Uppgifter om pressjästfabrikerna	V.
Uppgifter öfver använd arbetskraft	VI.
Kontrollen öfver brännvinstillverkningen	VII.
Denaturering af brännvin	VII.
Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen under kalender- åren 1901—1910	IX.

Detaljhandeln med brännvin.

Antal försäljningsrättigheter	X.
Försäljningsavgifter och vinstmedel	XI.
Försäljningsmedlens fördelning	XI.
Försäljningsbolagens verksamhet	XII.
Förbrukningen af brännvin inom landet	XV.

Tillverkningen af socker.

Tillverkningen vid råsockerfabrikerna	XVI.
Tillverkningen vid raffinaderierna	XVIII.

Tillverkningen af maltdrycker.

De skattepliktiga bryggerierna	XXI.
De skattefria bryggerierna	XXIV.
Förbrukningen af maltdrycker inom landet	XXVI.

Kostnaden för kontrollen

XXVI.

Bilagor.

Sammandrag af uppgifterna öfver brännvinstillverkningen under år 1909—1910	Tab. 1.
Åtgång af råämnen för brännvinstillverkningen under samma tid	Tab. 2.
Åtgång af arbetskraft för brännvinstillverkningen under samma tid	Tab. 3.
Antal rättigheter till detaljhandel med brännvin under försälj- ningsåret 1909	Tab. 4 a).
Influtna försäljningsmedel under samma tid	Tab. 4 b).
Försäljningsmedlens fördelning under samma tid	Tab. 5.
Städernas och vissa köpingars behållna andelar af försäljnings- medlen fr. o. m. 1903—1904 t. o. m. 1909	Tab. 6.
Försäljningsbolagens verksamhet under år 1909	Tab. 7.
Tillverkningen vid råsockerfabrikerna under år 1909—1910	Tab. 8.
Tillverkningen vid raffinaderierna under samma tid	Tab. 9.
Åtgång af arbetskraft vid sockerfabrikerna under samma tid	Tab. 10.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattepliktiga maltdrycks- tillverkningen under år 1909—1910	Tab. 11.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattefria maltdryckstill- verkningen under samma tid	Tab. 12.

Table des matières.

Fabrication de l'eau-de-vie.

	Pages.
Nombre des distilleries	II.
Nombre des jours de travail	II.
Grandeur de la fabrication	II.
Répartition de la fabrication d'après les gouvernements (départe- ments)	II.
Usage du droit d'entrepôt par les distilleries	III.
Matières premières employées dans la fabrication de l'eau-de-vie	III.
Fabriques de ferment	V.
Force de travail	VI.
Contrôle de la fabrication	VI.
Dénaturation	VII.
Recettes de l'Etat sur la fabrication de l'eau-de-vie pendant les années 1901—1910	IX.

Commerce de l'eau-de-vie en détail et au débit.

Nombre des patentes de vente	X.
Droits de vente et montant total des bénéfices	XI.
Répartition des bénéfices	XI.
Résultats financiers des sociétés de débit	XII.
Consommation de l'eau-de-vie	XV.

Fabrication du sucre de betteraves.

Fabrication du sucre de betteraves	XVI.
Fabrication du sucre raffiné	XVIII.

Fabrication de boissons de malt.

Les brasseries imposées	XXI.
Les brasseries non imposées	XXIV.
Consommation de boissons de malt	XXVI.

Frais du contrôle

XXVI.

Annexes.

Résumé des données sur la fabrication de l'eau-de-vie pour l'exercice de 1909—1910	Tabl. 1.
Quantité des matières premières employées à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 2.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 3.
Nombre de patentes de vente pendant l'exercice de 1909	Tabl. 4 a).
Droits perçus pendant le même temps	Tabl. 4 b).
Répartition des bénéfices	Tabl. 5.
Part retirée par les villes et les bourgs des droits de vente pendant la période de 1903—1909	Tabl. 6.
Les sociétés de débit pendant l'exercice 1909	Tabl. 7.
Fabrication du sucre de betteraves pour l'exercice de 1909 —1910	Tabl. 8.
Fabrication du sucre raffiné	Tabl. 9.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication du sucre Résumé des données sur la fabrication imposée des boissons de malt pendant l'année 1909—1910	Tabl. 10.
Résumé des données sur la fabrication non imposée des boissons de malt pendant le même exercice	Tabl. 11.
Résumé des données sur la fabrication non imposée des boissons de malt pendant le même exercice	Tabl. 12.

Résumé en français..... page xxix.

Observation:

1 krona = 100 öre = 1 fr. 39 centimes.

TILL KONUNGEN.

Kontrollstyrelsen får härmed enligt föreskrift i den för Styrelsen fastställda instruktion afgifva underdånig berättelse angående dels tillverkningen af brännvin, socker och

mалtdrycker under tillverkningsåret 1909—1910, dels ock försäljningen af brännvin under år 1909.

A. Tillverkning af brännvin.

Tillverkning af brännvin har under tillverkningsåret 1 oktober 1909—1 oktober 1910 bedrifvits, liksom under de närmast föregående åren, i Stockholms stad samt i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Skaraborgs och Örebro län samt dessutom i Västernorrlands län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna rörande de under tillverkningsåret 1909—1910 arbetande brännerierna äro sammanförda i tabell n:r 1, af hvilken framgår följande:

a) *Bränneriernas antal* har varit 136, af hvilka 132 varit i verksamhet under hösten (oktober—december); under våren (januari—april) voro 129 och under sommaren (maj—september) 12 brännerier i verksamhet.

Utaf 1908—1909 års brännerier voro 3 nedlagda under år 1909—1910, hvaremot under sistnämnda år 8 nyanlagda började sin verksamhet. Af de nya brännerierna voro fem belägna i Kristianstads och ett i hvartera af Uppsala, Malmöhus och Västernorrlands län.

b) *Antalet tillverkningsdygn*, hvarunder brännerierna varit i gång, uppgick till 17,007. I medeltal var hvarje bränneri i gång under 125 tillverkningsdygn.

c) *Utbytet af brännvin* har utgjort:

oktober—december	15,500,583
januari—april	17,356,330
maj—september	1,962,978
tillsammans	34,819,891

liter af normalstyrka eller 50 % alkoholhalt vid + 15° C.

Den årliga medeltillverkningen vid hvarje bränneri, hvilken erhålles genom hela tillverkningsbeloppets division med bränneriernas antal, och hvilken visar sig ganska olika inom de särskilda länen, har för tillverkningsåret 1909—1910 uppgått till 256,029 liter.

I följande tabell äro brännerierna ordnade efter årstillverkningens storlek.

	Tillverkningsbeloppet									Summa.
	under 50,000 l.	50,000—100,000 l.	100,000—150,000 l.	150,000—200,000 l.	200,000—300,000 l.	300,000—400,000 l.	400,000—500,000 l.	500,000—600,000 l.	öfver 600,000 l.	
1900—1901	4	7	11	10	24	22	25	12	12	127
1901—1902	4	12	9	12	20	21	29	10	18	135
1902—1903	15	12	17	14	27	23	12	7	9	136
1903—1904	10	16	11	15	30	24	17	9	5	137
1904—1905	9	8	15	10	25	27	22	6	8	130
1905—1906	12	5	17	15	18	30	18	7	6	128
1906—1907	3	8	9	5	23	23	27	14	14	126
1907—1908	9	8	5	16	20	30	23	6	7	124
1908—1909	3	7	8	13	21	30	27	14	7	130
1909—1910	8	8	21	14	40	22	14	5	4	136

Tabellen visar, att under senaste året mindre än 150,000 liter brännvin tillverkats vid hvar och ett af 37 brännerier, mellan 150,000 l. och 400,000 l. vid 76 och mera än 400,000 l. vid 23 brännerier. Antalet brännerier i denna senaste grupp har sedan närmast föregående år minskats med ej mindre än 25. Af de 4 brännerier, som tillverkade mera än 600,000 liter, voro 3 pressjästfabriker, hvilka voro i verksamhet under hela året.

Det litertal, hvartill *tillverkningen dagligen* uppgår, har liksom under föregående år varit i hög grad växlande icke blott de särskilda länen emellan utan ännu mera mellan olika brännerier. Sålunda var den dagliga tillverkningen, beräknad efter brännvin af normalstyrka:

mindre än 700 liter vid	9 brännerier,
mellan 700 och 1,000 liter vid	13 „
„ 1,000 „ 2,000 „ „	39 „
„ 2,000 „ 3,000 „ „	56 „
„ 3,000 „ 4,000 „ „	13 „
större än 4,000 liter vid	6 „

Af de 6 brännerier, som hade större daglig tillverkning än 4,000 liter, tillhörde ett den förut omnämnda gruppen af brännerier med mera än 600,000 liters årstillverkning. Den största medeltillverkning för dag, som förekom vid något bränneri, var 10,659 liter af normalstyrka. För hela riket har det dagliga tillverkningsbeloppet i medeltal, erhållet genom division af hela tillverkningsbeloppet med hela antalet tillverkningsdygn, under år 1909—1910 utgjort 2,047 liter.

Den tillverkade spritens volym utgjorde 21,739,064 liter af 80,1 % alkoholhalt.

En jämförelse med de i tabellen n:r 1 införda uppgifterna för föregående tillverkningsår visar, att brännvinstillverkningen under åren 1902—1906 samt år 1907—1908 höll sig omkring 38 millioner liter, samt att den såväl 1906—1907 som 1908—1909 var 6 å 7 millioner liter större. År 1909—1910 nedgick tillverkningen, såsom redan anförts, till 34,8 millioner liter, hvilket är lägre än under något år alltsedan midten af 1890-talet. Att tillverkningen sålunda nedgick trots tillkomsten af ej mindre än 8 nya brännerier, torde nog vara att tillskrifva den redan i föregående berättelser omnämnda sammanslutningen mellan bränneridkarne.

Såväl medeltillverkningen på bränneri som medeltillverkningen på tillverkningsdygn har under senaste tillverkningsår afsevärdt sjunkit.

Med afseende på *tillverkningens fördelning* på landets olika delar är att märka, att Kristianstads län fortfarande intager främsta rummet med mer än hälften af hela landets tillverkning. Inom nedanstående distrikt, af hvilka Mälaredalen omfattar Stockholms stad, Stockholms och Uppsala län samt till Västergötland räknats äfven det i Göteborgs och Bohus län belägna bränneriet, har tillverkningen 1909—1910 varit fördelad på följande sätt:

Skåne	vid 95 brännerier	73,66 procent.
Blekinge	10 „	4,85 „
Västergötland	11 „	5,44 „
Småland och Halland	5 „	5,29 „
Östergötland och Närke	7 „	1,80 „
Mälaredalen	7 „	8,88 „
Västernorrlands län	1 „	0,08 „

I ofvanstående redogörelse för brännerierna och deras tillverkning hafva äfven medtagits de två i Styrelsens berättelse för 1908—1909 omnämnda vid Skutskär i Uppsala län och Köpmanholmen i Västernorrlands län belägna brännerier, där brännvin tillverkades af den vid cellulosatillverkningen uppkomna affallsluten. Vid dessa s. k. *sulfitbrännerier*, där allt brännvinet denatureras, får på grund af tillverkningsförordningens 2 § 2 mom. tillverkningen fortgå äfven under tiden 1 maj—1 oktober och tillverkades vid dessa brännerier under år 1909—1910 tillsammans 481,933 liter brännvin af normalstyrka.

Vid Köpmanholmens bränneri har tillverkningen åter nedlagts, hvaremot bränneriet vid Skutskär utvidgats och ytterligare två liknande brännerier äro under anläggning.

Rättigheten att under tiden mellan den 1 maj och den 1 oktober utöfva brännvinstillverkning i förening med pressjästberedning begagnades år 1910 af 10 jästfabriker, nämligen af en i Stockholm, en i Uppsala, en i hvarterdera af Östergötlands, Jönköpings, Kristianstads, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län samt tre i Stockholms län.

Rättigheten att inlägga brännvin å *nederlag* vid brännerierna begagnas fortfarande allmänt.

I nedanstående tabell äro de belopp brännvin upptagna, som vid början af hvarje månad under de senaste sex åren varit å sådana nederlag ineliggande.

Den 1	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.
Januari . .	5,715,113	6,972,569	3,745,291	3,214,870	4,053,201	6,866,149
Februari . .	4,885,246	7,001,623	3,445,327	3,428,104	4,564,793	6,353,317
Mars . . .	5,651,494	6,812,376	4,423,031	3,955,160	6,010,120	6,507,884
April . . .	6,960,675	7,033,598	5,492,728	4,408,697	7,912,069	5,729,331
Maj	7,059,998	6,467,011	4,048,903	4,204,386	8,226,104	4,703,655
Juni	6,287,997	5,679,106	3,143,684	3,859,576	7,781,194	4,512,998
Juli	6,282,446	5,224,664	2,814,180	3,467,732	7,483,023	4,121,040
Augusti . .	5,862,903	4,866,934	2,463,125	2,921,824	7,193,983	3,621,791
September .	5,100,213	3,549,654	1,872,378	2,240,988	7,369,272	2,848,110
Oktober . .	4,224,167	1,939,061	775,016	783,954	6,318,205	1,794,286
November .	4,218,523	2,156,412	1,585,078	1,485,191	5,115,219	2,335,421
December .	5,997,852	2,935,050	2,534,374	2,571,832	6,331,350	3,275,527

Allmänna brännvinsnederlag hafva under år 1910 funnits till ett antal af 13, nämligen vid Reijmersholm och Katrineberg i Stockholms, Odåkra i Malmöhus och Tyringe i Kristianstads län samt i Uppsala, Motala, Karlshamn, Kristianstad (2 st.), Åhus, Malmö, Göteborg och Hjo. De kvantiteter brännvin, som dessa nederlag haft ineliggande, hafva de senaste åren utgjort i liter af normalstyrka:

Den 1	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.
Januari . .	9,629,965	8,426,553	10,565,505	11,120,323	13,136,872	15,658,814
Februari . .	12,464,881	10,904,061	14,883,227	13,785,673	13,935,818	18,407,063
Mars . . .	14,715,612	13,254,557	17,461,114	17,384,534	17,364,742	21,790,075
April . . .	16,684,038	14,838,668	18,924,768	19,410,333	19,235,864	23,167,374
Maj	17,039,355	15,662,813	21,111,329	19,871,519	20,444,608	23,697,191
Juni	16,702,821	15,085,777	20,845,454	18,665,056	19,329,766	22,307,123
Juli	14,969,157	12,934,235	18,890,249	16,572,847	17,339,797	20,620,775
Augusti . .	13,079,596	10,733,556	16,217,086	14,632,450	14,566,888	18,454,543
September .	11,213,394	8,429,307	13,727,339	12,401,402	14,422,181	16,261,612
Oktober . .	8,800,576	7,039,884	11,083,480	10,303,572	13,063,052	15,157,094
November .	7,404,648	6,154,084	8,438,322	8,606,661	12,116,303	13,198,327
December .	7,298,122	8,362,534	9,529,172	10,418,660	12,354,638	15,775,557

Å brännerinederlag och allmänna brännvinsnederlag tillsammans hafva således vid ofvannämnda tider följande belopp varit ineliggande:

Den 1	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.
Januari . .	15,345,078	15,399,122	14,310,796	14,335,193	17,190,073	22,524,963
Februari . .	17,350,127	17,905,684	18,328,554	17,213,777	18,500,611	24,760,380
Mars . . .	20,367,106	20,066,933	21,884,145	24,339,694	23,374,862	28,297,959
April . . .	23,644,713	21,872,266	24,417,496	23,819,030	27,147,933	28,896,705
Maj	24,099,353	22,129,824	25,160,232	24,075,905	28,670,712	28,400,846
Juni	22,990,818	20,764,883	23,989,138	22,524,634	27,110,960	26,820,121
Juli	21,251,603	18,158,899	21,704,429	20,040,572	24,822,820	24,741,815
Augusti . .	18,942,499	15,600,490	18,680,211	17,554,274	21,760,871	22,076,334
September .	16,313,607	11,978,961	15,599,717	14,642,390	21,791,453	19,109,722
Oktober . .	13,024,743	8,978,945	11,858,526	11,087,526	19,381,257	16,951,380
November .	11,623,171	8,310,496	10,023,400	10,091,852	17,231,522	15,533,748
December .	13,295,974	11,297,584	12,063,546	12,989,992	18,685,988	19,051,084

Under de senaste tio åren har skatt påförts innehafvare af de allmänna nederlagen för följande belopp, nämligen:

år 1901 för	24,634,002 liter
» 1902 »	15,190,924 »
» 1903 »	17,188,428 »
» 1904 »	16,654,567 »
» 1905 »	16,023,534 »
» 1906 »	20,403,241 »
» 1907 »	22,335,082 »
» 1908 »	34,211,258 »
» 1909 »	27,314,490 »
» 1910 »	36,547,104 »

hvaraf synes, att en betydande del af rikets brännvinstillverkning passerar genom de allmänna brännvinsnederlagen, innan brännvinet kommer till förbrukning.

Enligt de vid brännerierna förda *inmäskningsjournaler*, af hvilka sammandrag meddelas i tabell n:r 2, hafva följande kvantiteter råämnena inmäskats under tillverkningsåret 1909—1910:

Spannmål	19,909,044 kg.
Potatis	1,452,243 hl.
Hvitbetor	133,928 »
Grästärkelse	363,746 kg.
Maniokarot	650,180 »
Melass	4,605,815 »

Reduceras uppgifterna beträffande de särskilda slagen af spannmål från vikt till rymdmätt, erhållas följande kvantiteter:

Hvete	1,331 hl.
Råg	73,453 »
Korn	148,974 »
Blandsäd	87,096 »
Hafre	5,007 »
Majs	10,099 »

Summa spannmål 325,960 hl.

Vid denna reduktion har liksom i föregående berättelser antagits, att vikten af en hektoliter är följande för de särskilda slagen af spannmål, nämligen för hvete 72 kg., råg 67 kg., korn 62 kg., blandsäd 54 kg., hafre 49 kg. och för majs 70 kg.

Dessutom hafva vid pressjästfabriker och melassbrännerier användts

803,539 kg.	maltgroddar,
6,420 »	jordnötskakor och
7,186 »	kli.

Den minskade tillverkningen har naturligtvis kräft mindre åtgång af råämnena, och denna minskning visar sig hufvudsakligen på åtgången af potatis, hvilken oaktadt något lägre pris dock var afsevärdt mindre än närmast föregående tillverkningsår, beroende detta på att potatisskörden hösten 1909 var till kvantiteten betydligt underlägsen föregående års skörd.

Af *majs*, som alls icke användes under året 1908—1909, inmäskades vid några brännerier ett mindre belopp; för brännvin, som tillverkas vid bränneri, där majs inmäskas, erlägges utöfver tillverkningskatten en särskild afgift af 5 öre för hvarje liter.

Hvitbetor hafva under tillverkningsåret 1909—1910 inmäskats vid 5 brännerier i Kristianstads och 3 i Malmöhus län. Vid de sistnämnda brännerierna inmäskades *bet-saften*, till hvilket ändamål betorna först bearbetades i difusörer på samma sätt som vid vitbetsockerfabrikerna.

Under tillverkningsåret 1908—09 inmäskades försöksvis vid två brännerier tillsammans 15,210 kg. *maniokarot*. Då dessa försök gafvo godt resultat, steg användningen af nämnda råämne under påföljande tillverkningsår, så att ej mindre än 650,180 kg. då inmäskades. Denna stegring i förbrukningen, som visade sig redan hösten 1909, föranledde en proposition till 1910 års Riksdag med förslag om tull på manioka och liknande ämnen. Riksdagen godkände emellertid icke detta förslag utan förklarade sig anse det vara bättre att belägga det brännvin, som tillverkades vid bränneri under tid, då manioka där användes, med en högre

skatt, på sätt som sker vid inmäskning af majs. Under det att lagstiftning härom afvaktas, fortgår användningen af maniokarot, och har sålunda däraf under hösten 1910 inmäskats 385,200 kg.

Melass har under tillverkningsåret inmäskats vid 6 brännerier i Malmöhus län. Vid ett af dessa tillverkades pressjäst och där inmäskades äfven något spannmål.

Användningen af *spannmål* var något lägre än närmast föregående tillverkningsår och för öfrigt lägre än under något år sedan 1889—1890. Det *procentförhållande*, hvarmed de särskilda slagen spannmål vid inmäskningarna vid samtliga brännerier (jästfabrikerna således medräknade) hafva ingått, är angifvet i nedanstående tabell, hvilken för jämförelses skull äfven innehåller motsvarande procenttal för de nio föregående åren.

	1900—1901.	1901—1902.	1902—1903.	1903—1904.	1904—1905.	1905—1906.	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.	1909—1910.
Hvete	1,25	0,20	2,10	1,30	4,66	0,88	1,03	3,02	2,06	0,48
Råg	19,41	22,71	28,72	21,40	12,07	21,52	15,91	16,86	22,71	24,72
Korn	28,61	30,53	38,59	40,51	27,62	44,72	30,67	30,65	45,23	46,39
Blandsäd	20,24	22,02	21,60	19,72	14,03	22,64	19,81	18,74	27,37	23,62
Hafre	0,88	0,90	0,50	1,61	1,34	2,13	2,15	2,14	2,63	1,24
Majs	28,71	23,03	7,78	14,74	39,72	7,38	30,37	28,59	—	3,55
Bohve	0,82	0,55	0,71	0,72	0,28	0,49	0,06	—	—	—
Ris	0,08	0,06	—	—	0,28	0,24	—	—	—	—

För ett riktigt bedömande af förhållandet mellan *utbytet* af brännvin och åtgången af råämnena bör tillverkningen vid jästfabrikerna beräknas särskildt för sig och skiljas från tillverkningen vid de egentliga brännvinsbrännerierna, enär utbytet af brännvin naturligtvis vid de förra måste vara jämförelsevis mindre än vid de senare, och likaså tillverkningen vid melass- och sulfatbrännerierna. Enligt inmäskningsjournalerna hafva under tillverkningsåret 1909—1910 nedanstående kvantiteter råämnena förbrukats vid de brännerier, där jästtillverkning ägt rum, nämligen:

	Råg kg.	Korn kg.	Blandsäd kg.	Hafre kg.	Summa spannmål kg.	Potatis hl.	Manioka kg.	Melass kg.
Stockholms stad	381,200	764,976	—	—	1,146,176	—	—	—
Stockholms län	1,810,900	2,760,248	8,750	31,400	4,611,298	—	—	—
Uppsala »	326,390	427,236	—	34,465	788,091	—	—	—
Östergötlands »	72,000	138,740	—	36,350	247,090	—	—	—
Jönköpings »	503,200	1,215,400	—	3,600	1,722,200	—	53,600	—
Kristianstads »	410,300	481,411	10,150	1,440	903,301	25,390	—	—
Malmöhus »	—	131,490	—	—	131,490	—	—	1,079,000
Göteborgs och Bohus »	594,150	860,510	—	—	1,454,660	—	—	—
Summa	4,098,140	6,780,011	18,900	107,255	11,004,306	25,390	53,600	1,079,000

Vid jästfabrikerna inmäskades alltså tillsammans

11,004,306 kg. spannmål
25,390 hl. potatis
53,600 kg. manioka och
1,079,000 » melass

och blef utbytet här af

5,135,612 liter brännvin af normalstyrka och
2,997,138 kg. ren jäst.

Med ren jäst förstås här den tillverkade pressjästens

vikt, minskad med tillsatsen potatismjöl och den vikt vatten, som potatismjölet binder.

Vid de fem melassbrännerier i Malmöhus län, där pressjäst ej tillverkades, inmäskades

3,526,815 kg. melass,

hvaraf erhöles

1,815,723 liter brännvin af normalstyrka.

Vid de två sulfatbrännerierna inmäskades förutom af fallslut från trämassfabrikerna endast

372 kg. spannmål;

utbytet af brännvin blef

481,933 liter af normalstyrka.

Frånräknas nu anförda inmäskningar och tillverkning från ofvan angifna belopp för rikets samtliga brännerier, erhållas de kvantiteter råämnen, som inmäskades, och det brännvin, som tillverkades vid de brännerier, som endast tillverkade brännvin och därtill hufvudsakligen använde spannmål och rotfrukter, nämligen inmäskade råämnen:

8,904,866 kg. spannmål

1,426,853 hl. potatis

133,928 » hvitbetor

363,746 kg. grästärkelse och

596,580 » manioka

och däraf erhållet utbyte:

27,386,623 liter brännvin af normalstyrka.

För åstadkommande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva alltså vid dessa brännerier åtgått 325 kg. spannmål, 57 hektoliter rotfrukter, 13 kg. grästärkelse och 22 kg. manioka. Vid de brännerier, där melass afverkats, hafva för åstadkommande af samma belopp brännvin åtgått 1942 kg. melass.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna rörande *inköpsprisen* å de inmäskade råämnena gifva i medeltal följande värden för de olika spannmålsslagen:

hvete	för 100 kilogram	kr. 10,35
råg	» » »	» 11,55
korn	» » »	» 13,25
blandsäd	» » »	» 12,35
hafre	» » »	» 11,70
majs	» » »	» 8,95

samt för

potatis	för 1 hektoliter	kr. 2,20
hvitbetor	» » »	» 1,80
grästärkelse	» 100 kg.	» 12,10
manioka	» » »	» 11,00
melass	» » »	» 5,05

Om från de uti tabell nr 2 angifna beloppen råämnena, som användts vid samtliga brännerier i riket, fråndrages hvad som användts vid pressjästfabrikerna, erhållas de kvantiteter, som användts uteslutande för brännvinstillverkning. Dessa kvantiteter och deras värden, beräknade

efter ofvan angifna medelpris, äro således för tillverkningsåret 1909—1910:

95,863 kg. hvete	kr. 9,922
823,222 » råg	» 95,082
2,456,016 » korn	» 325,422
4,684,273 » blandsäd	» 578,508
138,092 » hafre	» 16,157
706,900 » majs	» 63,268
1,426,853 hl. potatis	» 3,139,077
133,928 » hvitbetor	» 241,070
363,746 kg. grästärkelse	» 44,013
596,580 » manioka	» 65,623
3,526,815 » melass	» 178,104
Summa kr. 4,756,246	

Mot denna materialkostnad svarar en tillverkning af 29,202,346 liter brännvin af normalstyrka, hvarför således materialkostnaden för en liter utgör 16,3 öre. Under de närmast föregående åren utgjorde den på samma sätt beräknade materialkostnaden för hvarje liter brännvin, som tillverkades vid de brännerier, där uteslutande brännvin producerades,

år 1900—1901	16,6 öre
» 1901—1902	17,3 »
» 1902—1903	15,0 »
» 1903—1904	15,2 »
» 1904—1905	18,3 »
» 1905—1906	15,5 »
» 1906—1907	16,4 »
» 1907—1908	20,9 »
» 1908—1909	16,3 »

Pressjästfabrikerna. I nedanstående tabeller äro, för vinnande af större öfverskådlighet, sammanförda åtskilliga af de redan lämnade uppgifterna angående pressjästfabrikerna äfvensom motsvarande uppgifter för de nio närmast föregående åren.

Tillverkningsår.	Antal fabriker.	Tillverkning af			Jäst-utbyte pr 100 l. brännvin, kg.
		ren jäst kg.	liter af n. st.	% af rikets hela tillverkning.	
1900—1901	11	2,701,616	6,923,311	15,1	39,0
1901—1902	13	2,597,474	6,937,303	14,1	37,4
1902—1903	13	2,605,676	5,959,795	16,0	43,7
1903—1904	13	2,980,290	6,097,210	16,0	48,9
1904—1905	12	2,690,313	6,127,826	15,7	43,9
1905—1906	13	2,757,285	6,123,565	16,5	45,2
1906—1907	14	2,869,898	6,192,964	13,5	46,3
1907—1908	12	2,909,053	6,043,756	15,8	48,1
1908—1909	12	2,817,095	5,970,983	13,5	47,2
1909—1910	11	2,997,138	5,135,612	14,7	58,3

Under samma tid förbrukades vid ifrågavarande fabriker följande kvantiteter råämnen, nämligen:

År.	Spannmål, kg.	Potatis, hl.	Melass, kg.	Gråstär- kelse, kg.	Manioka, kg.
1900—1901	13,024,793	22,750	2,235,357	—	—
1901—1902	12,990,065	39,062	1,998,166	—	—
1902—1903	12,632,249	47,251	1,158,900	1,000	—
1903—1904	13,115,259	27,736	1,123,400	—	—
1904—1905	12,951,350	21,455	1,033,000	—	—
1905—1906	13,084,199	26,498	1,040,000	—	—
1906—1907	12,632,081	28,864	1,171,000	—	—
1907—1908	12,936,667	22,380	1,296,700	—	—
1908—1909	12,069,162	23,360	1,236,000	—	—
1909—1910	11,004,306	25,390	1,079,000	—	53,600

Potatis begagnas visserligen icke vid jästtillverkning, men en af jästfabrikerna har under den allmänna tillverkningstiden, 1 oktober—1 maj, maskat särskildt för brännvin, hvarvid potatis kommit till användning.

De insamlade uppgifterna angående det vid brännerierna använda *bränslet* äro sammanförda i tabell n:r 3; af dem framgår, att stenkol användts såsom bränsle, antingen enbart eller tillsammans med annat, i flertalet län men alls icke i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Älfsborgs och Örebro län, där i stället användes ved och torf. Sistnämnda bränsle förbrukas eljest förnämligast i Skåne och Blekinge samt äfven i Skaraborgs län. Slutligen har ock sågspån och annat sågaffall användts.

I tabell n:r 3 äro äfven uppgifter om den använda *arbetskraften* införda. Under tillverkningsåret 1909—1910 användes vid brännerierna och pressjästfabrikerna:

153 ångmaskiner	med	2,125 hästkrafter,
1 suggasverk	»	35 »
1 ångturbin	»	75 »
1 vattenturbin	»	15 »
21 elektriska motorer	»	203 »
1 fotogenmotor	»	15 »
1 bensinmotor	»	8 »

tillsammans 179 motorer med 2,476 hästkrafter

och dessutom en kreatursvandring.

Ångmaskin användes under tillverkningsåret vid samtliga brännerier utom ett.

Antalet *arbetare*, sysselsatta vid brännerierna och jästfabrikerna, var under hösten och våren 1,049 samt under sommaren 207, däraf under hösten och våren 9 män under 18 år och 10 kvinnor samt under sommaren 6 män under 18 år och 6 kvinnor.

Uppgifterna om antalet arbetare angifva dock icke det presterade arbetet, emedan många brännerier endast varit i verksamhet en kort tid, under det att andra arbetat längre tid och jästfabrikerna hela året. Om däremot för hvarje bränneri arbetarnas antal multipliceras med det antal till-

verkningsdygn, hvarunder bränneriet haft tillverkningsrätt, erhållas de i tabell n:r 3 angifna antalen *dagsverken*, hvilka utgöra ett något noggrannare mått på det arbete, som blifvit nedlagdt på tillverkningen. De sålunda erhållna dagsverkena äro:

under hösten och våren	120,857
» sommaren	26,403
under året	147,260

För erhållande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva i medeltal åtgått 2,9 dagsverken; vid denna medeltalsberäkning hafva pressjästfabrikerna ej medtagits.

Kontrollen öfver brännvinstillverkningen. Under tiden från och med den 1 augusti 1909 till och med den 31 juli 1910 voro 17 *öfverkontrollörer* inkallade till tjänstgöring vid kontrollen öfver brännvinstillverkningen, hvarjämte den ene af de vid Kontrollstyrelsen anställde öfveringenjörerna tjänstgjorde såsom öfverkontrollör inom Stockholms stad och län. Af de 17 öfverkontrollörerna tjänstgjorde fyra i Kristianstads län och af dem en äfven i Malmöhus län; dessutom två i Malmöhus län; två i Skaraborgs län och af dem den ene äfven i Jönköpings och Kronobergs län, och slutligen en i hvar och ett af följande län, nämligen Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Örebro och Västernorrlands län. Samtliga 17 öfverkontrollörer tjänstgjorde dessutom vid kontrollen öfver maldryckstillverkningen.

Antalet vid brännerierna tjänstgörande *kontrollörer* uppgick under tillverkningsåret 1909—1910 till 158, tillhörande nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare i tjänst	18
» med afsked	36
Underofficerare i tjänst	13
» med afsked	57
Vid länsstyrelserna anställde	12
Landtbrukare	14
Andra personer	8
Summa	158

Såsom officerare med afsked äro äfven de räknade, som kvarstå i sina respektive regementens reserv eller i armén, underofficerare, som befordrats till underlöjtnanter i armén, hafva räknats såsom underofficerare.

Jämförelse mellan nu anförda siffror och motsvarande för exempelvis tio år tillbaka visar, att under det då militärerna utgjorde 77 och de civila 23 procent af hela antalet kontrollörer, så hafva motsvarande siffror år 1909—10 varit 79 och 21. Förhållandet kan alltså sägas vara i det stora hela oförändradt dock med en tendens till ökad procenttal militärer. Inom hvardera af de två grupperna hafva däremot vissa ändringar inträddt; sålunda är det numera flera underofficerare än officerare, som tjänstgöra såsom kontrollörer, under det att år 1899—1900 antalet of-

ficerare och underofficerare var lika, och vidare har antalet i tjänst varande militärer bland kontrollörerna minskats afsevärdt. Hvad beträffar de civila kontrollörerna, så voro för tio år sedan tre fjärdedelar af dem anställda vid länsstyrelserna mot för närvarande endast en tredjedel; att märka är ock, att antalet landtbrukare och andra civila personer under de senaste tio åren nära fördubblats, oakadt hela kontrollörsantalet samtidigt nedgått från 202 till 158. Denna sistnämnda omständighet tyder på en viss svårighet att rekrytera kontrollörskåren ur samma kretsar som förut.

För att kontrollera det sätt, hvar på *spritkontrollapparaterna* arbeta, hafva fortfarande profmätningar anställts genom spiritens uppmätning för hand och afprofning med termoalkoholometer. Enligt regel anställs en profmätning kort efter tillverkningens början vid hvarje bränneri och därefter en andra mätning efter tre eller högst fyra månaders förlopp, såvida ej öfverkontrollören finner skäl att företa den tidigare.

Antalet profmätningar vid de särskilda brännerierna har varit:

1	profmätning vid 53 brännerier =	53 mätningar
2	» » 63 » =	126 »
3	» » 10 » =	30 »
4	» » 4 » =	16 »
5	» » 3 » =	15 »

tillsammans 133 brännerier; 240 mätningar.

Vid de två sulfatbrännerierna och ett annat bränneri företogs ingen profmätning.

Att kontrollapparaten i jämförelse med handuppmätningen vid samtliga mätningar gifvit

samma eller större (positivt) resultat, inträffade vid . . .	16 brännerier
mindre (negativt) resultat, inträffade vid	90 »
dels positivt, dels negativt resultat, inträffade vid	27 »

Bildar man medeltalen af de differenser, som erhållits vid de vid ett och samma bränneri anställda profmätningarna, så befinnes, att dessa medeltal voro

positiva vid 30 och negativa vid 103 brännerier.

Genom att bestämma nyssnämnda medeldifferenser i procent af kontrollapparatsens mätningresultat och därefter ordna dem efter numerisk storlek erhåller man följande grupper; det bredvid bränneriernas antal utsatta medeltalet anger medeltalet af profmätningarnas resultat vid samtliga brännerier tillhörande gruppen.

A) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lika eller högre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
$\geq 0,25$ %	15	0,10
$> 0,25$ %; $\leq 0,50$ %	5	0,36
$> 0,50$ %; < 1 %	8	0,68
≥ 1 %	2	1,74

B) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lägre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
$\leq 0,25$ %	30	0,14
$> 0,25$ %; $\leq 0,50$ %	29	0,37
$> 0,50$ %; < 1 %	37	0,70
≥ 1 %	7	1,14

För samtliga brännerier var medeltalet — 0,27 %.

Ofvanstående uppgifter visa, att differensen vid 45 brännerier eller 34 % af samtliga icke var större än 0,25 % af kontrollapparatsens utslag;

vid 79 st. (59 %) icke större än	0,50 %
» 124 » (93 %) mindre än	1 »
» 9 » (7 %) större än	1 »

För de närmast föregående åren äro motsvarande procenttal i ordning följande:

År 1900—1901	46, 77, 94, 6
» 1901—1902	47, 77, 96, 4
» 1902—1903	50, 74, 97, 3
» 1903—1904	41, 74, 97, 3
» 1904—1905	51, 82, 96, 4
» 1905—1906	49, 84, 95, 5
» 1906—1907	45, 76, 97, 3
» 1907—1908	34, 74, 97, 3
» 1908—1909	30, 62, 90, 10

Om differensernas storlek vid de enskilda profmätningarna tagna hvar för sig lämnar följande tabell upplysning:

Differensens numeriska belopp.	1904—05.		1905—06.		1906—07.		1907—08.		1908—09.		1909—10.	
	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.	Antal prof- mätningar.	Procent af samt- liga mätningar.
$\leq 0,25$ % . . .	103	38	111	44	99	35	89	37	73	28	70	29
$\leq 0,50$ % . . .	186	68	185	73	176	63	167	69	157	60	140	58
< 1 %	256	94	233	92	253	90	217	90	230	88	209	87
≥ 1 %	16	6	20	8	28	10	25	10	32	12	31	13

Af ofvan lämnade uppgifter angående kontrollapparaterna framgår, att dessa fortfarande i allmänhet arbeta fullt tillfredsställande, hvilket ock bekräftas däraf, att under de senaste åren ingen brännvinstillverkare begärt sådan kontrollmätning, som omnämnes i § 26 af förordningen angående tillverkning af brännvin.

Denaturering af brännvin. Under år 1910 förrättades denaturering inom 23 distrikt, hvilka äro angifna i nedanstående tabell. I tabellen har för hvarje distrikt införts antalet förrättningar samt beloppet brännvin, som denaturats. Såsom vittnen tjänstgjorde 51 personer förutom kontrollörerna vid de brännerier, där denaturering förekom.

Distrikt.	Antal denature- rings- ställen.	Antal förrätt- ningar.	Denaturerad brännvin liter af n. st.
Stockholms stad	30	223	580,719,6
Stockholms län	6	76	742,629,4
Uppsala län: Skutskär	1	25	588,925,2
» » i öfrigt	3	16	65 530,3
Södermanlands län	1	9	11,260,4
Östergötlands »	2	7	2,482,1
Jönköpings »	1	1	1,153,2
Kronobergs »	1	1	481,0
Kalmar »	1	6	7,580,1
Blekinge »	4	69	162,023,5
Kristianstads »	8	110	608,655,7
Malmöhus län: Malmö stad	5	49	371,341,0
» » Hälsingborgs »	4	27	174,588,2
» » i öfrigt	10	62	564,743,2
Göteborgs och Bohus län samt Agnesberg i Älfsborgs län	12	124	474,170,8
Älfsborgs län: i öfrigt	1	6	34,988,4
Skaraborgs »	3	17	214,031,0
Värmlands »	2	5	3,626,8
Örebro »	3	13	21,629,4
Kopparbergs »	1	3	938,5
Gäffleborgs »	5	13	6,980,6
Västernorrlands »	1	1	1,272,0
Västerbottens »	1	18	28,078,6
Summa	106	881	4,667,829,0

Förutom ofvan omförmälda denaturering har ock vid ett reningsverk finkelolja till ett belopp af 11,407,0 liter uppmätts och försålts för skattefri användning.

För brännvin, som vid staten tillhörigt krutbruk användes för tillverkning af krut, erhålles under vissa villkor restitution af tillverkningskatten; bland dessa villkor är, att brännvinet vid levererandet till krutbruket uppmätas under kontroll. På grund här af har vid Åkers krutbruk under år 1910 sålunda uppmätts 284,619,5 liter brännvin af normalstyrka.

Summan af det under året denaturerade och eljest till skattefri användning uppmätta brännvinet utgör således:

denaturerad brännvin	4,667,829,0 liter.
finkelolja	11,407,0 »
vid Åkers krutbruk använt brännvin	284,619,5 »
tillsammans	4,963,855,5 liter.

Motsvarande belopp hafva under de senaste tio åren varit:

år 1901	2,711,352,1 liter af n. st.
» 1902	2,969,381,3 » » »
» 1903	3,125,214,5 » » »
» 1904	3,152,879,4 » » »
» 1905	3,773,591,1 » » »
» 1906	4,285,487,7 » » »

år 1907	4,730,716,2 liter af n. st.
» 1908	4,849,825,9 » » »
» 1909	5,156,076,2 » » »
» 1910	4,963,855,5 » » »

Denatureringen har alltså varit stadd i en om ej jämn dock synnerligen rask stegring, ehuru densamma det senaste året nedgått något litet.

Af det denaturerade brännvinet hafva följande belopp denaturerats vid brännerier, nämligen:

år 1901	vid 3 brännerier	73,832,1 liter af n. st.
» 1902	» 7 »	97,548,8 » » »
» 1903	» 11 »	928,352,0 » » »
» 1904	» 3 »	73,585,2 » » »
» 1905	» 2 »	50,303,7 » » »
» 1906	» 2 »	54,544,4 » » »
» 1907	» 3 »	397,949,7 » » »
» 1908	» 3 »	63,317,8 » » »
» 1909	» 1 »	38,135,7 » » »
» 1910	» 3 »	667,325,4 » » »

Utaf de tre brännerier, där under år 1910 denaturering förekommit, är det ena en pressjästfabrik och de två öfriga s. k. sulfittbrännerier, belägna det ena i Uppsala och det andra i Västerbottens län. Vid de två sistnämnda brännerierna, där allt det tillverkade brännvinet skall denatureras, har denatureringen under året uppgått till ett belopp af 617,003,8 liter.

För det brännvin, som denaturerades vid bränneri, har skatt afförts i bränneriernas afräkningslängder. Den stora denatureringen under år 1903 berodde, såsom i berättelsen för år 1902—1903 närmare angifves, på den under året inträdda förhöjningen i tillverkningskatten och därmed sammanhängande omständigheter.

För det brännvin, som denaturerats annorstädes än vid brännerier, restituerades skatt liksom under de närmast föregående åren med 64 öre; för finkelolja restituerades skatt med 63 öre samt för det vid Åkers krutbruk använda brännvinet med 65 öre, allt för en liter af normalstyrka.

För år 1910 har alltså restitutionen uppgått till följande belopp:

för 4,296,530,1 l. denaturerad brännvin	efter 64 öre med kr.	2,749,779,26
» 11,407,0 » finkelolja	» 63 » » »	7,186,41
» 284,619,5 » vid Åker använt brännvin	» 65 » » »	185,002,67
	tillsammans kronor	2,941,968,34

Under åren 1901 och 1902 har skatt restituerats med belopp, som växlat mellan 48 och 50 öre för en liter. Det restituerade skattebeloppet har under de tio senaste åren uppgått till:

år 1901	för 2,637,520,0 liter 1,293,937 kr.
» 1902	» 2,871,832,5 » 1,409,103 »
» 1903	» 2,196,862,5 » 1,281,553 »
» 1904	» 3,079,294,2 » 1,973,230 »
» 1905	» 3,723,287,4 » 2,386,236 »
» 1906	» 4,230,943,3 » 2,711,638 »

år 1907	för 4,332,766,5 liter 2,776,112 kr.
» 1908	» 4,786,508,1 » 3,066,523 »
» 1909	» 5,117,940,5 » 3,279,590 »
» 1910	» 4,592,556,6 » 2,941,968 »

allt med utelämnande af öretal.

Den rätt afsevärda minskningen år 1903 beror på den redan omnämnda ökningen i denaturering vid brännerierna.

Denaturering af brännvin har skett för följande ändamål:

	1908.	1909.	1910.
för vetenskapliga behof liter	19,513,2	20,400,4	18,955,4
vid sjukhus »	33,726,6	34,308,1	46,646,0
» ättiksfabriker »	308,151,9	300,383,3	289,099,5
» kemiskt-tekniska fabriker . . . »	164,905,6	205,295,3	233,263,1
» krutbruk »	674,228,6	824,981,9	398,321,4
för färg- och fernisstillverkning . . »	333,119,8	418,345,8	417,011,7
vid hattfabriker »	30,418,2	30,316,4	11,320,2
» guldlistfabriker »	12,415,3	13,773,7	13,858,0
hos snickare »	1,937,3	1,238,1	1,931,1
» andra industriidkare »	2,333,0	3,522,5	4,437,1
till försäljning »	3,269,076,4	3,303,510,7	3,529,012,0
Summa liter	4,849,825,9	5,156,076,2	4,963,855,5

I ofvanstående tabell har medtagits finkeloljan samt det vid Åkers krutbruk använda brännvinet, fastän det icke denaturerats. —

Användningen af denaturerad brännvin vid sjukvårdsinrättningar har under de senare åren blifvit allt allmännare; sålunda verkställdes under år 1910 denaturering för 30 dylika inrättningars räkning.

Från och med år 1900 utgår denatureringsafgiften med 1 öre för liter brännvin af normalstyrka, dock att vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet denatureras eller utföres ur riket, ingen denatureringsafgift debiteras, enär denatureringen verkställes af den vid bränneriet tjänstgörande kontrollören, hvilkens arvode betalas af tillverkaren. För det under år 1910 denaturerade brännvinet har alltså erlagts denatureringsafgift för 4,050,825,2 liter med 40,508 kr. 25 öre. Därtill kommer afgiften för undersökning af 11,407,0 liter finkelolja efter 2 öre eller 228 kr. 14 öre, så att hela denatureringsafgiften uppgick till 40,736 kr. 39 öre.

År 1901 erlades denatureringsafgift med . . .	kr. 25,561,23
» 1902 » » » . . . »	27,788,12
» 1903 » » » . . . »	28,811,77
» 1904 » » » . . . »	29,046,42
» 1905 » » » . . . »	34,577,45
» 1906 » » » . . . »	39,020,01
» 1907 » » » . . . »	44,165,40
» 1908 » » » . . . »	45,339,70
» 1909 » » » . . . »	47,452,51

För kostnaderna för denatureringen redogöres i denna berättelses sista afdelning.

Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen. För allt inom landet tillverkad brännvin, med undantag för två procent, som äro skattefria, påföres tillverkaren skatt efter 65 öre för hvarje liter af normalstyrka. Den debiterade

skatten behöfver ej erläggas förrän brännvinet uttages från nederlag, hvarför den under ett år debiterade skatten aldrig fullt öfverensstämmer med det under samma år till statsverket influtna skattebeloppet. De under de senare åren debiterade, till statsverket influtna och i riksstaten beräknade skattebeloppen äro sammanställda i nedanstående tabell, vid hvilken bör anmärkas, att skatten intill slutet af januari månad år 1903 utgick med 50 öre för en liter.

År.	Debiterad skatt. Kr.	Influten skatt. Kr.	I riksstaten beräknad skatt. Kr.
1901	24,042,432	21,854,169	18,000,000
1902	21,987,668	19,550,923	19,500,000
1903	24,249,086	20,810,144	20,500,000
1904	22,539,473	21,487,280	25,700,000
1905	24,754,598	24,470,017	25,700,000
1906	25,779,382	27,156,221	24,000,000
1907	29,161,883	26,575,367	23,500,000
1908	26,336,919	24,458,555	23,500,000
1909	26,225,004	22,486,704	24,000,000
1910	25,682,525	24,484,215	22,500,000

Uppgifterna om den *debiterade skatten* äro hämtade ur öfverkontrollörernas, i vederbörande landskontor granskade sammandrag öfver brännvinstillverkningen. I dessa belopp ingå emellertid äfven de särskilda afgifterna för s. k. öfver- och undertillverkning, nämligen:

år 1902 för 1,639,8 l. undertillverkning . . .	kr. 163,98
» » » 129,172,6 » öfvertillverkning . . . »	12,917,26
» 1903 » 11,292,7 » undertillverkning . . . »	1,129,27
» 1904 » 72,319,5 » öfvertillverkning . . . »	3,615,97
» 1905 » 254,273,3 » » . . . »	12,713,67
» » » 131,2 » undertillverkning . . . »	13,12
» 1906 » 175,333,0 » öfvertillverkning . . . »	8,766,64
» 1907 » 50,642,5 » » . . . »	2,532,12
» 1908 » 96,369,6 » » . . . »	4,818,48
» 1909 » 3,015,6 » » . . . »	150,77

Uppgifterna om den *influtna skatten* äro med undantag för det senaste året hämtade ur kapitalkontot till Rikshufvudboken. Alldenstund i detta konto för tiden intill år 1907 ej skiljes på influten tillverkningsskatt och influtna nederlagsafgifter, hafva de där uppgifna beloppen minskats med de nederlagsafgifter, som enligt Styrelsen från länsstyrelserna meddelade upplysningar influtit till landtränterierna, och hafva dessa under ifrågavarande år utgjort:

år 1901	kr. 38,572
» 1902	28,723
» 1903	40,247
» 1904	35,540
» 1905	34,704
» 1906	36,054

allt med utelämnande af öretal.

Det ofvan angifna beloppet af skatt, som influtit under år 1910, är endast approximativt och skall i nästkommande berättelse utbytas mot det exakta, ur ofvannämnda kapitalkonto hämtade beloppet; i detsamma är inberäknad den sär-

skilda afgiften, 20,492,95 kr., som erlagts för brännvin tillverkad af majs.

Af den *debiterade* tillverkningskatten har en del åter afförts för brännvin, som denaturerats vid brännerier eller exporterats direkt från nederlag; likaså har af den *influtna* tillverkningskatten en del restituerats för sådant brännvin, som utförts eller denaturerats för andras räkning än tillverkarens, hvarom utförligare uppgifter lämnas på andra ställen i berättelsen.

B. Detaljhandeln med brännvin.

De från länsstyrelserna till Kontrollstyrelsen insända uppgifterna rörande detaljhandeln med brännvin under år 1909 äro sammanförda i tabellerna n:r 4a) och 4b). I dessa tabeller hafva de köpingar, inom hvilka brännvinsförsäljningen under försäljningsåret 1904—1905 var öfverlåten åt bolag (*vissa köpingar*), sammanförts med städerna, emedan i dessa köpingar försäljningsavgifterna och bolagens vinstmedel tills vidare skola fördelas efter samma grunder, som äro bestämda för städerna. Dessa köpingar äro: Sundbyberg, Malmköping, Ljungby, Mönsterås, Nybro, Mörbylång, Båstad, Hesselholm, Eslöf, Hörby, Vara, Arvika, Seffle och Sclefteå, hvarjämte i berättelsen bland dem äfven upptagits *Trollhättans* kommun, hvilken genom kungl. brefvet den 18 december 1863 blef uti nu ifrågavarande afseende likställd med städerna.

I tabell n:r 4a) lämnas uppgifter om antalet under försäljningsåret 1909 *begagnade försäljningsrättigheter*, och i tabellen här nedan äro uppgifterna om särskildt de s. k. *ständiga rättigheterna*, d. v. s. sådana som gälla för helt försäljningsår eller längre tid (dock ej klubb rättigheter), sammanförda för de senaste tio åren; försäljningsrättigheterna äro därvid fördelade dels i minuthandels- och utskänkingsrättigheter, dels i sådana, som öfverlåtits åt bolag, sådana, som inropats på auktion, och sådana, som innehafvas på grund af privilegium.

Antal begagnade ständiga försäljningsrättigheter.

Försäljningsår.	Minuthandelsrättigheter.	Utskänkingsrättigheter.	Summa ständiga rättigheter.	Öfverlåtna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegierade.	Antal inbyggare för hvarje rättighet.
Städer (och vissa köpingar.)							
1899—1900	269	611	880	862	11	7	1,256
1900—1901	272	608	880	863	11	6	1,280
1901—1902	264	594	858	835	18	5	1,362
1902—1903	268	584	852	832	15	5	1,368
1903—1904	267	572	839	817	17	5	1,417
1904—1905	268	570	838	816	17	5	1,448
1905—1906	267	580	847	832	13	2	1,469
1906—1907	271	572	843	831	10	2	1,528
1907—1908	273	535	808	808	—	—	1,679
1909	273	536	809	809	—	—	1,695

Försäljningsår.	Minuthandelsrättigheter.	Utskänkingsrättigheter.	Summa ständiga rättigheter.	Öfverlåtna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegierade.	Antal inbyggare för hvarje rättighet.
Landsbygden.							
1899—1900	24	119	143	—	57	86	27,916
1900—1901	24	114	138	—	60	78	29,060
1901—1902	23	114	137	—	58	79	29,248
1902—1903	20	115	135	—	58	77	29,876
1903—1904	20	108	128	—	54	74	31,506
1904—1905	17	106	123	—	53	70	32,908
1905—1906	15	101	116	—	47	69	34,919
1906—1907	15	90	105	—	40	65	38,560
1907—1908	26	52	78	40	9	29	52,212
1909	25	49	74	41	11	22	55,473

Uppgifterna för de två senaste försäljningsåren äro, hvad särskildt beträffar de ständiga utskänkingsrättigheterna i städerna, till följd af de i lagstiftningen vidtagna ändringarna ej omedelbart jämförliga med uppgifterna för föregående år. Antalet ständiga rättigheter har de senaste åren nedgått rätt betydligt, men därvid är att märka, att i stället tillkommit ett antal s. k. klubb rättigheter. Jämföras de två senaste åren med hvarandra, synes att endast en utskänkingsrättighet tillkommit under år 1909.

Beträffande åter förhållandena på landsbygden visar sig en fortgående minskning i antalet rättigheter såväl till minuthandel som till utskänkning; de privilegierade rättigheterna hafva minskats med ej mindre än sju, under det att antalet till bolag öfverlåtna och å auktion inropade ökats med resp. en och två. Af de 22 privilegierade rättigheterna äro fortfarande mer än hälften belägna i Skåne samt återstoden fördelad på fem skilda län. Af de på auktion inropade rättigheterna förekommo sju i Stockholms län och de fyra öfriga i Skåne, Älfsborgs län och Bohuslän. Öfverhufvud taget är det stora flertalet, 53, ständiga försäljningsrättigheter på landsbygden belägna i Skåne och de öfriga, 21, fördelade på åtta län.

Såsom vederlag åt de gästgifvare, som afstått från utskänkingsrättigheten, utbetalades af de medel, som inflöto under försäljningsåret 1907—1908, 162,533 kr. 63 öre samt af de medel, som inflöto år 1909: 109,569 kr. 11 öre.

Tillfälliga rättigheter. Antalet af sådana utskänkingsrättigheter, som af K. M:ts befallningshafvande meddelas för en tid af högst ett år, har under år 1909 varit i städerna 359 och på landsbygden 111, af hvilka 100, respektive 8 varit upplåtna åt klubbar och föreningar. Antalet af de s. k. klubb rättigheterna kan särskildt i städerna synas vara rätt stort men ett stort antal af dessa rättigheter afser endast kortare tider af året, en del endast några få, vissa dagar; sålunda voro af de i Stockholm meddelade 26 klubb rättigheterna endast 13 meddelade för hela året. Öfriga utdelade tillfälliga rättigheter torde, särskildt i städerna, till en stor del vara sådana, som utförs på passagerareångbåtar.

För att kunna jämföra antalet begagnade försäljningsrättigheter under senaste år med motsvarande antal för föregående år torde det vara lämpligast att sammanföra såväl ständiga som tillfälliga rättigheter såsom skett i följande tabell:

Försäljningsår.	Städerna och vissa köpingar.			Landsbygden.			Riket.		
	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa försäljningsrättigheter.
1899—1900 . . .	880	304	1,184	143	108	251	1,023	412	1,435
1900—1901 . . .	880	304	1,184	138	107	245	1,018	411	1,429
1901—1902 . . .	858	253	1,111	137	120	257	995	373	1,368
1902—1903 . . .	852	277	1,129	135	107	242	987	384	1,371
1903—1904 . . .	839	288	1,127	128	109	237	967	397	1,364
1904—1905 . . .	838	293	1,131	123	104	227	961	397	1,358
1905—1906 . . .	847	288	1,135	116	106	222	963	394	1,357
1906—1907 . . .	843	297	1,140	105	116	221	948	413	1,361
1907—1908 . . .	808	345	1,153	78	117	195	886	462	1,348
1909	809	359	1,168	74	111	185	883	470	1,353

Häraf synes, att sammanlagda antalet försäljningsställen i riket under de senaste tio åren varit stadt i minskning, ehuru denna minskning ett par gånger afbrutits af en tillfällig mindre ökning.

Försäljningsrättigheternas fördelning inom landet. Försäljningsrättigheterna äro, såsom synes af tabell n:r 4 a), synnerligen ojämnt fördelade öfver landet, i synnerhet hvad landsbygden beträffar. Sålunda funnos 53 ständiga försäljningsrättigheter på landsbygden i Skåne, under det att återstående 21 dylika rättigheter voro fördelade på 8 län; i återstående 14 län fanns ingen ständigt försäljningsrättighet på landsbygden. Göres äfven afseende å de tillfälliga rättigheterna, så befinnes, att ingen försäljningsrättighet förekom i 5 län, att i 2 län endast funnos privilegierade och i 9 län endast tillfälliga rättigheter, allt detta hvad landsbygden beträffar. Hvad åter angår städerna, så funnos försäljningsrättigheter i alla städer med undantag blott för Grenna och Säter.

Försäljningsavgifter och vinstmedel. I tabell n:r 4 b) äro sammanförda de från länsstyrelserna inkomna uppgifterna angående de avgifter, som erlagts för meddelade försäljningsrättigheter, och bolagens vinstmedel. Dessa medel hafva under de tio senaste försäljningsåren uppgått till följande belopp, nämligen:

Försäljningsår.	I städer och vissa köpingar.	På landsbygden.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.
1899—1900 . . .	11,943,345,59	461,059,20	12,404,404,79
1900—1901 . . .	11,493,126,00	408,297,01	11,901,423,01
1901—1902 . . .	10,520,872,93	425,596,57	10,946,469,50
1902—1903 . . .	11,408,606,73	528,453,55	11,937,060,28
1903—1904 . . .	11,870,006,82	529,231,25	12,399,238,07
1904—1905 . . .	11,999,097,40	538,909,82	12,538,007,22
1905—1906 . . .	13,105,841,66	446,918,64	13,552,760,30
1906—1907 . . .	13,188,962,58	458,207,84	13,647,170,42
1907—1908 . . .	13,776,638,27	580,494,11	14,357,132,38
1909	12,414,754,60	404,388,75	12,819,143,35

Summan af försäljningsavgifter och vinstmedel var år 1909 betydligt mindre än under de tre närmast föregående åren. Någon jämförelse med försäljningsåret 1907—1908 kan ej göras, enär detta senare omfattade 15 månader för städerna och 14 månader för landsbygden men i jämförelse med de två därförut gående åren uppgår minskningen till närmare 800,000 kr. Detta är uppenbarligen beroende på det förbud mot brännvinsförsäljning, som under senare delen af sommaren och början af hösten 1909 utfärdades med anledning af den då pågående stora arbetsinställelsen.

Försäljningsmedlens fördelning. Enligt bestämmelserna i 25 § i gällande försäljningsordning jämförda med samma förordnings öfvergångsbestämmelser skulle försäljningsmedlen för året 1909 fördelas sålunda, att hvarje stad och med stad i detta hänseende likställd kommun erhöles 46 hundradelar af där inflytande försäljningsmedel, under det att återstoden skulle insättas i Statskontoret. Med stad äro för tiden till och med år 1925 i detta afseende likställda de orter, i hvilka under försäljningsåret 1904—1905 detaljhandeln med brännvin var öfverläten åt bolag.

Utaf de andelar, som böra inlevereras till Statskontoret, äga länsstyrelserna enligt kungörelsen den 12 juli 1907 utbetala de ersättningsbelopp, som jämlikt bestämmelserna i samma kungörelse skola utgå till gästgifvare, som afstått från dem tillkommande rätt till utskänkning af brännvin.

Af återstoden utaf Statskontorets andel i försäljningsmedlen skall Statskontoret

dels afsätta ett belopp, motsvarande en hundradel af samtliga försäljningsmedlen, att användas, efter Riksdagens närmare bestämmande, till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

dels ock utdela:

till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting, ett belopp, motsvarande en femtedel af samtliga försäljningsmedlen;

till hushållningssällskapen ett belopp, motsvarande en åttendedel af samtliga försäljningsmedlen, och

till rikets samtliga kommuner återstoden att fördelas efter folkmängden.

Statskontoret verkställer årligen fördelning af de medel, som influtit under tiden från och med den 1 april det ena till och med den 31 mars påföljande år. Under tiden 1 april 1909—31 mars 1910 hade enligt uppgifter, som från länsstyrelserna insändts till Statskontoret, influtit 12,892,139 kr. 61 öre, eller efter afdrag af uppbördsprovisioner 12,891,330,98. Detta belopp är något större än den i tab. n:r 4 b) angifna summan, beroende därpå att uppgifterna ej afse fullt samma tid, enär i nämnda tabell upptagits de belopp, som influtit för försäljningsåret 1909 oberoende af tiden, när de influtit.

Enligt ofvannämnda till Statskontoret inkomna uppgifter hafva

till städerna och med dem likställda orter omedelbart utbetalats kr.	5,733,932,07
till vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter.	109,569,11
Statskontoret har afsatt till främjande af nykterheten	128,860,29
samt utdelat:	
till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting.	kr. 2,577,205,78
till hushållningssällskapen	1,610,753,61
hvarrefter till fördelning mellan rikets kommuner återstodo	2,731,010,12
Summa kr. 12,891,330,98	

Vid beräkning af de belopp, som skulle afsättas för nykterhetens befrämjande samt utdelas till landsting och hushållningssällskap, har Statskontoret ej lagt ofvanstående summa till grund, utan, enär föregående år utdelningsbeloppet beräknats kr. 5,302,09 för högt, endast 12,886,028 kr. 89 öre.

När försäljningsmedlen fördelades år 1909, reserverades 2,243 kr. 27 öre af de medel, som skulle fördelas mellan rikets samtliga kommuner, så att 1910 fanns till fördelning mellan samma kommuner ett belopp af 2,733,253 kr. 39 öre. Häraf utdelades med 49,9 öre för hvarje invånare vid 1909 års slut 2,732,744 kr. 6 öre, hvaremot återstående 509 kr. 33 öre reserverades till nästa fördelning.

I tabell n:r 5 hafva de belopp, som enligt nu refererade fördelning tillkommit städer, landsting, hushållningssällskap och landsbygdskommuner, blifvit länsvis sammanställda. Det visar sig att fördelningen varit följande:

	1909.
Landsting	kr. 2,264,566,86
Hushållningssällskap	1,610,753,61
Städer, som ej deltaga i landsting	2,668,027,37
Öfriga städer och vissa köpingar	4,063,812,77
Landsbygdskommunerna	2,047,474,91
Tillsammans kr. 12,654,635,52	

Till jämförelse anføres här nedan, huru fördelningen ställde sig dels för försäljningsåret 1907—1908 dels i *medeltal* för hvart och ett af de fem försäljningsåren 1902—1907, de sista, under hvilka de äldre bestämmelserna angående ifrågavarande medels fördelning ännu gällde:

	1907—1908.	1902—1907. Medeltal.
Landsting	kr. 3,406,989,21	kr. 2,220,813,84
Hushållningssällskap	2,424,120,63	1,652,189,67
Städer, som ej deltaga i landsting	4,077,271,26	3,796,181,88
Öfriga städer och vissa köpingar	6,338,734,84	3,536,301,04
Landsbygdskommunerna	2,781,490,19	1,579,290,31
Tillsammans kr. 19,028,606,13		kr. 12,784,776,74

Dessa jämförelser visa emellertid icke, huru de nya fördelningsbestämmelserna verkat, utan måste till det ändamålet beräknas de procenttal, som de olika andelarna utgöra af hela det för hvarje gång fördelade beloppet. Dessa procenttal anföras här nedan:

	1902—1907. Medeltal.	1907—1908.	1909.
Landsting	17,4	17,9	17,9
Hushållningssällskap	12,9	12,8	12,7
Städer, som ej deltaga i landsting	29,7	21,4	21,1
Öfriga städer och vissa köpingar	27,6	33,3	32,1
Landsbygdskommunerna	12,4	14,6	16,2

Af dessa procenttal ser man, att det hittills egentligen endast är de större städerna, d. v. s. de, som ej deltaga i landsting, som fått sin andel i brännvinsförsäljningsmedlen väsentligen minskad, nämligen med omkring $8\frac{1}{2}\%$; hushållningssällskapens andel har visserligen ock minskats, men endast med 1 å 2 tiondels procent. Landstingens andel har ökat med $1\frac{1}{2}\%$. Den hufvudsakliga delen af hvad de större städerna förlorat har tillfallit landsbygdskommunerna samt öfriga städer och vissa köpingar, men under det att de förras andelar enligt gällande bestämmelser under de närmaste åren komma att ökas, dröjer det ej länge förrän de senares nedgått till hvad de vöro under de äldre förhållandena och därunder.

I tabell n:r 6 ha sammanställts städernas och med dem likställda orters behållna andelar af brännvinsförsäljningsmedlen under försäljningsåren 1903—1904 till och med 1909, hvarvid för de två senaste åren särskildt angifvits, hvad staden erhållit direkt från därvarande bolag samt hvad staden genom länsstyrelsen bekommit från Statskontoret. I sistnämnda kolumn äro för de städer, som ej deltaga i landsting, sammanförda såväl stadens andel af de landstingen m. fl. tillkommande medlen som ock stadens andel af de medel, som fördelats mellan rikets samtliga kommuner.

För sitt besvär med *uppbörden* af brännvinsmedlen äga vederbörande uppbördsmän godtgöra sig med en half procent. Då bolagen numera leverera stadens andel i bolagens vinst direkt till stadens kassa samt insätta återstoden å Statskontorets räkning i riksbanken, kan uppbördsprovision endast förekomma å försäljningsavgifterna. Dessa uppgingo för 1909 till 283,666 kr. 50 öre, hvarå en half procent utgör 1,418 kr. 33 öre; provision har emellertid ej uttagits med mera än 808 kr. 63 öre.

Försäljningsbolagens verksamhet. Under försäljningsåret 1909 var detaljhandeln med brännvin inom 91 städer och 41 landsbygdskommuner öfverlåten åt bolag, bildade i enlighet med bestämmelserna i 15 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905.

På grund af föreskriften i nyssnämnda §, att bolagens räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdats af Kontroll- och justeringsstyrelsen, upprättas af bolagen tablåer öfver deras omkostnader och varuomsättning, hvilka tablåer efter granskning och jämförelse med revisionsberättelserna lagts till grund för den i bilagorna intagna tabellen n:r 7.

Hvad först omkostnader beträffar, hafva för hvarje bolag under rubriken *varukonto* upptagits inköpskostnaderna för de varor, som under året försålts; under rubriken *omkostnader* hafva sammanförts alla utgifterna för löner och arfvoden, hyror, krono- och kommunalutskylder m. m. Summan af de i dessa två kolumner införda belopp utgör således bolagets hela utgift för sin rörelse. Häri har dock icke inräknats den försäljningsavgift, som bolaget åtagit sig, utan har denna sammanförts i en kolumn med bolagets öfriga vinst under rubrik *vinst å egen rörelse*. Ett bolag äger rättighet att, såvida länsstyrelsen därtill lämnar tillstånd,

åt enskild person mot bestämd afgift upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna minuthandels- eller utskänkningsrättigheterna. Dessa öfverlåtelser kunna delas i två väsentligen skilda grupper. Dels sker nämligen öfverlåtelser under villkor, att den person, som erhåller en rättighet på sig öfverlåten, skall inköpa all eller åtminstone större delen behöflig spirituosa hos bolaget, dels utan dylikt villkor. I förra fallet utgör tydligen den afgift, som för öfverlåtelsern erlägges, en del af bolagets vinst å egen rörelse, men i det senare, då rättigheten kan sägas vara *fritt öfverlåten*, är icke så förhållandet. Afgifterna för det förra slaget af öfverlåtelser hafva därför i tabellen n:r 7 inberäknats i vinsten å egen rörelse, hvaremot afgifterna för det senare slaget eller de fritt öfverlåtna rättigheterna upptagits i en särskild kolumn.

Af tabell n:r 7 framgår, att samtliga bolag i riket under år 1909 tillsammans haft följande *utgifter*:

För varor	kr. 31,251,443,33
Omkostnader	» 7,803,133,73
Summa kr. 39,054,577,06	

att deras *vinst på egen rörelse* varit kr. 11,983,379,65 samt att de af dem *försålda varukvantiteterna* uppgått till:

varmrenadt brännvin, liter 50 %	20,128,306
brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	1,415,095
konjak, rum och arrak, liter	3,084,000
punsch och likör, liter	1,177,542
Summa liter 25,804,943	

Till jämförelse äro ifrågavarande summor sammanställda i nedanstående tabell för de senaste tio åren:

Försäljningsår.	B o l a g e n s					
	utgifter.		vinst på egen rörelse.		försåld spirituosa.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	liter.	
1899—1900	28,434,015	03	11,180,500	58	27,649,963	
1900—1901	29,378,873	85	10,755,795	19	28,241,318	
1901—1902	28,307,623	45	9,755,324	05	25,394,698	
1902—1903	27,474,790	36	10,640,504	54	23,220,971	
1903—1904	29,288,655	87	11,130,488	49	23,356,016	
1904—1905	30,102,798	11	11,210,305	58	23,595,359	
1905—1906	31,107,246	13	12,161,407	25	24,672,322	
1906—1907	33,476,312	69	12,323,617	54	25,170,661	
1907—1908	53,350,481	06	18,524,930	18	36,874,553	
1909	39,054,577	06	11,983,379	65	25,804,943	

De höga beloppen för året 1907—1908 bero på dels detta försäljningsårs ovanliga längd, för städerna 15 månader, dels tillkomsten af ett större antal försäljningsbolag i synnerhet på landsbygden på orter, där förut brännvinshandeln utöfvats af enskilda. För en jämförelse mellan förhållandena under år 1909 och under de försäljningsår, som närmast föregingo året 1907—1908, är det nödvändigt att fränskilja de nytillkomna bolagen.

Vid dessa nya bolag, till antalet 29, uppgingo under år 1909 *utgifterna* till:

3—101869. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. berättelse.

För varor	kr. 2,198,099,29
Omkostnader	» 515,651,11
Summa kr. 2,713,750,40	

deras *vinst på egen rörelse* var kr. 500,269,87 samt de *försålda varukvantiteterna*:

varmrenadt brännvin, liter 50 %	1,569,753
brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	36,066
konjak, rum och arrak, liter	253,258
punsch och likör, liter	40,658
Summa liter 1,899,735	

Om dessa summor dragas från de ofvan uppgifna, visar sig, att för de äldre bolagen *utgifterna* voro:

För varor	kr. 29,053,344,04
Omkostnader	» 7,287,482,62
Summa kr. 36,340,826,66	

<i>Vinsten på egen rörelse</i>	kr. 11,483,109,78
<i>Försåld spirituosa</i>	liter 23,905,208,00

Jämföras dessa summor med motsvarande belopp för försäljningsåren 1905—1906 och 1906—1907, så synes, att för de äldre bolagen *utgifterna* stigit rätt afsevärdt, oakadt beloppet försåld spirituosa sjunkit, till följd hvaraf ock bolagens vinst nedgått. Minskningen i omsättning är hufvudsakligen beroende på det förbud mot brännvinsförsäljning, som med anledning af arbetsnedläggningen utfärdades under hösten 1909. Bolagens omkostnader däremot minskades icke eller åtminstone endast helt obetydligt under det försäljningsförbudet gällde. Till *utgifternas* stegring bidrog ock den höjning af brännvinspriset, som inträdde år 1907.

Uppgifter om bolagens inköps- och försäljningspris för varmrenadt brännvin, hämtade dels ur bolagens egna tablåer, dels ur revisionsberättelserna, hafva införts i tabell n:r 7. Inköpspriset är ett medelpris för året, under det att försäljningspriset åter är det pris, som tillämpats vid försäljning i minuthandel i parti om *en liter*. Enär brännvinets styrka är olika hos olika bolag, hafva prisen reducerats, så att de afse brännvin af 50 % alkoholhalt.

Af dessa uppgifter synes, att *inköpspriset* för det varmrenade brännvinet växlat från lägst 95 öre (Linköping) till högst 1 kr. 9,8 öre (Söderköping). För 96 bolag höll sig inköpspriset mellan 98 och 103 öre; för 17 bolag var det lägre än 98 öre och för öfriga 18 bolag högre än 1 kr. 3 öre.

Försäljningspriset för en liter varmrenadt brännvin vid försäljning till afhämtning var lägst 1 kr. 34,1 öre (Brösarp) och högst 2 kr. (Askersund) och därefter 1 kr. 90 öre (Karlstad). För flertalet bolag — 70 — låg försäljningspriset fortfarande liksom föregående år mellan 1 kr. 50 öre och 1 kr. 75 öre; hos 36 bolag var det lägre än 1 kr. 50 öre och hos 6 af dessa lägre än 1 kr. 40 öre; hos 25 bolag var det däremot högre än 1 kr. 75 öre.

Nu anförda siffror visa en om ock obetydlig minskning i inköpspriset mot närmast föregående år samt en äfven obetydlig stigning i försäljningspriset. Till jämförelse äro ifrågavarande uppgifter för de senaste tio åren sammanställda i följande tabell.

	Inköpspris. Öre per liter 50 %.	Försäljningspris. Öre per liter 50 %.
1899—1900	72 & 77 (75 bolag)	110 & 130 (65 bolag)
1900—1901	74 & 79 (71 ")	110 & 130 (68 ")
1901—1902	78 & 83 (81 ")	120 & 140 (69 ")
1902—1903	81 & 86 (61 ")	140 & 160 (76 ")
1903—1904	84 & 89 (73 ")	140 & 160 (75 ")
1904—1905	84 & 89 (77 ")	140 & 160 (73 ")
1905—1906	83 & 88 (80 ")	140 & 160 (65 ")
1906—1907	88 & 93 (79 ")	145 & 165 (67 ")
1907—1908	98 & 104 (94 ")	150 & 175 (82 ")
1909	98 & 103 (96 ")	150 & 175 (70 ")

Vid denna sammanställning är dock att erinra, dels att försäljningsprisen före året 1901—1902 äro *medelförsäljningspris* och till följd däraf ej fullt jämförliga med de senare årens pris, dels ock att tillverkningsskatten höjdes under försäljningsåret 1902—1903 (i januari 1903) med 15 öre.

Den i Styrelsens föregående berättelse omnämnda *Göteborgssystembolagens leveransförening u. p. a.* har fortfarande ägt bestånd. Till densamma voro 1909 anslutna 24 bolag, med en sammanlagd försäljning af 10,725,769 liter 50-procentigt varmrenadt brännvin under kalenderåret 1908.

En närmare granskning af de i tabell n:r 7 intagna *försäljningsprisen* för varmrenadt brännvin visar, att de varit lägst i Skåne och Halland. Här nedan äro för större områden angifna, i öre, därinom befintliga bolags försäljningspris, hvarvid inom parentes anförts de bolag, hvilka hållit från de öfriga afvikande pris, vare sig dessa varit särdeles låga eller jämförelsevis höga.

Skåne och Halland: 136,9—154,7 öre (Brösarp 134,1; Halmstad 166,6).

Bohuslän och Västergötland: 153,4—168,7 öre (Lysekil 135,8; Marstrand 144,4; Göteborg 188,9).

Södermanland och Uppland: 162,6—174,4 öre (Mariefred 154,3; Uppsala 178,5).

Småland: 161,1—172,6 öre (Ljungby (154,7).

Blekinge 160,7—180,3 öre.

Norrland: 164,8—186,0 öre (Söderhamn 159,1; Gäfle 160,8).

Östergötland: 170,5—181,8 öre (Vadstena 163,0).

Värmland, Närke, Västmanland och Dalarna 170,5—184,8 öre (Falun 160,8; Karlstad 190,0; Askersund 200,0).

I tabell n:r 7 förekomma slutligen två kolumner, angifvande för hvarje bolag omkostnader och vinst, beräknade per liter försäld spirituosa af alla slag.

Af dessa uppgifter synes, att *omkostnaderna*, beräknade på nyssnämnda sätt för samtliga bolag, uppgingo till 30,2 öre per liter mot 24,5 öre närmast föregående år. Denna betydliga stegring är gifvetvis beroende på den minskning i försäldt litertal, som föranleddes af det med anledning af arbetsinställelsen utfärdade försäljningsförbudet. Omkostnaderna voro lägst, 9,4 öre, i Skanör samt högst i Söderköping, 60,1 öre, i Vadstena 72,7 öre och i Piteå 86,5 öre. För 89 bolag gingo omkostnaderna till belopp mellan 15 och 30 öre; för 16 bolag öfverstego de 40 öre. Orsakerna till dessa växlingar i omkostnadernas belopp äro flera. Sålunda blifva omkostnaderna lägre i de bolag, som endast bedriva minuthandel, och ett bolag, som i minuthandeln

endast säljer vanligt brännvin, kan ordna denna försäljning betydligt billigare än ett bolag, som i sin minuthandel äfven säljer finare spirituosa. Äfven de bolag, som hafva rättighet till utskänkning af brännvin, kunna ordna denna på skiljaktiga sätt, så att betydliga olikheter med afseende på omkostnaderna uppstå. Atskilliga bolag utöfva själfva, i större eller mindre omfattning, rörelsen äfven på de s. k. bättre utskänkningsställena; i detta fall ingå bland omkostnaderna utgifter för lokalhyror, för aflöning och biträden å utskänkningsställena m. m., hvilka utgifter däremot icke förekomma hos de bolag, som öfverlåta ifrågavarande rättigheter åt andra. Hvad nu särskildt angår de tre ofvannämnda bolagen, hvilkas omkostnader stigit till mer än 60 öre per liter för såld spirituosa, är att märka, att bolaget i Piteå, som af staden förhyrt hela det nyuppförda hotellet samt en del andra lägenheter, i sin ordning uthyrde hotellet med undantag af bolagets minuthandelslokal till en källarmästare, som dock under år 1908 måste afträda sin egen dom till konkurs; då bolaget icke lyckades uthyra hotellet till annan person, ansåg det sig tvunget att själf öfvertaga den där utöfvade utskänkningsrörelsen, hvilket enligt bolagets förmenande orsakat de dryga omkostnaderna under år 1909. Äfven i Vadstena är det hyrorna och utgifterna för hotellen, som orsakat det höga omkostnadsbeloppet, under det att detta i Söderköping är beroende på den synnerligen ringa omsättningen af spirituosa, endast 15,574 liter, på bolagets egna försäljningsställen; bolagets vinst har emellertid stigit till ej mindre än 71,9 öre per liter, hvarjämte det för en fritt öfverlåtten minuthandelsrättighet uppburit 20,000 kr.

Vinsten på egen rörelse belöpte sig för samtliga bolag till 46,4 öre för hvarje liter försäld spirituosa mot 50,2 öre närmast föregående försäljningsår. Vinsten höll sig under 25 öre för 22 bolag; lägst var den för bolaget i Efverlöf (Malmöhus län), där den ej steg till mera än 9 öre per liter. Linköpings och Söderköpings bolag kunde uppvisa de högsta vinsterna, nämligen respektive 82,5 och 71,9 öre. För 81 bolag, således nära två tredjedelar af alla, växlade vinsten mellan 35 och 55 öre; för 40 bolag var den lägre än 35 öre och för 10 bolag högre än 55 öre. För ett bolag, nämligen Djursholms, gick rörelsen med förlust.

Revisionsberättelserna. I föregående berättelser om brännvins tillverkning och försäljning har flera gånger omnämnts, att bolag trots därom utfärdadt förbud öfverlätit alla sina utskänkningsrättigheter eller också öfverlätit flertalet af dem och låtit den eller de återstående förblifva obegagnade eller åtminstone endast under någon kort tid af året utöfvat dem. Då enligt revisionsberättelserna samma förfarande under år 1909 upprepats af några bolag, har Kontrollstyrelsen genom skrivelser till vederbörande länsstyrelser fäst dessas uppmärksamhet å förhållandet.

I försäljningsförordningen finnes förbud för bolag, att hyra andra lägenheter än dem, hvilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget själf utöfvar, men detta oakadt hafva några bolag hyrt hela den byggnad, där de utöfva rörelse, äfven om däri funnits inrymda resanderum. Ett bolag har, såsom redan nämnts, på detta sätt gjort en afsevärd förlust, när den person, till hvilken bolaget uthyrt restau-

rant- och resanderummen, råkade på obestånd, hvarefter bolaget måste själft öfvertaga restaurantrörelsen.

Några revisorer omnämna, i allmänhet med gillande, att innehafvare af öfverlättna rättigheter erhållit restitution af erlagd försäljningsavgift för den tid under hösten 1909, då brännvinsförsäljningen med anledning af strejk varit inställd.

I öfrigt afse revisorernas anmärkningar försäljningslokalernas beskaffenhet, styrelseledamöters och annan personals aflöning, hvilken understundom ansetts för hög, samt i ett par fall för svag kontroll från bolagsstyrelsens sida öfver bolagets rörelse; i ett af de bolag, som drabbades af sistnämnda anmärkning, hade rörelsens föreståndare förskingrat ett afsevärdt belopp, som dock ersattes af bolagsmännen. I två fall anmärkes, att bolagen hafva för stora utestående fordringar.

I revisionsberättelsen angående Stockholmsbolaget uttala revisorerna bland annat önskvärdheten af, att bolagen i Stockholm och dess grannsamhällen kunde träda i förbindelse med hvarandra för att på öfverenskommelsens väg ordna bolagens verksamhet på sådant sätt, att konkurrens dem emellan kunde undvikas; de anse det vara önskvärdt, att lagstiftningen medgäfvade, att vid bristande öfverenskommelse dylika frågor kunde dragas under öfverordnad myndighets pröfning.

Den årliga förbrukningen af spirituösa drycker inom landet eller noggrannare uttryckt den till *förtäring disponibla* kvantiteten därpå har i nedanstående tabell beräknats på följande sätt: till det vid årets början å nederlag ligande beloppet brännvin har lagts dels den inhemska årstillverkningen, dels årets införsel af brännvin, hvarefter den sålunda erhållna summan minskats med summan af det belopp brännvin, som utförts ur landet, det belopp, som denaturerats eller eljest fått skattefritt användas för tekniskt ändamål, samt det belopp, som kvarlåg å nederlag vid årets slut. Beräkningen är emellertid ej fullt noggrann, enär å ena sidan möjligen någon, ehuru i så fall sannolikt högst obetydlig, kvantitet brännvin olofligen införes i landet och å andra sidan ej kan exakt uppgifvas, huru mycket bortgår vid brännvinets renande, ej heller huru de enskilda förråden växla från det ena året till det andra; ett mindre belopp af det disponibla brännvinet torde ock användas till tekniska ändamål.

Tabellens två sista kolumner visa, att tillgången på brännvin, däri inberäknad all annan spirituosa, såväl absolut taget som beräknadt per invånare i riket under åren 1900 och 1901 uppnått en rätt stor siffra, den högsta sedan åtskilliga år tillbaka; den per invånare tillgängliga kvantiteten minskades under de följande åren 1902—1904 ej obetydligt för att med år 1905 åter börja stiga, men denna stegring blef hvarken långvarig eller betydlig — den räckte endast tre år och belöpte sig till 0,4 liter, då den efterföljts af en vida betydligare sänkning, nämligen 1,3 liter. Disponibelt till förbrukning var år 1909 6,1 liter per invånare eller 2,6 liter mindre än år 1900.

För år 1910 äro uppgifter om in- och utförseln af brännvin icke ännu tillgänglig, men om dessa antagas vara ungefär desamma som under närmast föregående år, nämligen införseln 2,500,000 liter och utförseln 250,000 liter, så skulle det under år 1910 till förtäring disponibla beloppet brännvin hafva uppgått till i rundt tal 35,600,000 liter, hvilket fördeladt på folkmängden den sista december 1908 belöper sig till 6,5 liter per invånare; konsumtionen skulle således åter hafva stigit.

Till jämförelse meddelas det till förtäring disponibla beloppet per invånare i medeltal för de senaste femårsperioderna:

1871—1875	11,8 liter 50 %.
1876—1880	10,1 „
1881—1885	8,0 „
1886—1890	7,1 „
1891—1895	6,9 „
1896—1900	8,1 „
1901—1905	7,6 „

Om från den under år 1909 till förtäring disponibla kvantiteten brännvin, 32,931,842 liter, dragas de kvantiteter, som af brännvinsbolagen försållts under samma år, nämligen 25,804,943 liter, så utgör återstoden, 7,126,899 liter, den kvantitet, som på annat sätt försållts, d. v. s. genom andra rättighetsinnehafvare, genom direkt försäljning från partihandlare samt genom lönnkrögare. Genom bolagen såldes alltså 78 procent af allt det disponibla brännvinet mot 63 procent såsom medeltal under de närmast föregående tio åren. De afgifter, som belöpa på det af bolagen försålda och på det öfriga brännvinet, finnas angifna i tab. n:r 4 b), men böra de förra minskas och de senare ökas med de i tabell n:r 7 angifna afgifterna för fritt öfverlättna rättig-

År.	Å nederlag den 1 januari.	Tillverkad under året.	Införsel.	Summa. Liter 50 %.	Utförsel.	Denaturerad och öfrigt skattefritt brännvin.	Å nederlag den 31 december.	Summa. Liter 50 %.	Disponibelt till förtäring. Liter 50 %.	
									S u m m a.	För hvarje invånare i riket.
1900	9,229,819	44,636,625	3,005,002	56,871,446	265,935	2,696,316	9,393,817	12,356,068	44,515,378	8,7
1901	9,393,817	49,066,195	2,968,079	61,428,091	307,294	2,711,352	13,870,540	16,889,186	44,538,905	8,7
1902	13,870,540	44,846,103	2,977,135	61,693,778	258,829	2,969,381	17,845,839	21,074,049	40,619,729	7,8
1903	17,845,839	39,251,739	3,441,619	60,539,197	166,577	3,125,214	18,342,427	21,634,218	38,904,979	7,5
1904	18,342,427	35,378,118	2,110,407	55,830,952	526,036	3,152,879	15,345,078	19,023,993	36,806,959	7,0
1905	15,345,078	39,049,202	2,363,268	56,757,548	270,142	3,773,591	15,399,122	19,442,855	37,314,693	7,1
1906	15,399,122	40,456,231	2,541,119	58,396,472	438,539	4,285,488	14,310,796	19,034,823	39,361,649	7,2
1907	14,310,796	42,107,721	2,739,120	59,157,637	434,947	4,730,716	14,335,193	19,500,856	39,656,781	7,4
1908	14,335,193	41,345,248	2,635,303	58,315,744	251,077	4,849,826	17,190,073	22,290,976	36,024,768	6,6
1909	17,190,073	41,167,619	2,504,868	60,862,560	249,679	5,156,076	22,524,963	27,930,718	32,931,842	6,1

heter. Man finner på sådant sätt, att de försäljningsavgifter, hvilka uttagits på det af bolagen försålda brännvinet, hafva uppgått till 11,990,700 kr. eller 46,4 öre per liter, under det att det öfriga till förtäring disponibla brännvinet afkastat 828,442 kr. eller 11,6 öre per liter.

Statsverkets och kommunernas inkomster af brännvinsmedel. Om till den för hvarje år influtna tillverknings-skatten, minskad med beräknade beloppet af restitution för utfördt och denaturerad brännvin, läggas dels tullinkamsterna för infördt brännvin dels stämpelavgiften för punsch m. m., här nedan införd under rubriken punschskatt, dels ock

försäljningsavgifter och bolags vinstmedel för närmast motsvarande försäljningsår, så erhålles hela den såväl till staten som till kommuner och kommunala korporationer af brännvins tillverkning, införsel och försäljning uppkommande skattesumman. Resultaten af en dylik beräkning för tiden från och med år 1900 äro sammanförda i nedanstående tabell, hvarvid dock är att märka, att försäljningsavgiften för år 1908 är beräknad till fyra femtedelar af avgifter och vinstmedel för försäljningsåret 1 oktober 1907—31 december 1908.

Försäljningsår.	Tillv.-skatt efter afdrag af restitution för utfördt och denature- radt brännvin. Kronor.	Beräknad tullinkomst. Kronor.	Punschskatt. Kronor.	Summa statsinkomst. Kronor.	Försäljnings avgift Kronor.	Summa avgifter. Kronor.
1900	20,257,871	2,436,068	—	22,693,939	12,404,405	35,098,344
1901	20,406,585	2,394,246	—	22,800,831	11,901,423	34,702,254
1902	18,012,405	2,395,752	—	20,408,157	10,946,469	31,354,626
1903	19,445,302	3,261,768	—	22,707,070	11,937,060	34,644,130
1904	22,241,540	2,280,357	1,296,652	25,818,549	12,399,238	38,217,787
1905	21,976,113	2,544,520	1,307,109	25,827,742	12,538,007	38,365,749
1906	24,124,625	2,737,352	1,459,263	28,321,240	13,552,760	41,874,000
1907	23,627,944	2,963,638	1,558,889	28,149,971	13,647,170	41,797,141
1908	21,319,896	2,831,043	1,593,036	25,743,975	15,485,706	41,229,681
1909	19,068,348	2,712,612	1,559,697	23,340,657	12,819,143	36,159,800

C. Tillverkningen af socker.

Den skattesats, som under tillverkningsåret 1 september 1909—1 september 1910 tillämpats, har utgjort 15 öre per kilogram för allt socker, som inom riket tillverkats eller dit införts och till fritt bruk utlämnats.

Undantagna från denna bestämmelse hafva följande fabriker varit, nämligen: råsockerfabrikerna i Östergötland, Västergötland och på Öland samt raffinaderiet i Lidköping, hvilka intill utgången af 1913 hafva att erlägga skatt med 13 öre per kilogram för allt till fritt bruk utlämnadt, vid dessa fabriker tillverkad socker.

Tullen har under året utgått med 15 öre för raffiad och med 10 öre för råsocker och sirap, allt per kilogram.

Bestämmelserna rörande skattens erläggande äro desamma som under närmast föregående tillverkningsår.

I det följande redogöres först för betodlingen och råsockertillverkningen samt därefter för tillverkningen af raffiad.

a. Betodlingen och råsockertillverkningen.

Odling af betor har under tillverkningsåret bedrifvits inom 8 af rikets län. Såsom framgår af tab. 8 har den sammanlagda betarealen uppgått till 33,459,9 hektar och den därå skördade betmängden till 896,940,1 ton, motsvarande en medelskörd per hektar af 26,8 ton.

Motsvarande siffror för närmast föregående år voro:

	Betsskörd.	Areal.	Utbyte per hektar.
1908—9	900,934,6	32,074,8	28,1
1907—8	771,169,9	31,196,5	24,9
1906—7	1,029,323,5	31,476,7	32,7

Inom de olika länen erhöles under tillverkningsåret:

i Östergötlands län	19,5 ton betor per hektar
» Gottlands »	21,2 » » » »
» Blekinge »	25,7 » » » »
» Kristianstads »	25,6 » » » »
» Malmöhus »	28,3 » » » »
» Skaraborgs »	16,5 » » » »
» Hallands »	20,5 » » » »
» Kalmar »	21,5 » » » »

Högsta skörden per hektar har erhållits i trakterna närmast Ystad, där den uppgått till mellan 29—30 ton betor per hektar.

Rikets betsskörd fördelar sig på de olika länen i af-rundade tal sålunda:

Östergötlands län har lämnat	2,1 %
Gottlands » »	5,7 »
Blekinge » »	3,1 »
Kristianstads » »	9,5 »
Malmöhus » »	75,1 »
Skaraborgs » »	0,4 »
Hallands » »	2,0 »
Kalmar » »	2,1 »

Uppgifterna angående hvitbetsockertillverkningen under tillverkningsåret den 1 september 1909 till den 1 september 1910 äro länsvis sammanställda i tabell n:r 8, där för jämförelses skull äfven motsvarande tal för hela riket för de närmast föregående tio åren äro införda. Af tabellen synes, att hvitbetsockertillverkningen år 1909—1910 bedrefs vid 24 fabriker, belägna 16 i Malmöhus län, 2 i Kristianstads samt 1 i hvartdera af Östergötlands, Gottlands, Blekinge, Skaraborgs, Hallands och Kalmar län. Utaf Malmöhus läns fabriker voro tre s. k. saftstationer, där afverkningen icke drifves längre än till framställandet af betsaft, hvilken därefter genom rörledningar transporteras till hufvudfabriken för att sedan bearbetas tillsammans med den därstädes vunna betsaften.

Vikten af de råa betor, som vid samtliga fabriker och saftstationer uppvägdas till afverkning, uppgick för de olika månaderna till följande belopp, hvarvid till jämförelse motsvarande siffror för närmast föregående år medtagits.

T i l l v e r k n i n g s å r.					
	1905—1906.	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.	1909—1910.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
Oktober . . .	271,778	318,644	167,718	294,405,8	225,890,7
November . . .	360,558	379,289	401,292	409,012,5	444,910,7
December . . .	180,666	282,557	196,793	188,650,8	223,612,5
Jannari . . .	11,441	48,833	5,367	8,503,2	2,526,2
Februari . . .	—	—	—	362,3	—
Summa	824,438	1,029,323	771,170	900,934,6	896,940,1

Afverkningen vid de enskilda fabrikerna har naturligtvis växlat rätt betydligt. Här nedan lämnas en uppgift å den högsta och den lägsta afverkningen, som under hvartdera af de sju senaste åren förekommit, äfvensom å medelafverkningen per fabrik.

	Högsta afverkning.	Lägsta afverkning.	Medel- afverkning.
	Ton.	Ton.	Ton.
1903—1904	64,453,5	15,781,2	37,400
1904—1905	44,604,0	1,129,5	26,518
1905—1906	67,929,0	9,301,5	37,474
1906—1907	87,844,5	12,845,0	46,787
1907—1908	69,433,0	3,252,0	33,529
1908—1909	72,178,5	2,623,0	37,539
1909—1910	78,086,5	2,717,9	37,372

Om man vid beräkningen af medelafverkningen bortser från den på grund af särskilda förhållanden exceptionellt låga afverkningen af 2,717,9 ton vid en fabrik, så är nästa lägsta afverkning 17,589 ton och medelafverkningen 38,879 ton.

Afverkning af egna betor har förekommit vid 17 af de 24 fabrikerna men endast vid 4 i något större omfattning, nämligen vid Hälsingborg omkring 17 %, Linköping 25 %, Säbyholm 11 % och Ängelholm 13 % af dessa fabrikers hela afverkning. I det hela hafva blott 4 % af de afverkade betorna odlats på fabrikernas egen mark.

Betpriset. Normerna för prisbestämningen vid leverans af betor hafva varit desamma som under förra tillverkningsåret och finnes utdrag ur kontraktformuläret in-

taget i Kontrollstyrelsens berättelse för 1908—1909. Då utöfver de i kontraktet bestämda grundprisen för höst- och vinterleverans betalas ett tilläggspris för hvarje tiondels procent socker öfver 14 procent, komma de erlagda priserna att växla vid de olika fabrikerna.

Enligt de inkomna uppgifterna hafva sålunda under året 1909—1910 betorna betalats efter priser växlande mellan 2,20—2,83 kr. per 100 kilogram. Medelpriset har varit 2,49 mot 2,35 under 1908—1909. Värdet af Sveriges betskörd för nu ifrågavarande år skulle sålunda uppgå till något öfver 22,000,000 kronor.

Sockethalten hos betorna bestämmes vid fabrikerna för hvarje vecka och kampanj. Medeltalet för hela kampanjen 1909—1910 har växlat mellan lägst 14,89 och högst 16,57 procent. Motsvarande tal för 1908—1909 voro 15,71 och 17,40.

Vid tolf fabriker låg medeltalet mellan 15 och 16 procent, vid 8 fabriker mellan 16 och 17 samt vid en fabrik under 15 procent.

Betafverkningen vid de särskilda råsockerfabrikerna pågick under följande tider:

Arlöf	från och med 12 oktober till och med 13 december.
Genevad	20 , , 30 november.
Hasselarp	4 november , 6 januari.
Hälsingborg	11 oktober , 24 december.
Hököpinge	12 , , 13 ,
Jordberga	11 , , 11 ,
Karlshamn	14 , , 12 ,
Karpalund	13 , , 3 ,
Keflinge	11 , , 17 ,
Köpinge	18 , , 17 ,
Lidköping	22 november , 30 november.
Linköping	12 oktober , 27 ,
Mörbylånga	21 , , 8 december.
Roma	11 , , 23 ,
Skifarp	15 , , 20 ,
Staffanstorp	12 , , 22 ,
Svedala	14 , , 11 ,
Säbyholm	16 , , 23 ,
Trelleborg	12 , , 16 ,
Ängelholm	11 , , 20 ,
Örtofta	11 , , 22 ,

Efter den egentliga betkampanjen följde vid 14 af dessa fabriker en efterkampanj, som varade i medeltal 30 dagar. Vid 2 fabriker varade efterkampanjen 59 dagar, vid 1 endast 9 dagar.

Det vunna *utbytet af råsocker* har, såsom synes af tabell n:r 8, utgjort,

119,435,8 ton	1:a produkt.
6,826,0 ,	2:a ,
10,0 ,	3:e ,

Summa 126,271,8 ton,

motsvarande 14,07 % af de afverkade betornas vikt. Om, såsom i föregående berättelser skett, 2:a och 3:e produkt reduceras till 1:a produkt genom multiplikation med resp. 0,75 och 0,65, blir utbytesprocenten 13,88 %.

En jämförelse med de i tabell n:r 8 intagna procent-talen för föregående åren visar, att sockerutbytet, beräknadt i procent af betvikten utan reduktion för de sämre produkterna, under tillverkningsåret 1909—1910 minskats

med 0,97 procent mot föregående år, då utbytet var jämförelsevis högt. Tillverkningen af 2:a produkt visar däremot en lägre utbytessiffra. 3:e produkt har förekommit vid 1 fabrik. Vid 7 fabriker utgjorde 2:a produkt mindre än 0,25 procent af betvikten. Vid en fabrik, nämligen Hasslarp, utgöres 1:a produkt hufvudsakligen af raffinad och har vid uppgörande af tab. 8 utbytet af råsocker för denna fabrik beräknats utgöra 10% af den af årets betor framställda raffinaden, hvartill man har att lägga ökningen i behållningen af råsocker, uppgående till 48,900 kilogram. En del råsocker framställes nämligen äfven vid denna fabrik såsom mellanprodukt.

Med uteslutande af Hasslarp uppgår tillverkningen af råsocker till 121,909,85 ton och framgår dispositionen af råsocker under året af följande sammanställning.

<i>Debet.</i>	
Ingående behållning	307,178,5 deciton
Tillverkning	1,219,098,5
Summa	1,526,277,0
<i>Kredit.</i>	
Förpassadt till raffinaderierna	1,289,945 deciton
Utlämnadt till fritt bruk	8,466
Utgående behållning d. 31/8 1910	227,866
Summa	1,526,277

Omsättningen af råsocker vid raffinaderierna åter har (frånsedt Hasslarp) varit följande:

<i>Debet.</i>	
Ingående behållning 1/8 1909	101,642 deciton
Inkommet från råsockerfabrikerna	1,291,745
Summa	1,393,387
<i>Kredit.</i>	
Intaget för raffinering	1,272,713 deciton
Utlämnadt till fritt bruk	67
Behållning 31/8 1910	120,607
Summa	1,393,387

Behållningen af råsocker den 1 september 1910 vid såväl råsockerfabriker som raffinaderier är således 348,473 dt.

Såsom framgår af sammanställningen hafva raffinaderierna mottagit 1,291,745 under det från råsockerfabrikerna förpassats 1,289,945. Skillnaden 1,800 dt. beror på att en post afsändes under förra tillverkningsåret (slutet af aug.), men mottogs af raffinaderierna i början af detta tillverkningsår. Partiet var vid årsskiftet »under förpassning».

Den vid tillverkningen erhållna melassen utgjorde 11,295,6 ton, motsvarande 1,26 procent af betvikten. Vid 10 fabriker har melassutbytet ej öfverstigit 1 procent, vid 1 har det hållit sig mellan 1 och 2 procent, vid 1 mellan 2 och 3 procent samt vid 1 mellan 3 och 4 procent.

Förutom till utsockring har melassen användts till kreatursfoder och vid brännvinstillverkning. Till det se-

nare ändamålet användes under året omkring 4,500 ton. Priset på melassen har växlat mellan 4 och 6 öre per kg. Vid tillverkningen hafva dessutom erhållits omkring 457,651,1 ton *betmassa*, hvilken användts uteslutande till kreatursfoder, hufvudsakligen af betodlarna själfva. Priset på betmassan har i allmänhet varit 20 öre per deciton.

I ofvannämnda kvantitet betmassa ingår äfven omkring 6,000 ton s. k. sockersnitsel, hvilken form af betmassa erhålles, när sockret, i stället för att utlakas ur betorna (diffusion), utvinnes genom pressning. Vid tillämpning af denna metod stannar en del socker kvar i betmassan, hvilken efter tillsats af melass och intorkning säljes såsom fodermedel. Metoden har den praktiska fördelen, att förorening af närliggande vattendrag i det närmaste förebygges.

Kvotienten, d. v. s. sockerhalten i melassens torrsubstans, får för *skattefri* melass ej öfverstiga 70 procent vid direkt polarisation. Medeltalen för de olika råsockerfabrikerna hafva växlat mellan lägst 56,3 och högst 75,29 %. I allmänhet har dock melasskvotienten ej öfverstigit 70 %. Melass med högre kvotient än 70 har säkerligen tagits i förnyadt arbete, ty någon försäljning af melass mot erläggande af skatt har ej ägt rum vid någon råsockerfabrik.

b. Raffinadsocker.

Enligt till Kontrollstyrelsen inkomna uppgifter, hvilka finnas sammanställda i tabell nr 9, funnos under tillverkningsåret 1909—10 10 raffinaderier belägna, 1 i Stockholms stad, 1 i Östergötlands, 6 i Malmöhus, 1 i Göteborgs och Bohus län samt 1 i Skaraborgs län. Liksom hvitbetssockerindustrien har äfven raffinadindustrien sitt hufvudsäte i Malmöhus län.

Tillverkningen vid raffinaderierna omfattar i allmänhet följande sockerslag: topp-, bit-, kak-, kross- och farinsocker, men förhållandet mellan dessa sorter är mycket olika vid olika raffinaderier; farinsockret kallas äfven bastard eller baster och förekommer af flera slag från gulhvit till brun. Toppsocker tillverkas fortfarande i största mängd, därefter bit- och krosssocker.

Af raffinaderierna äro tre, Arlöf, Hälsingborg och Lidköping, tillika råsockerfabriker, under det att vid Hasslarp tillverkas raffinad direkt ur betsaft.

Under året har intet utländskt råsocker importerats till raffinaderierna.

Vid de fabriker, som uteslutande sysselsätta sig med raffinering, var tillverkningstiden:

Tanto i Stockholm	300 Jygn.
Gripen i Norrköping	304
Landskrona	304
Ystad	302
Öresund i Lund	270
Carnegie & Co, Göteborg	281

Såsom framgår af tab. 9 tillverkades under tillverkningsåret 121,814,396,8 kilogram raffineradt socker och framgår omsättningen däraf af följande sammanställning

Debet.

Ingående behållning den 1/6 1909	19,293,668,5 kilogr.
Under förpassning den 31/6 1909	30,000,0
Tillverkning under året	121,814,396,8
Summa	141,138,065,3

Kredit.

Utlämnadt till fritt bruk *)	116,138,891,8 kilogr.
Behållning den 1/6 1910	24,999,073,5
Under förpassning den 31/6 1910	100,0
Summa	141,138,065,3

Förpassningar mellan fabrikerna hafva förekommit i följande utsträckning:

Debet.

Inkomna förpassningar	2,348,579,4
Under förpassning den 31/6 1910	100,0
Summa	2,348,679,4

Kredit.

Afsända förpassningar	2,318,679,4
Under förpassning den 31/6 1909	30,000,0
Summa	2,348,679,4

Dessa förpassningar mellan raffinaderierna betingas däraf att vid en del raffinaderier uppstått tillfällig brist på någon särskild sort af socker.

Af följande tabell synes, huru mycket af det under 1909—1910 tillverkade raffinadsockret som utlämnats till fritt bruk äfvensom den från raffinaderierna influtna skattens belopp:

Län.	Socker utlämnadt till fritt bruk. Kg.	Inbetald skatt. Kr. öre.
Stockholms stad	11,166,372,5	1,647,617,69
Östergötlands län	3,440,805,5	544,346,74
Malmöhus	71,985,948,9	10,332,824,88
Göteborgs	21,608,976,2	3,409,663,95
Skaraborgs	7,936,788,7	1,043,824,82
	116,138,891,8	16,978,278,08

Dessutom hafva några mindre poster råsocker utlämnats till fritt bruk direkt från råsockerfabrikerna och skatt erlagts därför. Hela denna kvantitet utgör 846,600 kilogram, men har restitution af erlagd skatt beviljats för 900 kilogram, på grund af hafveri. Skatten för återstående 845,700 kilogram utgör 126,853 kr. De föregående summorna böra således ökas med dessa tal, hvarigenom hela mängden till fritt bruk utlämnadt socker blir 116,984,591,8 och den inbetalta skatten 17,105,131,08.

Det under året förarbetade råsockret uppgick till 131,584,422 kg., däri ingår socker från den vid Hasslarp direkt använda betsaften från 39,127,5 ton betor.

Då vid denna sockerfabrik tillverkats 3,881,810,5 kilogram raffinad, har den mängd råsocker som detta motsvarar beräknats genom att antaga att 100 kilogram råsocker motsvara 90 kilogram raffinad och skulle den mot ofvan-

*) Häre ingår äfven från raffinaderierna direkt till fritt bruk utlämnadt råsocker, hvilket i debet klassificerats såsom krossocker.

stående mängd raffinad svarande kvantiteten råsocker vara 4,313,122 kilogram.

Af sammanlagda kvantiteten råsocker 131,584,422 tillverkades 121,814,396,8 kilogram raffinad, motsvarande ett utbyte af 92,5 procent.

För kalenderår räknadt har skatten utgjort nedanstående belopp; till jämförelse är den i riksstaten beräknade skatten äfven införd.

	Hvitbetssockerskatt debiterad.	i riksstaten beräknad.
	Kronor.	Kronor.
1902	7,775,960,19	10,500,000
1903	10,485,216,84	11,500,000
1904	7,919,896,68	12,000,000
1905	11,408,950,60	12,000,000
1906	161,318,10	3,800,000
	Konsumtionskatt	
1908	18,179,896,32	13,500,000
1909	14,828,934,32	16,400,000
1910	17,418,360,09	18,000,000

Under 1907 utlämnades till fritt bruk 116,917,000 kg. Efter 13 öre per kg. skulle skatten härå belöpa sig till 15,199,210 kr., dock är härvid att anmärka att en del af detta socker framställt af redan beskattade betor.

Matsirup har framställt endast vid 3 raffinaderier och visar tillverkningen däraf en betydlig ökning mot föregående år, nämligen 2,027,707,5 kilogram mot fjolårets 1,581,166,8 kilogram.

Denna matsirup är ej skattepliktig. Hufvudparten utgöres af ursprungligen skattepliktig sirup, hvilken genom invertering med saltsyra öfverförts till en under 70° polariserande sockerlösning. Ur en dylik lösning kan kristalliserbart socker icke utvinnas.

I öfrigt importeras landets behof af sirup. Denna import utgjorde:

1905	15,862,000 kg.
1906	15,918,000
1907	15,673,000
1908	13,377,000
1909	14,771,000
1910	15,711,000

Häri inräknas visserligen både sirup och melass, men på grund af tullen, 10 öre per kg., torde endast matsirup importeras.

Allra största delen af affallet inom raffinaderierna utgöres af *melass*, liknande den, som erhålles vid råsockerfabrikerna och därför ej användbar till matsirup.

Den under tillverkningsåret vid raffineringen erhållna melassen utgör i allmänhet 5 å 6 % af hvitbetsråsockret.

Råsockrets rening. Till safternas rening inom raffinaderierna användes tills för några år sedan nästan uteslutande filtrering genom benkol, nu däremot användas åtskilliga andra ämnen, såsom kiselgur samt jämte benkol, tannin och hydrosulfit.

Priset på råsocker vid råsockerbruken uppgifves i allmänhet till 30,50 kr. växlande från 29,19 till 31,50 kr., allt 1:a produkt, per deciton.

Kontrollen. I spetsen för kontrollpersonalen står vid hvarje fabrik en förste kontrollör, som för nödiga journaler och insänder utdrag därur för hvarje månad till Kontrollstyrelsen. 1:a kontrollörerna utses enligt kungl. förordningen 11 okt. 1907 af Kontrollstyrelsen. Kontrollpersonalen i öfrigt utgöres af kontrollörer, hvilka utses af Konungens Befallningshåfvande i resp. län. Vid råsockerfabrikerna har antalet kontrollörer varit mycket olika, minst 3, högst 6 utom förste kontrollören, beroende därpå att anordningarna äro något olika såväl inom fabrikerna som i fråga om järnvägsspåren *därutanför*, hvar dan flera eller färre portar behöfva bevakas. Vid raffinaderierna hafva erfordrats minst 7 högst 17 kontrollörer utom förste kontrollören. Inalles hafva inom sockerindustrien tjänstgjort 27 förste kontrollörer och 214 kontrollörer.

Af förste kontrollörerna voro:

Officerare	8
Ingenjörer och andra tekniskt bildade	17
Andra personer	2
Summa	27

Kontrollörerna tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare	16
Underofficerare	113
Tekniskt bildade	5
Landtbrukare	36
Andra personer	44
Summa	214

Vid saftstationerna finnes numera ingen kontrollpersonal, emedan socker ej tillverkas vid dem.

När tillverkning i sockerfabrik upphört och den ordinarie kontrollpersonalen återkallats, öfverlämnas tillsynen öfver fabriken åt en af länsstyrelsen utsedd tillsyningsman, som har att på tillverkarens begäran utlämna socker från fabriken. Sådana uppehåll uppkomma regelbundet vid råsockerfabrikerna, när bettillverkningen för året upphört.

Vid raffinaderierna har under året uppehåll ägt rum vid Lunds raffinaderi 22 maj—31 aug., vid raffinaderiet i Göteborg från den 1—27 augusti, vid raffinaderiet i Hasslarp från den 6 mars—31 augusti, Hälsingborg 25 juni—15 aug.

Under dessa uppehåll har endast utlämning till fritt bruk förekommit under kontroll af tillsyningsmän och nödigt antal biträdande tillsyningsmän.

På statens bekostnad får tillsyningsman anlitas 35 gånger af hvarje fabrik och utgår ersättningen med 10 kronor för hvarje gång. Behöfver han anlitas flera gånger sker det på tillverkarens bekostnad. Biträdande tillsyningsmän aflönas af tillverkaren och utgår ersättningen till dem med 1,25 kr. per timme.

Inalles hafva tillsyningsmän varit inkallade vid 23 fabriker och hafva de i de flesta fall utsetts bland dem som under kampanjen tjänstgjort som kontrollörer.

Intet allmänt nederlag har funnits utan hafva tillsyningsmännen blott tjänstgjort vid fabrikerna och dessas magasin.

Använd drifkraft och antal arbetare inom sockerindustrien i det hela.

Af de i tab. nr 10 införda uppgifterna framgår, att vid samtliga sockerfabriker följande antal maskiner varit i bruk för omedelbar fabriksdrift.

386 ångmaskiner med	12,028 hästkrafter.
8 gasmotorer	70
309 elektriska motorer med	4,763,5
tillsam. 703 maskiner	med 16,861.5 hästkrafter.

Dessutom hafva 40 ångmaskiner å tillsammans 6,066 hästkrafter användts för drifvande af generatorer.

Vid sockerfabrikerna sysselsattes enligt samma tabell följande antal arbetare:

män öfver 18 år	8,310
» under »	45
kvinnor öfver 18 år	716
» under »	3
tillsammans	9,074

Antalet dagsverken har uppgått till:

manliga	1,099,014
kvinnliga	142,476
tillsammans	1,241,490

Af viktigare apparater funnos inom samtliga sockerfabriker 286 fasta ångpannor, 119 vakuumpannor, 615 centrifuger och 403 diffusörer.

Konsumtionen af socker torde i det närmaste motsvara hvad som utlämnas till fritt bruk jämte det möjligen importerade och till fritt bruk uttagna raffinadsockret. Visserligen kunna landets handlande vid årsskiftet ligga med lager, som växla från det ena året till det andra, men i det stora hela torde denna växling vara obetydlig.

Under tillverkningsåret 1909—1910 utlämnades till fritt bruk, såsom förut uppgifvits, omkring 116,000,000 kg. (föregående år 122,000,000 kg.). Under kalenderåret 1910 utlämnas till fritt bruk 116,825,952,5 kg. (f. år 99,725,833,6 kg.).

Om till innevarande års summa 116,825,952,5 lägges importen af raffinadsocker under året 888,000 kg., så kan konsumtionen under kalenderåret 1910 beräknas till 117,820,952,5 kg. motsvarande 21,8 kg. per invånare (f. å 23,2). Äfven förekommer under året import af en mindre kvantitet oraffineradt socker med 107,000 kg.

D. Tillverkningen af maltdrycker.

a. De skattepliktiga bryggerierna.

Tillverkning af skattepliktiga maltdrycker har under tillverkningsåret 1 oktober 1909—1 oktober 1910 bedrifvits i Stockholms stad och rikets samtliga län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna om de under tillverkningsåret i gång varande skattepliktiga bryggerierna äro sammanförda i tabell n:r 11 af hvilken framgår följande:

- a) skattepliktiga bryggeriernas antal har varit 219;
- b) antalet tillverkningsdygn har varit 55,420 eller i medeltal för hvarje bryggeri 253 (förra året 273);
- c) antalet brygder har varit, 25,770 eller i medeltal för hvarje bryggeri 118 (f. å. 131).

Använda råämnen. Vid de skattepliktiga bryggerierna användes följande belopp råämnen nämligen:

25,192,061,0 kg. malt,
378,759,8 » humle och
22,902,7 » sockerkulör.

Uti den uppgifna malkvantiteten inräknas äfven det färgmalt som användts för att gifva vissa ölsorter den önskaade mörkare färgen.

Utbytet af maltdrycker finnes icke direkt upptaget i tabell n:r 11 utan endast den vörtmängd af olika slag, som erhållits, och detta emedan endast vörten angifves i bryggjournalerna; vörtmängden af maltdrycker alla slag utgjorde 1,674,426,6 hl. (f. å. 1,991,630,4).

Vid vörtens kylning och jäsning samt ölets lagring och buteljering går en icke obetydlig del af den jasta vörten förlorad. Den härigenom uppkomna afgången torde kunna uppskattas till i medeltal 25 %. För svagdricka, som i allmänhet, utan att lagras, säljes på kaggar, anses dock den färdiga dryckens volym vara densamma som vörtens. Det bör dock anmärkas, att äfven lagradt och buteljeradt svagdricka alltmera kommit i bruk.

Efter den anförda beräkningsgrunden kan man antaga utbytet af salufärdiga maltdrycker vid de skattepliktiga bryggerierna till:

	H e k t o l i t e r .			
	1909—10	% af det hela.	1908—09	% af det hela.
porter	35,558,7	2,7	52,229,3	3,4
lageröl	543,913,2	41,1	657,170,0	42,4
pilsneröl	308,853,0	23,4	372,189,2	24,0
extra underjästa ölsorter	7,528,7	0,6	11,505,4	0,7
lagerdricka o. d.	148,600,8	11,2	203,063,8	13,0
öfverjäst öl m. en stamvört öfv. 6 % B.	11,147,6	0,8	23,223,6	1,5
svagdricka m. en stamvörte öfv. 6 % B.	266,957,3	20,2	232,464,8	15,0
	1,322,559,3	100,0	1,551,846,1	100,0

Som här af synes, har tillverkningen under året nedgått med 229,286,8 hl. eller 14,8 % af föregående årets. Minsk-

4—101869. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. Berättelse.

ningen drabbar alla slags maltdrycker utom svagdricka relativt mest dock porter, med öfver 20 %. En jämförelse med tillverkningsåret 1905—06, då tillverkningen hittills varit störst, ger följande resultat:

	H e k t o l i t e r .		Ökning + Minsk- ning — i %.
	1905—06	1909—10	
porter	58,828,5	35,558,7	— 39,7
lageröl	784,244,7	543,913,2	— 30,6
pilsneröl	399,032,6	308,853,0	— 22,8
extra underjästa ölsorter	31,838,6	7,528,7	— 76,3
lagerdricka o. d.	190,632,5	148,600,8	— 22,0
öfverjäst öl m. en stamvört ej öfv. 6 % B.	30,536,6	11,147,6	— 63,5
svagdricka med en stamvört ej öfv. 6 % B.	250,556,8	266,957,3	+ 6,5
	1,745,670,3	1,322,559,3	— 24,2

Minskningen har, såsom synes, drabbat alla maltdrycker utom svagdrickat, och minskningen i det hela har utgjort nära en fjärdedel.

Af de skattepliktiga bryggerierna tillverka 190 (f. å. 179) äfven svagdricka.

Lagerölet utgör ännu, trots minskningen, den ojämförligt största delen af tillverkningen i de skattepliktiga bryggerierna.

Af siffrorna för de olika länen finner man att porter tillverkas hufvudsakligen i Göteborg och Stockholm, lageröl i hela landet, ehuru liksom under föregående år relativt mest i södra och västra Sverige, pilsneröl likaså i hela landet, mest dock i Stockholm och norra Sverige, lager- och pilsnerdricka mest i Stockholm och Göteborg, i hvilka båda städer 72,3 % (f. å. 73,8 %) af allt sådant dricka tillverkas, medan i Malmöhus och Kristianstads län tillsammans tillverkningen blott utgjort 3,1 % (f. å. 2,9 %) af tillverkningen.

Skattens belopp. Genom beslut vid 1909 års Riksdag har från och med den 1 oktober 1909 såväl skatteklassernas antal minskats till tre från förut fyra som ock skatten höjts till 23 öre per kg. malt från förut 12 öre. Enligt Kungl. förordningen den 7 augusti 1907, 2 § 1 mom. sådant detta lyder enligt kungörelsen den 20 augusti 1909, har skatteskalen under tillverkningsåret varit följande:

för de första 100,000 kg. malt	17 öre pr kg.
för de nästa 100,000 » »	20 » » »
för återstoden	23 » » »

Emedan de skattepliktiga bryggerierna genom skattens betydliga höjning skulle för sin svagdrickstillverkning hafva kommit i en alltför ogynnsam ställning till de skattefria bryggerierna, så innehåller nyssnämnda förordning i 8 § 1 mom., sådant detta lyder enligt kungörelsen den 20 augusti 1909, följande bestämmelse:

»Vid skattepliktigt bryggeri må efter tillverkningsårets utgång restitution af skatt, efter fjorton öre för kilogram räknadt, åtnjutas för det under samma år omedelbart

till svagdricka använda malt, dock högst för en tredjedel af hela den vid bryggeriet under tillverkningsåret afverkade malmängden samt icke till högre belopp, än att den återstående skatten uppgår till minst det i 5 § stadgade medeltal.»

I 5 § föreskrifves, att skatt skall erläggas med minst sex kronor i medeltal för hvarje helgfritt dygn af den tid, under hvilken malkrossning på grund af tillståndsbevis må äga rum.

Enligt uppgifter, inkomna från länsstyrelserna, har för tillverkningsåret 1909—10 beloppet af den maltskatt, som på sådant sätt restituerats, uppgått till sammanlagdt 228,101 kr. 10 öre. Om från den debiterade skatten 4,988,192:65 kr. drages nämnda restitutionsbelopp, återstår såsom nettobehållning af den debiterade skatten 4,760,091 kronor 55 öre.

Antalet bryggerier inom de olika länen och skatteklasserna samt deras afverkning synes af följande tabell:

	In till 100,000 kg.	100,000 — 200,000 kg.	Öfver 200,000 kg.	Summa.
Stockholms stad	—	2	8	10
Stockholms län	4	1	—	5
Uppsala »	3	—	1	4
Södermanlands »	5	2	1	8
Ostergötlands »	17	2	1	20
Jönköpings »	10	1	—	11
Kronobergs »	3	2	—	5
Kalmar »	16	1	—	17
Gottlands »	2	—	—	2
Blekinge »	2	1	1	4
Kristianstads »	2	2	1	5
Malmöhus »	1	8	4	13
Hallands »	1	2	—	3
Göteborgs och Bohus län	7	—	5	12
Älfsborgs län	11	2	—	13
Skaraborgs »	9	3	—	12
Värmlands »	12	—	—	12
Örebro »	10	—	—	10
Västmanlands »	7	—	—	7
Kopparbergs »	11	—	—	11
Gäflleborgs »	10	1	—	11
Västernorrlands »	6	2	—	8
Jämtlands »	6	—	—	6
Västerbottens »	4	—	—	4
Norrbottens »	6	—	—	6
Summa bryggerier	165	32	22	219
1908—1909	160	36	29	225

Sedan förra tillverkningsåret hafva 6 bryggerier nedlagts.

Den skatt, som belöper på hvarje kilogram malt inom de olika skatteklasserna, synes af följande tabell:

Skatteklass.	Antal bryggerier.	Maltafverkning		Skatt i afrundade tal	
		i det hela.	på hvarje bryggeri.	på det hela.	pr kg. malt.
I	165	Kg. 6,324,805	Kg. 38,332	Kronor. 1,075,217	Öre. 17,0
II	32	4,416,436	138,013	787,287	17,8
III	22	14,450,820	656,855	3,125,689	21,6
	219	25,192,061	115,032	4,988,193	19,8

Förra året var skatten per kg. malt för afverkningen i det hela 8,79 öre, men så har också skatten under tillverkningsåret 1909—10 utgått med skattesatserna 17, 20 och 23 öre per kg. mot 4, 7, 11 och 12 öre under förra året.

För att visa, huru den inom de olika skatteklasserna tillverkade vörtmängden fördelas på de olika maltdrycker-na, är följande tabell sammanställd, hvaraf bland annat framgår, att svagdrickstillverkningen har en jämförelsevis stor betydelse för de mindre bryggerierna.

Skatteklass.	V ö r t m ä n g d f ö r							Svagdricka i procent af det hela
	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Extra ölsorter och öfverjäst öl öfver 6 % B.	Lagerdricka.	Svagdricka.	Summa.	
I	Hl. 459,6	Hl. 154,641,9	Hl. 115,298,9	Hl. 12,471,3	Hl. 24,109,4	Hl. 178,831,7	Hl. 485,812,8	36,6
II	12,909,0	145,861,7	60,048,6	4,950,4	18,320,5	46,945,1	289,035,3	16,2
III	34,043,0	424,714,0	236,456,5	7,480,0	155,704,5	41,180,5	899,578,5	4,6
	47,411,6	725,217,6	411,804,0	24,901,7	198,134,4	266,957,3	1,674,426,6	15,9

Det är företrädesvis den 3:e skatteklassen som erbjuder intresse i statistiskt hänseende, emedan bryggerierna inom denna klass afverkat 59,4 % af hela malkvantiteten samt erlagdt 62,6 % af hela skattebeloppet.

För jämförelse med föregående år angifvas i följande tabell växlingarna bland de bryggerier, som afverkat öfver 150,000 kg.

Tillverkningsår.	Antal bryggerier, som afverkat										S u m m a.
	150—200 tusen kg.	200—300 tusen kg.	300—400 tusen kg.	400—500 tusen kg.	500—600 tusen kg.	600—700 tusen kg.	700—800 tusen kg.	800—900 tusen kg.	900,000—1 million kg.	öfver 1 million kg.	
1909—1910 . .	11	6	5	3	1	—	—	1	—	6	33
1908—1909 . .	13	12	3	3	3	—	1	—	1	5	42
1907—1908 . .	20	11	7	2	—	2	1	1	—	5	51
1906—1907 . .	16	7	9	3	—	1	2	—	1	4	46
1905—1906 . .	12	14	9	—	2	—	1	1	1	6	48

Under året har intet bryggeri hunnit upp till en afverkning af 2 millioner kg. malt.

Af de 6 bryggerier, som afverkat öfver 1 million kg., voro 4 belägna i Stockholm och 2 i Göteborg. Dessa 6 bryggerier afverkade tillsammans 8,651,680 kg. malt eller 34,3 % af det hela, samt erlade 1,776,289,40 kr. eller 35,6 % af hela skatten.

Maltafverkningsens och skattens fördelning på landets olika delar synes af följande.

	Procent af hela tillverkningen.	Procent af skatten.
Stockholms stad	33,31	36,85
Stockholms län	1,11	1,00
Uppsala »	1,35	1,25
Södermanlands »	2,31	2,08
Östergötlands »	4,54	4,03
Jönköpings »	1,77	1,55
Kronobergs »	1,02	0,90
Kalmar »	2,52	2,21
Gottlands »	0,64	0,55
Blekinge »	2,24	2,19
Kristianstads »	2,66	2,48
Malmöhus »	9,38	8,94
Hallands »	1,22	1,08
Göteborgs och Bohus län	17,16	18,57
Älfsborgs län	2,96	2,59
Skaraborgs »	3,08	2,73
Värmlands »	1,63	1,40
Örebro »	1,25	1,08
Västmanlands »	1,28	1,12
Kopparbergs »	1,43	1,23
Gäffleborgs »	3,14	2,70
Västernorrlands »	2,01	1,75
Jämtlands »	0,72	0,62
Västerbottens »	0,51	0,44
Norrbottnens »	0,76	0,66
	100,00	100,00

Den skattepliktiga maltdryckstillverkningen är hufvudsaligen förlagd till städerna ty af de 219 bryggerierna lågo 141 i eller invid städer och 78 på landsbygden, hvartill här äfven räknas köpingar.

I Stockholm, Göteborg och Malmö lågo inalles 22 bryggerier (f. å. 22), bland hvilka landets största, med en afverknings af 13,678,600 kg. malt och en skattesumma af 2,962,553 kr. motsvarande 54,3 % af hela maltafverkningsen (f. å. 53 %) och 59,4 % af hela skatten (f. å. 66,4 %).

Tillverkningsstid. Såsom förut anmärkts, har hvarje bryggeri i medeltal haft 253 (f. å. 273) tillverkningsdygn, hvilket utvisar, att det stora flertalet bryggerier varit i verksamhet största delen af året, ehuru många bryggerier inställt tillverkningen under sista kvartalet af 1909.

Maltdryckernas stamvörtstyrka. En granskning af bryggjournalerna ger vid handen, att vörtstyrkan för de särskilda slagen af maltdrycker växlat rätt mycket men i det stora hela varit

för lageröl	11,0—13,0 % Balling.
» pilsneröl	10,5—12,0 » »
» extra ölsorter	10,0—18,0 » »
» lager- och pilsnerdricka	7,0—9,5 » »
» porter	17,0—19,5 » »
» svensköl	7,0—17,0 » »
» svagdricka	4,0—5,5 » »

I jämförelse med föregående tillverkningsår förekommer ingen nämnvärd skillnad i maltdryckernas vörtstyrka. Detsamma framträder äfven i fråga om Stockholms stad, som har den största tillverkningen af såväl lager- och pilsneröl som lagerdricka och svagdricka. Det ser dock ut, som om lagerölet ej varit fullt så starkt som under föregående åren.

	Stockholms stad			
	1900—1910.	1908—1909.	1907—1908.	1906—1907.
Stamvört för lageröl	12,8 % B	13,1 % B.	13,2 % B.	13,1 % B.
» » pilsneröl	11,2 » »	11,3 » »	11,4 » »	11,3 » »
» » lager- o. pilsnerdricka	8,7 » »	8,6 » »	8,6 » »	8,6 » »
» » svagdricka	3,4 » »	3,3 » »	3,3 » »	3,3 » »

Extraktutbytet, d. v. s. den del af maltet, som vid brygden öfvergår i löslig form och betingar vörtstyrkan, beror till en del på maltets beskaffenhet, till en del på den till brygden använda redskapen. Det har under året växlat mellan lägst 54,4 och högst 74,2 %. Vid de större och bättre utrustade bryggerierna har det i allmänhet legat mellan 71 och 73 % (f. å. 71—73 %).

Utbytet af de olika slagen maltdrycker ur 100 kg. malt kan visserligen beräknas ur vörtstyrkan och extraktutbytet men i bryggjournalerna finnas äfven direkta uppgifter därom, hvaraf synes, att vid de större och bättre bryggerierna erhållits

	hl. vört.
af 100 kg. malt för porter	3,4
» » » » lageröl	5,7
» » » » pilsneröl	6,4
» » » » lager- och pilsnerdricka	8,0—9,0

Humlestyrkan eller vörtmängden pr kg. humle kan äfven beräknas ur bryggjournalerna, och man finner, att vid de större bryggerierna

	hl. vört.
1 kg. humle motsvarat för porter	1,0—1,5
» » » » lageröl	5,5—6,5
» » » » pilsneröl	2,5—3,5
» » » » lagerdricka	5,0—6,0
» » » » pilsnerdricka	4,0—5,0

hvilket ock kan uttryckas så, att på 100 hl. vört

af porter	komma	66—100 kg. humle
» lageröl	»	15—18 » »
» pilsneröl	»	28—40 » »
» lagerdricka	»	17—20 » »
» pilsnerdricka	»	20—25 » »

Det bör dock ihågkommas, att både maltet och humlen äro af mycket olika beskaffenhet, hvilket naturligtvis inverkar på åtgången.

Råämnenas pris. Priset å korn har växlat mellan lägst 12,50 och högst 16,75 kr. per 100 kg. Ett medelpris synes ligga omkring 14,50 kr. (f. å. 15,50)

Priset på malt, där sådant inköpts, har varit lägst 20 och högst 40 kronor per 100 kg. Medelpriset synes ligga omkring 25 kronor (f. å. 26 kr.).

Humblepriset har växlat mellan lägst 215 och högst 800 kronor per 100 kg. Ett medelpris torde ligga omkring 450 kronor (f. å. 260 kr.).

Maltdryckernas materialpris. Ur ofvanstående uppgifter om åtgången af malt och humle samt om dessas medelpris kan man approximativt beräkna materialpriset för 1 liter af de olika dryckerna.

Till 1 hl. stark portervört åtgå 30 kg. malt	å 0,25 = 7,50 kr.
„ „ „ „ „ 1 „ humle	å 4,50 = 4,50 kr.
Summa 12,00 kr.	

Det har förut antagits, att 1 hl. vört lämnar 75 liter färdig porter, hvadan materialpriset för 1 liter porter under här nämnda förutsättningar blir 16 öre.

På samma sätt beräknas materialpriset för

1 liter lageröl	till 6,8 öre
1 „ pilsneröl	7,2 „
1 „ lager- och pilsnerdricka	5,1 „

allt dock blott såsom ett genomsnittspris vid väl skötta bryggerier.

Maltskattens inverkan på priset växlar med tillverkningens omfattning, i det att skatten är lägst 17 och högst 23 öre per kg. malt. Till 1 hl. vört för *lageröl* åtgå, enligt ofvanstående, 17,5 kg. malt, hvarå skatten är lägst 2,98 kr. och högst 4,03 kr. Beräknas, såsom förut, 1 hl. vört gifva 75 liter färdigt öl, blir skatten för 1 liter lageröl lägst 4 öre och högst 5,4 öre. För öfriga maltdrycker sker beräkningen på liknande sätt.

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell n:r 11 införda uppgifterna framgår, att vid de skattepliktiga bryggerierna följande antal motorer varit i bruk:

205 ångmaskiner	med 5,719,5 hästkrafter
16 gasmotorer	122,0 „
23 fotogenmotorer	998,5 „
10 vattenturbiner	313,0 „
562 elektriska motorer	3,049,4 „
tillsammans 816	med 10,202,4 hästkrafter.

Vid samma bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	3,663
„ under 18 „	142
kvinnor öfver 18 år	1,252
„ under 18 „	13
tillsammans	5,070

I jämförelse med föregående år visar sig en ökning i motorernas antal med 30, medan antalet hästkrafter minskats med 300. Antalet arbetare har minskats med 164.

Vid de bryggerier, som äro förenade med mälteri eller läskedrycksfabrik har en del af de i tabellen upptagna ar-

betarna hufvudsakligen varit sysselsatta i mälteriet eller läskedrycksfabriken.

Enligt Kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker åligger det tillverkaren att på egen bekostnad anskaffa och underhålla en *själfregistrerande våg* för uppvägning af maltet. Numera användas blott s. k. Chronosvågar från firman C. Reuther & Reisert i Henef an der Sieg, hvilka vågar visat sig mycket tillförlitliga och i allmänhet fungerat till belåtenhet. Det använda maltet får dock ej innehålla främmande ämnen såsom snören, pinnar etc., emedan vågen då lätt råkar i olag, och ej heller får maltet, hvilket ibland händer med s. k. färgmalt, vara för lätt, emedan vågens konstruktion förutsätter, att maltet har den normala hektolitervikten. Det åligger öfverkontrollörerna att genom då och då företagna provvägningar förvissa sig om den själfregistrerande vågens tillförlitlighet.

Antalet kontrollörer vid de skattepliktiga bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1909—10 till 347, hvilka tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken:

officerare	i tjänst eller med afsked,	75
underofficerare	„ „ „ „ „ „	39
vid landtstaten anställda		45
andra personer		188
tillsammans		347.

b. De skattefria bryggerierna.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna om den skattefria svagdrickstillverkningen äro sammanförda i tabell n:r 12. Af tabellen synes, att skattefri svagdrickstillverkning förekommit både i Stockholms stad och rikets samtliga län vid tillsammans 681 bryggerier (f. å. 700). Antalet bryggerier har varit störst i Malmöhus län med 113 (f. å. 112) och Gäfleborgs län med 72 (f. å. 74 bryggerier).

Vid de skattefria bryggerierna användes följande råämnen:

9,176,784,0 kg. malt,
55,010,6 „ humle,
170,419,1 „ sockerkulör och
184,077,0 „ socker och sirup

Antalet brygder har uppgått till 68,372 eller i medeltal 100 brygder på hvarje bryggeri (f. å. 96).

Tillverkningen af svagdricka uppgick vid de skattefria bryggerierna till 1,260,533,8 hl. Läggas härtill den redan omnämnda tillverkningen vid de skattepliktiga bryggerierna, 266,957,3 hl., så utgör hela svagdrickstillverkningen inom riket 1,527,491,1 hl. (f. å. 1,414,864,6 hl.) alltså en ökning med 112,626,5 hl. mot år 1908—09.

Antalet bryggerier af olika storlek inom de olika länen synes af följande tabell.

L ä n .	M a l t a f v e r k n i n g												Antal 1908-1909.
	under 1,000 kg.	1,000-10,000 kg.	10-20 tusen kg.	20-30 tusen kg.	30-40 tusen kg.	40-50 tusen kg.	50-60 tusen kg.	60-70 tusen kg.	70-80 tusen kg.	80-90 tusen kg.	90-100 tusen kg.	öfver 100 tusen kg.	
Stockholms stad	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	4
Stockholms län	—	6	4	3	2	1	—	—	—	—	—	—	16
Uppsala	—	11	8	3	1	1	—	—	—	—	—	—	24
Södermanlands	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Östergötlands	—	1	5	5	—	1	1	—	1	—	—	—	14
Jönköpings	—	2	21	4	1	—	—	—	—	—	—	—	28
Kronobergs	—	3	24	—	1	—	—	—	—	—	—	—	28
Kalmar	—	2	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—	34
Gottlands	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Blekinge	—	1	13	4	2	—	—	—	—	—	—	—	20
Kristianstads	—	—	17	15	1	5	—	—	—	—	—	—	38
Malmöhus	—	1	30	59	11	2	3	4	1	—	1	1	113
Hallands	—	—	14	7	1	2	—	—	—	—	—	—	24
Göteborgs och Bohus	—	—	1	1	1	2	1	2	—	—	—	4	12
Älfsborgs	—	2	11	8	1	—	1	—	—	—	—	—	23
Skaraborgs	—	—	12	9	—	1	—	—	—	—	—	—	22
Värmlands	—	—	15	6	—	1	1	1	—	—	—	—	24
Örebro	—	2	16	5	1	—	1	—	—	—	—	—	25
Västmanlands	—	—	9	14	5	2	—	—	—	—	—	—	30
Kopparbergs	—	2	40	8	2	—	1	—	—	—	—	—	53
Gäflborgs	—	6	43	17	4	—	1	—	—	—	—	—	71
Västernorrlands	—	2	13	3	2	1	—	—	—	—	—	—	21
Jämtlands	—	2	6	2	—	1	—	—	—	—	—	—	11
Västerbottens	—	1	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Norrbottnens	—	2	16	3	1	1	—	—	—	—	—	—	23
Summa	29	365	191	41	23	12	8	2	1	—	1	7	680
1908—1909	30	392	187	43	22	11	6	1	—	1	2	5	700
1907—1908	38	364	217	63	23	19	6	3	2	—	—	8	743
1906—1907	33	428	213	67	19	16	8	4	—	1	1	7	797
1905—1906	36	435	239	72	29	15	7	4	—	3	—	7	847

Antalet bryggerier utgör i denna tabell blott 680, beroende därpå, att af de under året i gång varande bryggerierna ett nedbrunnit i augusti 1910, hvarvid alla kontrollhandlingar förkommit.

Att den skattefria svagdrickstillverkningen i det hela bedrifves som ett obetydligt handtverk framgår däraf, att 585 bryggerier eller 86 % (f. å. 87 %) ej hunnit upp till en afverkning af 20,000 kg. Af svagdricksbryggerier med öfver 100,000 kg. lågo 2 i Stockholm, 1 i Malmö och 4 i Göteborg med en sammanlagd afverkning af 1,446,366 eller omkring 12 % af hela beloppet.

Af de skattefria bryggerierna lågo 553 på landet.

Råämnenas pris. I öfverkontrollörernas sammandrag uppgifves priset för *korn* till lägst 12 och högst 19 kronor, för *malt* till lägst 18 och högst 35 kronor samt för *humle* till lägst 35 och högst 575 kronor allt per 100 kg.

Att ur dessa prisuppgifter få fram några användbara medeltal torde vara omöjligt, men man får dock det intrycket, att priset för

korn i allmänhet låg vid . .	13—14 kr. (f. å. 14—15 kr.)
malt » » » »	24—25 » (f. å. 24—25 »)
humle » » » »	250—300 » (f. å. 175—225 »)

Svagdrickats vörtstyrka, som ej får öfverstiga 6° Balling, har växlat mellan 2,7 och 6 % och kan i allmänhet sägas hafva hållit sig emellan 4,5 och 5,5 %.

För hela riket beräknas 13,7 hl. svagdricka per 100 kg. malt (f. å. 13,5 hl.). Med ett extraktutbyte af omkring 65 % skulle medeltalet af vörtstyrkan liksom förra året hafva varit något under 5° B.

Det vörtstarkaste drickat tillverkades på Gottland, hvarest blott omkring 8 hl. dricka erhöles ur 100 kg. malt. Därefter kommo Kronobergs och Kalmar län med 10 å 11 hl., Jönköpings och Göteborgs och Bohus län med 11 å 12, Östergötlands, Hallands och Skaraborgs med 12 å 13, Kristianstads, Malmöhus, Älfsborgs och Värmlands län med 13 å 14, Södermanlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gäflborgs, Jämtlands och Norrbottens län med 14 å 15, Stockholms stad, Stockholms, Uppsala och Blekinge län med 15 å 16, Västerbottens län med 17 å 18 och Västernorrlands län med 18 å 19 hl., där drickat alltså var svagast.

Humleåtgången till svagdricka är mycket obetydlig nämligen i medeltal 1 kg. humle till 22 å 23 hl. dricka.

Tillverkningsstid. I medeltal har hvarje svagdricksbryggeri haft 100 brygder, och i allmänhet hafva bryggerierna varit i verksamhet hela tillverkningsåret, men åtskilliga bryggerier hafva under olika tider drifvits för olika personer.

Sockerkulör har under året användts till en mängd af 135 gram (f. å. 136) till hvarje hl. dricka. Enligt ordningsstadgans 8 § får den tillsatta sockerkulören ej öfverstiga 200 gr. för hvarje hektoliter vört.

Socker och sirup. Det är numera ej förbjudet att tillsätta socker eller sirup till svagdrickat, blott icke vörtstyrkan därigenom kommer att öfverstiga 6 %. Under året tillsattes i medeltal 146 gram socker eller sirup till hvarje hl. svagdricka (f. å. 133).

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell nr 12 införda uppgifterna framgår, att vid de skattefria bryggerierna följande antal motorer varit i bruk.

85 ångmaskiner	med 485,0 hästkrafter
7 gasmotorer	» 40,5 »
15 fotogenmotorer	» 55,5 »
2 vattenturbiner	» 0,5 »
52 elektriska motorer	» 170,8 »

tillsammans 161 motorer med 752,3 hästkrafter

äfvensom 19 kreatursvandringar.

Vid samtliga bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	1,620
» under 18 »	149
kvinnor öfver 18 år	159
» under 18 »	19
tillsammans	1,947

I jämförelse med föregående år visar sig en minskning i motorernas antal med 13, hvaremot antalet hästkrafter blifvit så godt som oförändradt. Antalet arbetare har minskats med 31.

Antalet *tillsyningsmän* vid de skattefria bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1909—10 till 714, tillhörande följande yrken

officerare i tjänst eller med afsked	73
underofficerare » » » » »	45
vid landtstaten anställda	44
andra personer	552
tillsammans	714

Sackarinundersökningar. Emedan, enligt 28 § 2 mom. i tillverkningsförordningen, i skattefritt bryggeri eller tillhörande lägenheter icke må finnas sackarin eller annat liknande sötämne, äro kontrolltjänstemännen skyldiga att vid anledning till misstanke, att sackarin användes i bryggeriet, insända prof af den misstänkta varan till den centrala kontrollmyndigheten, som föranstaltar om dess undersökning.

På detta sätt inkommo under tillverkningsåret 1909 —10 till Kontrollstyrelsen 29 (f. å. 7) prof å svagdricka, läskedrycker, s. k. kristallessens m. m. I 10 (f. å. 2) af dessa, hvaraf 9 svagdricksprof, anträffades sackarin. Af de insända svagdricksprofven hade intet för stark stamvört.

Konsumtionen af maltdrycker. Under kalenderåret 1909 utgjorde enligt Statistiska Centralbyråns kvantitetsuppgifter in- och utförseln af maltdrycker:

	Införseln hl.	Utförseln hl.
porter	84	2,016
öl, alla slag	4,175	499

Medan för porter förekommer ett utförselöfverskott af 1,932 hl., visar ölet ett införselöfverskott af 3,676 hl. Konsumtionen torde motsvara tillverkningen med frändrag af utförsel- och tillägg af införselöfverskottet och var därför:

	1909—1910		1908—1909		1907—1908	
	Liter per		Liter per		Liter per	
	Hl. invånare.		Hl. invånare.		Hl. invånare.	
porter	33,627	0,62	51,072	0,94	60,386	1,12
öl, alla slag	871,443	15,98	1,065,627	19,63	1,161,002	21,59
lager- o. pilsnerdricka	148,601	2,72	203,064	3,74	207,084	3,85
svagdricka	1,527,491	28,01	1,414,865	26,06	1,690,125	31,43

E) Kostnaden för kontrollen öfver tillverkningen af brännvin, socker och maltdrycker.

Kostnaderna för kontrollen öfver brännvins-, socker- och maltdryckstillverkningen bestridas af sjunde hufvudtitelns ordinarie förslagsanslag för *kontroll å tillverkningsavgifter*, hvilket i riksstaten för år 1909

upptogs till ett belopp af	kr. 1,100,000,00
hvar till kommo anslaget enskildt tillhörande uppbördsmedel, nämligen	
nederlagsavgifter från allmänna brännvinsnederlag	43,571,10
svagdrickstillverkarens bidrag till kontrollkostnaden	71,421,61
öfriga maltdryckstillverkarens bidrag till d:o	6,665,17
sockerstillverkarens bidrag till d:o	1,821,38
återdebiterade	410,00
Summa kr.	1,223,889,26

Från anslaget hafva följande utgifter bestridts:

Till kontroll- och justeringsstyrelsen	kr. 28,728,75
Öfverkontrollörers arfvoden samt rese- och expeditionersättning m. m.	149,104,01
Brännerikontrollörers arfvoden och reseersättning	180,217,50
Arfvoden åt tillsyningsmän vid allmänna nederlag	31,858,53
Bryggerikontrollörers arfvoden (för tjänstgöring vid skattepliktiga bryggerier)	159,561,25
Ersättning för tillsyn vid skattefria bryggerier	118,860,06
Sockerkontrollörers och tillsyningsmäns arfvoden	322,164,21
Denatureringskontrollanters arfvoden	30,374,38
Ersättning åt denatureringsvitnen	9,399,04
Summa kr.	1,030,267,73

Ofvanstående uppgifter äro, med undantag för dem, som afse Kontroll- och justeringsstyrelsen, lämnade af länsstyrelserna, men summan af utgifterna öfverensstämmer det oaktadt ej fullt med motsvarande uppgift i rikshufvudbokens kapitalkonto, där utgiftssumman anges till 1,029,317 kr. 73 öre. I hvarje fall har å förslagsanslaget uppstått en besparing af omkring 194,000 kr.

Kontroll- och justeringsstyrelsen

hade från 1908 en kontant behållning	kr. 485,27
lyfte under året hos Statskontoret	28,728,75
	29,214,02

hvar emot Styrelsens utgifter från anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter under år 1909 utgjorde:

Lönefyllnad åt två af Styrelsens ledamöter	kr. 1,000,00
Aföning åt en tredje ledamot i Styrelsen	4,500,00
Till amanuenser, vikariatsersättning och skrifbiträde	3,560,00
Hyra m. fl. kostnader för ämbetslokalen	5,600,43
Inköp och underhåll af kontrolleffekter	3,901,32
Tryckning af Styrelsens berättelse	655,25
Blankett-tryck m. m.	3,543,85
Skrifmaterialier och diverse utgifter	2,340,46
Ritningar och beskrifningar öfver brännerier	440,00
Analys af vört- och maltdrycksprof	72,20
Resekostnadsersättning	2,918,75
Summa utgifter kr	28,532,26
Behållning till 1910	681,76
	29,214,02

Motsvarande utgifter hafva under de senaste fem åren uppgått till följande belopp:

år 1905	kr. 15,305,73
» 1906	16,334,29
» 1907	21,137,45
» 1908	18,074,66
» 1909	28,532,26

Under samma år hafva *öfverkontrollörernas* arfvoden och reskostnadsersättning utgått med följande belopp:

år 1905	kr. 171,433,94
» 1906	171,229,13
» 1907	166,625,59
» 1908	149,593,23
» 1909	149,104,01

Intill den 1 augusti 1908 voro 25 öfverkontrollörer samtidigt inkallade till tjänstgöring; men sedan med sist-

nämnda dag tillsynen öfver sockerfabrikerna öfvertagits af den ene af de vid Styrelsen anställda öfveringenjörerna, minskades antalet öfverkontrollörer till 24. Af dessa hafva under år 1909 17 haft uppsikt öfver såväl brännerier som bryggerier och de öfriga 7 öfver endast bryggerier. Minskningen i öfverkontrollörernas sammanlagda arfvodesbelopp beror hufvudsakligen på den nedsättning med 1,000 kr., som vid 1907 års riksdag beslöts för öfverkontrollör, som uppbär pension af statsmedel.

Arfvodena åt *brännerikontrollörerna* hafva under de senaste fem åren uppgått till följande belopp:

år 1905	kr. 239,230,09
» 1906	» 232,962,20
» 1907	» 235,968,60
» 1908	» 215,086,00
» 1909	» 180,217,50

Växlingarna i dessa arfvodesbelopp äro gifvetvis beroende på växlingarna i sammanlagda antalet tillverkningsdygn, hvarunder brännerierna varit i gång. Den minskning, som inträdde år 1908, är emellertid beroende på en annan omständighet, nämligen den nedsättning i kontrollörsarfvodet, som enligt riksdagens beslut ägde rum den 1 oktober 1908. Dessförinnan hade kontrollör för tjänstgöring vid ett bränneri åtnjutit 10 kr. om dagen jämte 10 öre om dagen såsom ersättning för postporto och skrifmateriel. I förordningen angående tillverkning af brännvin den 11 oktober 1907 stadgas däremot, att kontrollör för tjänstgöring vid endast ett bränneri erhåller 8 kr. i dagarfvode samt att, om inom kontrollörs tjänstgöringsdistrikt finnas flera tjänstgöringsställen — brännerier eller bryggerier —, Kontrollstyrelsen äger bestämma högre arfvode, dock ej mera än 15 kr. om dagen.

Arfvodena åt *tillsyningsmän vid allmänna brännvinsnederlag* samt de från samma nederlag inflytande *nederlagsafgifterna* hafva uppgått till följande belopp.

	Tillsyningsmans arfvode.	Nederlags- avgift.
år 1905	kr. 29,132,39	kr. 34,704,47
» 1906	» 29,318,61	» 36,054,10
» 1907	» 33,350,67	» 41,190,25
» 1908	» 32,302,33	» 43,813,03
» 1909	» 31,858,53	» 43,571,10

Såsom synes, lämna nederlagsafgifterna årligen ett öfverskott.

Till *kontrollörer och tillsyningsmän vid sockerfabrikerna* hafva arfvoden utgått med

år 1905	kr. 39,947,00
» 1906	» 108,022,00
» 1907	» 339,721,90
» 1908	» 304,914,65
» 1909	» 322,164,21

Intill den 1 september 1906, då produktbeskattning af socker infördes, utfövdades kontrollen öfver råsockerfabrikerna — förutom af öfverkontrollörer — af fyra kontrollörer vid hvarje fabrik, men efter nämnda dag utfövas kontroll öfver såväl råsockerfabriker som raffinaderier på

sådant sätt, att vid hvarje fabrik en förste kontrollör och ett växlande antal kontrollörer äro anställda. Då dessutom raffinaderierna äro ställda under kontroll under hela året samt råsockerfabrikerna i allmänhet under afsevärdt längre tid än förut, nämligen så länge obeskattadt socker kvarligger, har kostnaden för kontrollen nödvändigtvis blifvit betydligt större än förut.

Arfvodena till *bryggerikontrollörer* för tjänstgöring vid skattepliktiga bryggerier hafva utgått med följande belopp:

år 1905	kr. 183,400,00
» 1906	» 192,897,25
» 1907	» 193,062,22
» 1908	» 186,197,67
» 1909	» 159,561,25

Arfvodet utgick intill den 1 oktober 1908 med 3 kronor om dagen för tillsyn å ett bryggeri och med en krona för hvarje ytterligare bryggeri, öfver hvilket kontrollören hade tillsyn. Numera erhåller kontrollör dagarfvode, som af Kontrollstyrelsen bestämmes, dock får detta arfvode ej utgå med högre belopp än 3 kronor för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst en krona för hvarje ytterligare bryggeri, öfver hvilket han har tillsyn. Sedan början af tillverkningsåret 1908—09 har dagarfvodet i allmänhet utgått med 2 kr. 50 öre för tillsyn vid ett enstaka bryggeri, och torde denna nedsättning i arfvodet jämte nedgången i antalet bryggerier vara de hufvudsakliga anledningarna till den från och med år 1908 inträdda minskningen i kontrollkostnaden.

Beloppen af *ersättningen för tillsyn vid skattefria bryggerier* äfvensom af samma bryggeriers bidrag till kontrollkostnaderna framgå af följande tabell, i hvilken äfven intagits den kostnad, som denna tillsyn ådragit statsverket i medeltal för hvarje bryggeri.

	Ersätt- ning för tillsynen.	Brygge- riernas bidrag.	Statsbi- drag till hvarje bryggeri i medeltal.
år 1905	kr. 181,434,69	kr. 59,986,28	kr. 139,78
» 1906	» 145,524,09	» 59,483,69	» 113,39
» 1907	» 140,176,80	» 53,907,73	» 108,24
» 1908	» 131,959,58	» 78,784,72	» 72,37
» 1909	» 118,860,06	» 71,421,61	» 67,77

Arfvode åt tillsyningsman vid skattefritt bryggeri bestämmes af Kontrollstyrelsen, men får ej utgå med högre belopp än 20 kr. i månaden för hvarje bryggeri. Under de senaste åren har arfvodet i allmänhet utgått med endast 15 kronor i månaden (50 öre om dagen). Den förnämsta anledningen till den minskade kontrollkostnaden är dock att söka i minskningen i bryggeriernas antal, hvilket från 876 år 1905 nedgått till 700 år 1909.

Bryggeriernas bidrag till kontrollkostnaderna utgick intill den 1 oktober 1907 med ett halft öre för hvarje kilogram malt, som inmaskats; från och med nämnda dag utgår det med 30 öre för hvarje helgfritt dygn af den tid, hvarunder tillståndsbevis vid bryggeriet varit gällande. Genom denna förändring hafva bryggeriernas bidrag stigit

afsevärdt, och de uppgå numera till 60 procent af kostnaden för tillsynen.

Ersättning till *kontrollanter* och *vittnen* vid denaturering af brännvin har under de senaste fem åren utgått med följande belopp:

	Kontrollanter.	Vittnen.	Summa.
år 1905 . . .	kr. 23,824,21	kr. 8,090,60	kr. 31,914,81
» 1906 . . .	» 25,115,12	» 9,285,79	» 34,400,91
» 1907 . . .	» 27,560,70	» 9,183,76	» 36,744,46
» 1908 . . .	» 29,332,53	» 9,064,45	» 38,396,98
» 1909 . . .	» 30,374,38	» 9,399,04	» 39,773,42

Såsom å sida IX omnämmts, har *denatureringsafgift* samma år erlagts med

år 1905	kr. 33,900,10
» 1906	» 39,020,01
» 1907	» 40,185,90
» 1908	» 45,339,70
» 1909	» 47,452,51

så att densamma ej endast räckt till att bestrida kostnaderna för denatureringen utan äfven lämnat ett årligt öfverskott.

Stockholm den 25 januari 1911.

Underdånigst

K. LINDEBERG.

Å. G. EKSTRAND.

G. B. LAGERGREN.

K. ARNELL.

R É S U M É.

I. Fabrication de l'eau-de-vie.

L'année de fabrication court du 1er octobre d'une année au 1er octobre de l'année suivante. Les droits de fabrication ont comporté 65 öre (90,3 centimes¹⁾ par litre d'eau-de-vie de force normale, c.-à-d. de 50 % d'alcool à + 15° C. Il est toutefois déduit une quantité franche de 2 %. Dans les cas où la fabrication ne s'élève pas à 500 litres en moyenne par jour de fabrication, la différence est frappée d'un droit spécial de 10 öre (14 centimes) par litre. Autrement, si la fabrication de l'usine dépasse, pendant la période du 1er octobre—1er mai, la quantité totale de 600,000 litres, ou bien, pendant la période du 1er mai—1er octobre, la quantité totale de 435,000 litres, le surplus est soumis à un droit spécial de 5 öre (7 centimes) par litre.

Pendant l'année de fabrication (1909—1910), qui est l'objet du présent rapport, la totalité de la fabrication s'est élevée à 34,819,891 litres à 50 %.

Les matières brutes employées ont comporté:

19,909,044	kilos de céréales,
1,452,243	hectolitres de pommes-de-terre,
133,928	» » bettes,
1,013,926	kilos d'amidon et
4,605,815	» de mélasse.

Le nombre des usines en activité a été de 136, dont la plupart sont situées dans les parties méridionales du pays.

La recette de l'État a comporté pour l'année civile de 1910:

24,484,215 couronnes, soit 34,033,059 francs.

Il est accordé une restitution de droits pour l'alcool dénaturé et consommé dans des buts industriels ou scientifiques. — La totalité de l'alcool dénaturé s'élève pour l'année 1910 à 4,963,855 litres à 50 %.

II. Vente de l'eau-de-vie.

L'ordonnance en vigueur actuellement sur la vente de l'eau-de-vie a été promulguée le 9 juin 1905 et a eu force de loi en automne 1907. À partir du 1er janvier 1909 l'exercice commence avec l'année civile.

Le droit de vente de l'eau-de-vie en détail, c'est-à-dire au-dessus de 250 litres, est ou permanent — il est ordinairement accordé pour 3 ans — ou temporaire — il est accordé pour un temps plus court, un an au plus, comme sur les bateaux à vapeur, aux stations balnéaires et autres lieux de cure, dans des cercles, etc. Dans les campagnes il existe encore un certain nombre (22) de débits privilégiés. La vente en détail se fait dans toutes les villes sauf deux; et cette vente ainsi que le commerce d'eau-de-vie dans 41 communes rurales est concédé à des sociétés formées suivant le système caractéristique pour la Suède dit de Göteborg.

D'après ce système, tous les droits de vente sont cédés à une société spécialement constituée dans ce but, qui, aux termes mêmes de la loi, a pour mission « d'organiser et de

surveiller dans l'intérêt de la moralité le commerce en détail de l'eau-de-vie. Il est par conséquent interdit à la société de prélever à son profit un intérêt supérieur à l'intérêt de 5 % sur le capital engagé par elle. Il lui est également défendu d'assurer à la commune des avantages économiques spéciaux. Ces sociétés sont tenues de se désister de tous les bénéfices réalisés par la vente, ces bénéfices devant, avec les droits de vente mentionnés, être répartis sur les bases fixées par la loi, entre les conseils provinciaux, les sociétés d'Economie rurale, les communes urbaines et les communes rurales.

Le nombre des patentes effectivement exploitées de chaque catégorie donne les chiffres suivants pour l'exercice de 1909:

	Patentes permanentes.	Patentes temporaires.
Villes et bourgs	809	359
Campagne	74	111

Le chiffre de la population représenté en 1909 par chaque patente permanente, a comporté:

dans les villes et les bourgs	1,695
à la campagne	55,473

Les droits perçus se sont élevés aux sommes ci-dessous:

Villes couronnes	12,414,754, soit francs	17,256,508
Campagne »	404,389 » »	562,101
Total couronnes 12,819,143, soit francs 17,818,609		

Ces droits ont été répartis de la manière suivante:

Conseils provinciaux.	Sociétés d'Econ. rurale	Communes urbaines.	Communes rurales.
Cour.	Cour.	Cour.	Cour.
2,264,567	1,610,754	6,731,840	2,047,475

Le reliquat a été affecté en partie à l'encouragement de la lutte antialcoolique, en partie à la réserve de l'exercice 1909, en partie enfin à des commissions.

III. Fabrication du sucre.

En vertu d'une ordonnance royale du 2 juin 1905 le sucre est frappé d'un droit de consommation de 13 öre par kg. Dès le premier janvier 1909 le droit est élevé à 15 öre pour toutes les raffineries sauf celle de Lidköping. Les fabriques de sucre brut et les raffineries ont été de ce fait placées sous contrôle.

La quantité de bettes employées s'est élevée à 896,940,1 tonnes.

Année de fabrication (1 ^{er} sept.—31 août).	Nombre des fabriques.	Bettes employées. Tonnes.	Sucre brut. Tonnes.	Sucre pour cent des bettes.
1900—1901	19	875,911	114,734,7	13,1
1901—1902	20	903,792	125,379,3	13,9
1902—1903	20	505,017	72,444,3	14,3
1903—1904	20	748,446	107,199,2	14,3
1904—1905	21	556,881	84,037,8	15,1
1905—1906	22	824,438	122,403,6	14,9
1906—1907	22	1,029,324	162,395,9	15,8
1907—1908	23	771,170	111,446,0	14,4
1908—1909	24	900,934	136,693,8	15,0
1909—1910	24	896,940	126,271,8	14,0

¹⁾ La couronne calculée à 1 fr. 39 c.

La superficie employée pour la culture des betteraves a été de 32,459,9 hectares. Cette culture a lieu principalement dans les provinces du sud de la Suède et dans les îles de Gotland et de Öland. Le nombre des raffineries était de 10 dont 3 ont produit également du sucre brut et 1 du sucre raffiné directement du sirop de betterave. Les raffineries ont livré en tout 121,814,396,8 kg. de sucre raffiné de toutes espèces dont plus du tiers était du sucre en pain. Pendant l'année civile 1910 les fabriques de sucre du pays ont livré à la consommation 116,000,000 kg.; l'importation, assez faible, s'est chiffrée à 888,000 kg. Les droits sur le sucre perçus en 1910 se sont élevés à 17,105,131,08 couronnes (francs 23,757,126,50). La consommation de sucre par habitant a été en 1910 de 21,8 kg.

IV. Fabrication des boissons de malt.

En vertu d'une loi du 17 juin 1903, la fabrication des boissons de malt a été frappée, à partir du 1er octobre de la même année, d'un droit de fabrication établi de la façon suivante: La totalité des brasseries est divisée en deux catégories: celles produisant *de la bière forte*, et celles ne fabriquant que de *la petite bière*; les premières seules sont soumises à ce droit. On comprend sous la dénomination de petite bière la boisson fabriquée d'un moût dont la teneur en extrait de malt ne dépasse pas six pour cent. La taxe à payer *par les brasseries, qui y sont soumises*, est basée depuis le 1er octobre 1909 sur l'échelle graduée suivante:

jusqu'à 100 mille kg. de malt	17 öre par kg.
de 100 mille à 200 mille kg. de malt	20 » » »
plus de 200 mille kg. de malt	23 » » »

Le nombre des brasseries imposées s'est, dans l'année de fabrication, du 1er octobre 1909 au 1er octobre 1910, élevé à 219, avec une consommation totale de 25,192,061 kg. de malt et de 378,760 kg. de houblon.

Le chiffre des boissons de malt fabriquées pendant l'exercice dans les brasseries imposées, s'est élevé à 1,322,559 hectolitres, dont la bière brune et celle de Pilsen ont fourni 852,766 hectolitres. Les plus grandes brasseries se trouvent à Stockholm et à Göteborg. Les 6 principales ont produit à elles seules plus d'un tiers de la fabrication totale et versé environ 35 % de l'impôt, qui a donné pour l'exercice 4,988,193 couronnes (francs 6,933,588).

Les brasseries exemptées se sont élevées pendant l'exercice à 681, avec une consommation totale de 9,176,784 kg. de malt et de 55,011 kg. de houblon. Leur production de petite bière a été de 1,260,534 hectolitres.

Les brasseries de petite bière sont en général de minime importance: 585 d'entre elles n'ont pas atteint, pendant l'exercice, une quantité de 20,000 kg. de malt. Le moût s'est tenu en général à environ 5 gr. d'extrait de malt par 100 cm³. La consommation de la bière de toute espèce a été en 1909 de 47,3 litres par habitant.

La surveillance des *brasseries de petite bière* a entraîné de fortes dépenses directes pour l'État; la part contributive aux frais de ce contrôle que toute brasserie doit payer est de 42 centimes pour chaque jour de travail pendant le temps que le permis a été valable pour la brasserie. Cette part contributive des brasseries s'élève à environ la moitié des frais de contrôle.

B I L A G O R.

Tab. Nr 1.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER BRÄNNVINSTILLVERKNINGEN I RIKET UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1909—1 OKTOBER 1910.

Län.	Antal brännerier.				Tillverkningsdygn.					Erhållet utbyte af sprit.								Län.	
	Hösten.	Våren.	Sommar.	Under tillverkningsåret.	Hösten.	Våren.	Sommar.	Summa.	I medeltal på hvarje bränneri.	Liter af 50 % alkoholhalt.				Uppmätt sprit.		Medeltillverkning Liter af 50 %			Procent af hela tillverknigen.
										Hösten.	Våren.	Sommar.	Summa.	Liter.	Alkoholhalt.	på bränneri.	på tillverkningsdygn.		
Stockholms stad..	1	1	1	1	78	98	128	304	304	132,195	158,309	182,995	473,499	285,759	82,8	473,499	1,558	1,36	Stockholms stad.
Stockholms län	4	4	3	4	312	320	384	1,016	254	618,748	597,514	647,184	1,863,446	1,089,554	85,5	465,861	1,834	5,35	Stockholms län.
Uppsala d:o	2	2	2	2	140	196	256	592	296	156,135	260,268	339,571	755,974	431,564	87,5	377,987	1,277	2,17	Uppsala d:o.
Östergötlands d:o	6	5	1	6	286	403	128	817	136	238,507	332,571	41,326	612,404	404,100	75,8	102,067	750	1,76	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	1	1	1	1	77	98	128	303	303	119,878	233,237	301,838	654,953	356,346	91,9	654,953	2,162	1,88	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	1	—	—	1	27	—	—	27	27	48,224	—	—	48,224	31,033	77,7	48,224	1,786	0,14	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	1	1	—	1	51	53	—	104	104	106,536	100,653	—	207,189	132,813	78,0	207,189	1,992	0,59	Kalmar d:o.
Blekinge d:o	10	9	—	10	548	533	—	1,081	108	929,252	758,995	—	1,688,247	1,106,773	76,3	168,825	1,562	4,85	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	65	66	1	67	3,374	4,378	128	7,880	118	8,080,953	9,829,913	75,992	17,986,858	11,659,261	77,1	268,461	2,283	51,66	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	27	25	1	28	1,236	1,428	128	2,792	100	3,992,868	3,513,659	154,156	7,660,683	4,504,382	85,0	273,596	2,744	22,00	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	2	2	—	2	123	173	—	296	148	369,492	563,428	—	932,920	570,627	81,7	466,460	3,152	2,68	Hallands d:o.
Göteb. o. Bohus d:o	1	1	1	1	78	98	128	304	304	200,708	182,983	205,204	588,895	338,640	86,9	588,895	1,937	1,69	Göteb. o. Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	1	1	—	1	32	5	—	37	37	19,530	4,086	—	23,616	16,734	70,6	23,616	638	0,07	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	9	9	—	9	404	783	—	1,187	132	486,251	793,468	—	1,279,719	786,312	81,4	142,191	1,078	3,68	Skaraborgs d:o.
Örebro d:o	—	1	—	1	—	26	—	26	26	—	14,780	—	14,780	9,993	74,0	14,780	568	0,04	Örebro d:o.
Västernorrlands d:o	1	1	1	1	60	84	97	241	241	1,306	12,466	14,712	28,484	15,173	93,9	28,484	118	0,08	Västernorrlands d:o.
Hela riket	132	129	12	136	6,826	8,676	1,505	17,007	125	15,500,583	17,356,330	1,962,978	34,819,891	21,739,064	80,1	256,029	2,047	—	Hela riket.
1908—1909	124	126	12	130	7,034	10,135	1,536	18,705	144	18,439,166	23,681,715	2,038,114	44,161,995	27,779,535	79,5	339,708	2,361	—	1908—1909.
1907—1908	119	121	12	124	6,849	9,527	1,536	17,912	144	15,427,619	20,648,823	2,257,259	38,333,701	24,151,838	79,4	309,143	2,140	—	1907—1908.
1906—1907	124	119	12	126	7,572	10,395	1,536	19,503	155	19,085,724	24,380,780	2,299,322	45,765,826	28,932,070	79,1	363,221	2,347	—	1906—1907.
1905—1906	123	119	13	128	7,070	9,411	1,677	18,158	142	15,724,999	19,099,031	2,271,476	37,095,506	23,504,338	78,9	289,809	2,043	—	1905—1906.
1904—1905	122	122	12	130	7,179	10,131	1,548	18,858	145	15,793,014	21,159,764	2,164,439	39,117,217	24,895,302	78,6	300,902	2,074	—	1904—1905.
1903—1904	134	128	12	137	8,047	9,241	1,536	18,824	137	18,450,492	17,404,316	2,180,788	38,035,596	24,608,426	77,3	277,632	2,021	—	1903—1904.
1902—1903	133	132	13	136	7,290	9,734	1,615	18,639	137	16,492,515	18,804,352	1,996,894	37,293,761	24,202,213	77,0	274,219	2,001	—	1902—1903.
1901—1902	132	133	13	135	8,404	11,668	1,475	21,547	160	20,982,220	26,187,028	2,166,560	49,335,808	31,916,053	77,3	365,450	2,290	—	1901—1902.
1900—1901	127	126	11	127	7,886	11,480	1,394	20,760	163	17,782,227	25,976,845	2,107,130	45,866,202	29,513,200	77,7	361,151	2,209	—	1900—1901.

Tab. Nr 2.

RÅÄMNE, ANVÄNDA FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1909—1 OKTOBER 1910.

Län.	S p a n n m å l. Kilogram.									Rotfrukter. Hektoliter.		Grästär- kelse och manioka. Kg.	Melass. Kg.	Till 1,000 liter brännvin af n. st. åtgått. ¹⁾			
	Hvete.	Råg.	Korn.	Blandsäd.	Hafre.	Majs.	Bo- hvete.	Ris (paddy).	Summa.	Potatis.	Hvit- betor.			Spann- mål. Kg.	Rot- frukter. Hl.	Grästär- kelse o. manioka. Kg.	Me- lass. Kg.
Stockholms stad.	—	381,200	764,976	—	—	—	—	—	1,146,176	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	—	1,810,900	2,760,248	8,750	31,400	—	—	—	4,611,298	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala d:o	—	326,390	427,236	—	34,465	—	—	—	788,091	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands d:o	1,770	129,950	243,404	166,277	38,670	—	—	—	580,071	27,183	—	—	—	653	53	—	—
Jönköpings d:o	—	503,200	1,215,400	—	3,600	—	—	—	1,722,200	—	—	2) 53,600	—	—	—	—	—
Kronobergs d:o	—	1,540	18,938	—	—	—	—	—	20,478	2,759	—	—	—	426	57	—	—
Kalmar d:o	—	—	36,150	1,112	6,300	—	—	—	43,562	12,792	—	—	—	210	62	—	—
Blekinge d:o	56,083	—	149,499	332,896	3,760	—	—	—	542,238	90,475	—	129,053	—	321	54	76	—
Kristianstads d:o	36,970	514,205	1,638,777	3,266,338	65,527	482,000	—	—	6,003,817	1,009,889	18,541	194,773	—	294	58	11	—
Malmöhus d:o	1,040	93,877	928,550	459,451	—	224,900	—	—	1,707,818	222,726	115,387	2) 42,300	4,605,815	293	63	8	—
Hallands d:o	—	—	101,742	259,900	59,975	—	—	—	421,617	18,830	—	2) 594,200	—	452	20	637	—
Göteb. o. Bohus d:o	—	594,150	860,510	—	—	—	—	—	1,454,660	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs d:o	—	24,500	5,740	—	—	—	—	—	30,240	956	—	—	—	1,260	40	—	—
Skaraborgs d:o	—	534,650	82,926	208,449	1,650	—	—	—	827,675	65,782	—	—	—	647	51	—	—
Örebro d:o	—	6,800	1,931	—	—	—	—	—	8,731	851	—	—	—	590	57	—	—
Västernorrlands d:o	—	—	372	—	—	—	—	—	372	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket	95,863	4,921,362	9,236,399	4,703,173	245,347	706,900	—	—	19,909,044	1,452,243	133,928	2) 1,013,926	4,605,815	325	57	35	—
1908—1909	430,245	4,738,143	9,437,686	5,710,728	548,590	—	—	—	20,865,392	1,949,970	143,417	327,525	5,891,922	245	57	9	—
1907—1908	987,016	5,512,286	10,022,450	6,125,524	701,168	9,347,225	—	—	32,695,669	1,109,476	148,608	262,831	6,632,331	671	42	9	—
1906—1907	317,585	4,923,347	9,487,673	6,129,942	666,107	9,396,503	16,800	—	30,937,957	1,646,279	164,632	446,362	4,685,086	486	47	12	0.2
1905—1906	189,140	4,648,570	9,657,087	4,889,316	459,073	1,593,604	106,600	52,430	21,595,820	1,746,735	146,406	367,950	1,946,543	279	61	12	—
1904—1905	1,704,853	4,423,960	10,126,505	5,143,835	491,178	14,560,773	102,780	103,775	36,657,659	1,081,401	151,237	192,847	3,078,178	739	38	6	—
1903—1904	319,335	5,261,572	9,960,910	4,845,390	396,567	3,624,037	177,755	—	24,585,566	1,529,329	193,979	375,247	4,626,401	381	56	13	0.3
1902—1903	482,407	6,611,780	8,886,051	4,974,534	115,378	1,791,365	163,735	—	23,025,250	1,586,650	236,518	374,748	2,902,785	341	58	12	—
1901—1902	60,195	6,782,509	9,116,450	6,574,345	269,687	6,877,014	162,728	17,450	29,860,378	2,022,208	289,901	290,517	3,476,182	405	55	7	—
1900—1901	388,764	6,019,239	8,875,403	6,279,161	272,098	8,904,473	254,245	25,620	31,019,003	1,781,127	169,336	519,427	5,430,614	480	51	14	—

¹⁾ Melassbrännerierna i Malmöhus län, pressjästfabrikerna och sulfatbrännerierna äro frånräknade. — ²⁾ Manioka. — ³⁾ Däraf 2,380 kg. manioka. — ⁴⁾ Däraf 650,180 kg. manioka.

Tab. Nr 3.

ANVÄNDT BRÄNSLE OCH ÅTGÅNG AF ARBETSKRAFT FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST
UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1909—1 OKTOBER 1910.

Län.	Antal brännerier.	Använt bränsle.	Drifkraft.				Antal arbetare.								Dagsverken.				Län.		
			Ång- maskiner.		Andra motorer.		Hösten och våren.				Sommaren.				Hösten och våren.	Som- maren.	Summa.	Till 1,000 l. brännvin af normalstyrka. ¹⁾			
			Antal.	Hästkrafter.	Antal och beskaffenhet.	Hästkrafter.	Män öfver 18 år.	Kvinnor öfver 18 år.	S u m m a. öfver 18 år.	Män öfver 18 år.	Kvinnor öfver 18 år.	S u m m a. öfver 18 år.									
Stockholms stad . .	1	Stenkol.	3	50	1 suggasverk.	35	21	—	—	21	21	—	—	21	3,696	2,688	6,384	—	Stockholms stad.		
Stockholms län	4	Stenkol.	8	395	3 elektr. motor. 1 fotogenmotor. 1 ångturbin.	48 15 75	70	3	4	2	79	54	2	3	61	12,608	7,808	20,416	—	Stockholms län.	
Uppsala d:o	2	Stenkol.	4	36	4 elektr. motor. 1 kreatursvandr. 1 bensinmotor. 1 turbin.	25 8 15	30	1	—	—	31	31	—	—	31	5,254	3,968	9,222	4,4	Uppsala d:o.	
Östergötlands d:o	6	Stenkol, ved, torf.	5	39	1 elektr. motor.	15	35	1	—	—	36	7	—	—	7	4,054	896	4,950	5,9	Östergötlands d:o.	
Jönköpings d:o	1	Ved och sågaffall.	2	60	1 elektr. motor.	15	21	2	—	—	23	24	2	—	26	4,025	3,328	7,353	—	Jönköpings d:o.	
Kronobergs d:o	1	Ved och torf.	1	8	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	162	—	162	3,4	Kronobergs d:o.	
Kalmar d:o	1	Ved.	1	10	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	624	—	624	3,0	Kalmar d:o.	
Blekinge d:o	10	Stenkol, ved, torf.	10	63	—	—	47	1	—	—	48	—	—	—	—	5,167	—	5,167	3,1	Blekinge d:o.	
Kristianstads d:o	67	Stenkol, ved, torf.	69	710	—	—	432	1	1	—	434	24	—	—	24	49,839	3,072	52,911	2,6	Kristianstads d:o.	
Malmöhus d:o	28	Stenkol, ved, torf.	36	543	1 elektr. motor.	10	264	—	1	—	265	7	—	1	8	23,392	1,024	24,416	3,1	Malmöhus d:o.	
Hallands d:o	2	Stenkol.	2	48	—	—	24	—	—	—	24	—	—	—	—	3,552	—	3,552	3,8	Hallands d:o.	
Göteb. o. Bohus d:o	1	Stenkol.	1	8	10 elektr. motor.	90	22	—	2	—	24	24	2	—	26	4,224	3,328	7,552	—	Göteb.o. Bohus d:o.	
Älfsborgs d:o	1	Ved.	1	5	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	185	—	185	7,8	Älfsborgs d:o.	
Skaraborgs d:o	9	Stenkol, ved, torf.	9	140	—	—	40	—	—	—	40	—	—	—	—	3,539	—	3,539	2,8	Skaraborgs d:o.	
Örebro d:o	1	Stenkol och ved.	1	10	—	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	104	—	104	7,0	Örebro d:o.	
Västernorrlands d:o	1	—	—	—	2 elektr. motor.	15	3	—	—	—	3	3	—	—	3	432	291	723	25,4	Västernorrlands d:o.	
Hela riket	136	—	153	2,125	—	351	1,030	9	8	2	1,049	195	6	4	2	207	120,857	26,403	147,260	2,9	Hela riket.
1908—1909	130	—	150	1,978	—	365	1,046	9	6	1	1,062	204	10	5	2	221	137,667	28,228	165,895	2,5	1908—1909.
1907—1908	124	—	149	1,675	—	375	972	10	6	1	989	221	5	4	1	231	130,875	27,100	157,975	2,8	1907—1908.
1906—1907	126	—	146	1,832	—	298	1,019	10	3	1	1,033	232	8	7	1	248	143,236	31,744	174,980	2,5	1906—1907.
1905—1906	128	—	148	1,651	—	390	1,014	10	7	—	1,031	244	6	6	—	256	134,936	33,024	167,960	2,9	1905—1906.
1904—1905	130	—	155	1,698	—	272	1,004	10	7	1	1,022	234	8	6	1	249	135,801	32,121	167,922	2,8	1904—1905.
1903—1904	137	—	164	1,746	—	285	1,087	15	5	1	1,108	238	7	3	1	249	142,769	31,672	174,441	2,9	1903—1904.
1902—1903	136	—	160	1,635	—	273	1,065	20	7	1	1,093	272	9	4	5	290	144,828	35,895	180,723	3,1	1902—1903.
1901—1902	135	—	158	1,608	—	172	1,084	16	3	4	1,107	249	12	9	1	271	165,954	32,107	198,061	2,8	1901—1902.
1900—1901	127	—	141	1,400	—	60	992	14	5	1	1,012	236	9	4	2	251	157,348	31,960	189,308	2,9	1900—1901.

¹⁾ Pressjästfabrikerna äro frånräknade.

Tab. Nr 4 a).

ANTAL BEGAGNADE RÄTTIGHETER TILL DETALJHANDEL MED BRÄNNVIN UNDER FÖRSÄLJNINGS-
ÅRET 1909.

L ä n.	Städer och vissa köpingar.						L a n d s b y g d e n.										Summa för länet.	L ä n
	Ständiga.			Tillfälliga.			Ständiga.					Tillfälliga.						
	Minutthandel.	Utskänkning.	Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.	Summa.	Minutthandel.	Utskänkning.			Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.	Summa.				
								Överlätna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegerade.								
Stockholms stad	77	96	173	26	84	110	—	—	—	—	—	—	—	—	283	Stockholms stad.		
Stockholms län	7	19	26	—	19	19	—	1	7	—	8	5	27	32	85	Stockholms län.		
Uppsala d:o	3	9	12	26	6	32	—	—	—	—	—	—	—	—	44	Uppsala d:o.		
Södermanlands d:o	8	22	30	—	11	11	—	—	—	—	—	—	3	3	44	Södermanlands d:o.		
Östergötlands d:o	12	22	34	3	17	20	1	—	—	2	3	—	8	8	65	Östergötlands d:o.		
Jönköpings d:o	4	9	13	—	4	4	—	—	—	2	2	—	—	—	19	Jönköpings d:o.		
Kronobergs d:o	2	6	8	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	11	Kronobergs d:o.		
Kalmar d:o	10	20	30	2	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	39	Kalmar d:o.		
Gottlands d:o	1	3	4	3	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	14	Gottlands d:o.		
Blekinge d:o	13	18	31	10	3	13	—	—	—	1	1	—	3	3	48	Blekinge d:o.		
Kristianstads d:o	9	18	27	1	3	4	6	4	1	5	16	—	15	15	62	Kristianstads d:o.		
Malmöhus d:o	27	72	99	5	6	11	17	10	1	9	37	—	7	7	154	Malmöhus d:o.		
Hallands d:o	5	19	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	26	Hallands d:o.		
Göteborgs och Bohus d:o	40	60	100	7	21	28	—	—	1	—	1	1	8	9	138	Göteborgs och Bohus d:o.		
Älfsborgs d:o	7	20	27	2	3	5	—	—	1	2	3	1	2	3	38	Älfsborgs d:o.		
Skaraborgs d:o	8	24	32	—	4	4	1	1	—	—	2	—	3	3	41	Skaraborgs d:o.		
Värmlands d:o	5	14	19	4	—	4	—	—	—	—	—	—	4	4	27	Värmlands d:o.		
Örebro d:o	5	14	19	2	6	8	—	—	—	—	—	—	7	7	34	Örebro d:o.		
Västmanlands d:o	4	15	19	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	21	Västmanlands d:o.		
Kopparbergs d:o	3	7	10	—	3	3	—	—	—	—	—	—	10	10	23	Kopparbergs d:o.		
Gäflleborgs d:o	11	16	27	2	11	13	—	—	—	—	—	1	—	1	41	Gäflleborgs d:o.		
Västernorrlands d:o	6	19	25	1	32	33	—	—	—	—	—	—	2	2	60	Västernorrlands d:o.		
Jämtlands d:o	1	3	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	Jämtlands d:o.		
Västerbottens d:o	2	5	7	1	3	4	—	—	—	—	—	—	1	1	12	Västerbottens d:o.		
Norrbottens d:o	3	6	9	1	8	9	—	—	—	1	1	—	—	—	19	Norrbottens d:o.		
Summa	273	536	809	100	259	359	25	16	11	22	74	8	103	111	1,353	Summa.		
Försäljningsåret 1907—1908	273	535	808	73	272	345	26	14	9	29	78	11	106	117	1,348	Försäljn.-året 1907—1908.		

Tab. Nr 4 b).

INFLUTNA BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDEL FÖR FÖRSÄLJNINGÅRET 1909.

L ä n.	Städerna och vissa köpingar.								Landsbygden.								Summa för länet.	För hvarje invånare.		
	A f b o l a g.				Af andra innehafvare af rättig- heter.	Summa.	A f b o l a g.				Af andra innehafvare af rättig- heter.	Summa.								
	Betingade avgifter.	Vinstmedel.	Betingade avgifter.	Vinstmedel.																
							Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.										
Stockholms stad	40,725	—	2,338,311	63	11,795	12	2,390,831	75	—	—	—	—	—	—	2,390,831	75	6	99		
Stockholms län . . .	6,300	—	320,700	21	2,555	—	329,555	21	450	—	—	—	6,309	39	6,759	39	336,314	60	1	53
Uppsala d:o . . .	3,150	—	270,600	82	2,861	50	276,612	32	—	—	—	—	—	—	—	—	276,612	32	2	17
Södermanlands d:o . . .	6,750	—	459,729	89	1,531	27	468,011	16	—	—	—	—	252	94	252	94	468,264	10	2	66
Östergötlands d:o . . .	9,225	—	634,136	73	2,474	74	645,836	47	225	—	21,324	45	3,658	47	25,207	92	671,044	39	2	30
Jönköpings d:o . . .	2,925	—	196,229	67	440	—	199,594	67	—	—	—	—	975	—	975	—	200,569	67	—	94
Kronobergs d:o . . .	2,025	—	165,502	30	84	—	167,611	30	—	—	—	—	225	—	225	—	167,836	30	1	06
Kalmar d:o . . .	7,425	—	482,938	39	1,203	82	491,567	21	—	—	—	—	—	—	—	—	491,567	21	2	16
Gottlands d:o . . .	900	—	106,552	66	1,462	51	108,915	17	—	—	—	—	—	—	—	—	108,915	17	2	00
Blekinge d:o . . .	7,518	75	309,197	65	441	—	317,157	40	—	—	—	—	765	—	765	—	317,922	40	2	12
Kristianstads d:o . . .	6,525	—	381,781	33	354	87	388,661	20	2,250	—	62,086	90	1,888	85	66,225	75	454,886	95	2	01
Malmöhus d:o . . .	27,000	—	1,096,967	63	1,177	53	1,125,145	16	6,075	—	252,966	69	3,063	98	262,105	67	1,387,250	83	3	07
Hallands d:o . . .	5,850	—	524,682	66	—	—	530,532	66	—	—	—	—	525	—	525	—	531,057	66	3	61
Göteborgs och Bohus d:o . . .	28,575	—	1,307,694	55	7,483	13	1,343,752	68	—	—	—	—	2,295	—	2,295	—	1,346,047	68	3	59
Älfsborgs d:o . . .	6,300	—	457,369	80	513	75	464,183	55	—	—	—	—	887	50	887	50	465,071	05	1	62
Skaraborgs d:o . . .	7,425	—	557,339	91	375	75	565,140	66	675	—	35,530	07	231	75	36,436	82	601,577	48	2	50
Värmlands d:o . . .	4,275	—	407,995	08	168	75	412,438	83	—	—	—	—	344	33	344	33	412,783	16	1	59
Örebro d:o . . .	4,275	—	402,510	64	887	13	407,672	77	—	—	—	—	124	85	124	85	407,797	62	1	98
Västmanlands d:o . . .	4,950	—	443,577	91	337	50	448,865	41	—	—	—	—	—	—	—	—	448,865	41	2	93
Kopparbergs d:o . . .	2,250	—	257,046	97	149	42	259,446	39	—	—	—	—	386	33	386	33	259,832	72	1	12
Gäflleborgs d:o . . .	6,750	—	306,941	96	1,269	38	314,961	34	—	—	—	—	225	—	225	—	315,186	34	1	25
Västernorrlands d:o . . .	5,850	—	370,386	18	2,814	69	379,050	87	—	—	—	—	234	75	234	75	379,285	62	1	53
Jämtlands d:o . . .	900	—	150,000	—	17	50	150,917	50	—	—	—	—	—	—	—	—	150,917	50	1	29
Västerbottens d:o . . .	1,575	—	112,286	29	600	—	114,461	29	—	—	—	—	112	50	112	50	114,573	79	—	71
Norrbottens d:o . . .	8,850	—	103,087	88	1,893	75	113,831	63	—	—	—	—	300	—	300	—	114,131	63	—	72
Summa	208,293	75	12,163,568	74	42,892	11	12,414,754	60	9,675	—	371,908	11	22,805	64	404,388	75	12,819,143	35	2	34
Försäljningsåret 1907—1908	227,325	—	18,499,335	79	49,977	48	18,776,638	27	9,788	50	542,825	29	27,880	32	580,494	11	19,357,132	38	3	56

Tab. Nr 5.

STATSKONTORETS FÖRDELNING AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN FÖR ÅR 1909.

Län.	Städerna och vissa köpingar.								Landsting.	Hushåll- nings- sällskap.	Lands- bygds- kom- muner.	Summa.	Län.
	Direkt tillkommande medel.	Af lands- tingen och därmed lik- ställda städer tillkommande medel.	Af kommunerna i allmänhet tillkommande medel.	Summa för städer och vissa köpingar.									
	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.					
Stockholms stad . . .	1,124,764 76	160,858 15	170,566 18	1,456,189 09	—	—	—	—	1,456,189 09	Stockholms stad.			
Stockholms län	150,823 46	—	11,497 45	162,320 91	103,603 24	69,062 62	98,358 40	433,345 17	Stockholms län				
Uppsala d:o	136,941 34	—	15,337 26	152,278 60	60,030 04	40,016 43	48,315 68	300,640 75	Uppsala d:o				
Södermanlands d:o	215,484 85	—	22,388 13	237,872 98	82,759 95	55,168 34	65,366 51	441,167 78	Södermanlands d:o				
Östergötlands d:o	297,516 25	21,398 59	36,054 75	354,969 59	115,784 21	91,446 98	109,407 24	671,608 02	Östergötlands d:o				
Jönköpings d:o	91,703 69	—	16,523 39	108,227 08	100,271 40	66,841 59	89,799 54	365,139 61	Jönköpings d:o				
Kronobergs d:o	77,079 66	—	4,664 15	81,743 81	74,460 94	49,636 17	74,290 62	280,131 54	Kronobergs d:o				
Kalmar d:o	225,371 85	—	19,452 51	244,824 36	107,327 56	71,545 27	94,352 42	518,049 61	Kalmar d:o				
Gottlands d:o	50,148 81	—	4,959 56	55,108 37	25,811 87	17,206 36	22,410 09	120,536 69	Gottlands d:o				
Blekinge d:o	145,803 61	—	20,529 85	166,333 46	70,413 32	46,938 —	54,133 02	337,817 80	Blekinge d:o				
Kristianstads d:o	178,879 68	—	10,524 91	189,404 59	106,689 42	71,119 89	102,603 38	469,817 28	Kristianstads d:o				
Malmöhus d:o	507,885 64	38,198 02	88,889 37	634,973 03	174,176 09	141,570 02	136,301 84	1,087,020 98	Malmöhus d:o				
Hallands d:o	243,981 21	—	16,397 14	260,378 35	69,322 95	46,211 14	57,109 55	433,021 99	Hallands d:o				
Göteborgs och Bohus d:o	617,367 14	77,157 94	93,186 25	787,711 33	99,417 26	117,706 22	94,045 54	1,098,880 35	Göteborgs och Bohus d:o				
Älfsborgs d:o	213,665 23	—	23,618 67	237,283 90	134,793 10	89,853 99	119,309 40	581,240 39	Älfsborgs d:o				
Skaraborgs d:o	260,143 20	—	15,394 13	275,537 33	113,310 27	75,533 39	104,754 59	569,135 58	Skaraborgs d:o				
Värmlands d:o	189,679 12	—	18,102 23	207,781 35	121,995 64	81,323 12	111,256 04	522,356 15	Värmlands d:o				
Örebro d:o	187,624 50	—	17,904 61	205,529 11	96,949 44	64,627 15	84,895 88	452,001 58	Örebro d:o				
Västmanlands d:o	206,422 52	—	17,560 31	223,982 83	72,025 12	48,012 43	58,811 64	402,832 02	Västmanlands d:o				
Kopparbergs d:o	119,272 73	—	7,456 06	126,728 79	109,481 01	72,980 78	108,632 30	417,822 88	Kopparbergs d:o				
Gäflleborgs d:o	145,240 19	15,026 22	24,516 86	184,783 27	103,867 24	79,255 18	101,552 —	469,457 69	Gäflleborgs d:o				
Västernorrlands d:o	174,309 49	—	15,505 92	189,815 41	116,959 30	77,965 85	108,512 05	493,252 61	Västernorrlands d:o				
Jämtlands d:o	69,412 41	—	4,096 29	73,508 70	55,069 93	36,709 98	54,297 19	219,585 80	Jämtlands d:o				
Västerbottens d:o	52,750 51	—	3,600 78	56,351 29	75,456 26	50,299 65	76,409 38	258,516 58	Västerbottens d:o				
Norrbottens d:o	51,660 22	—	6,542 39	58,202 61	74,591 30	49,723 06	72,550 61	255,067 58	Norrbottens d:o				
Summa	5,733,932 07	312,638 92	685,269 15	6,731,840 14	2,264,566 86	1,610,753 61	2,047,474 91	12,654,635 52	Summa.				
Förs.-året 1907—1908	9,017,475 69	471,603 80	926,926 61	10,416,006 10	3,406,989 21	2,424,120 63	2,781,490 19	19,028,606 13	Förs.-året 1907—1908.				
» 1906—1907	—	—	—	7,685,838 96	2,461,472 12	1,831,866 13	1,640,777 75	13,619,954 96	» 1906—1907.				
» 1905—1906	—	—	—	7,844,956 50	2,316,495 90	1,742,491 22	1,620,868 20	13,524,811 82	» 1905—1906.				
» 1904—1905	—	—	—	7,186,100 60	2,145,879 58	1,597,004 84	1,580,853 23	12,509,838 25	» 1904—1905.				

Tab. Nr 6.

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1903—1904 TILL OCH MED 1909.

	1903—1904.		1904—1905.		1905—1906.		1906—1907.		1907—1908.						1909.						
	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.				
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	
Stockholms stad.	2,095,749	61	2,049,202	17	2,200,917	70	1,527,082	42	1,641,074	18	474,512	30	2,115,586	48	1,124,764	76	331,424	33	1,456,189	09	Stockholms stad.
Stockholms län.																					Stockholms län.
Sigtuna	6,726	69	6,385	10	6,923	18	8,115	52	11,774	01	459	66	12,233	67	7,692	91	343	31	8,036	22	Sigtuna.
Öregrund	3,187	46	2,689	91	3,070	11	2,764	30	3,421	33	770	42	4,191	75	1,970	67	566	36	2,537	03	Öregrund.
Södertelge	49,641	65	55,135	14	55,120	80	70,091	41	95,912	79	7,039	68	102,952	47	55,980	33	5,251	97	61,232	30	Södertelge.
Norrtegelge	11,027	90	11,027	90	14,702	05	25,559	18	36,408	64	2,653	46	39,062	10	21,224	56	1,932	13	23,156	69	Norrtegelge.
Östhammar	6,583	70	7,883	70	7,899	67	7,891	18	21,662	81	569	62	22,232	43	11,621	62	410	18	12,031	80	Östhammar.
Vaxholm	18,446	75	16,889	68	15,518	50	18,604	25	19,943	17	1,673	35	21,616	52	14,589	38	776	94	15,366	32	Vaxholm.
Sundbyberg	21,722	64	22,508	95	23,346	95	69,224	49	40,570	47	2,987	44	43,557	91	37,743	99	2,216	56	39,960	55	Sundbyberg.
Uppsala län.																					Uppsala län.
Uppsala	89,366	76	92,846	52	100,378	09	101,046	19	150,039	79	17,287	41	167,327	20	99,591	80	12,784	38	112,176	18	Uppsala.
Enköping	31,854	49	31,941	52	33,755	08	34,477	55	52,507	53	3,455	30	55,962	83	37,549	54	2,552	88	40,102	42	Enköping.
Södermanlands län.																					Södermanlands län.
Nyköping	49,984	52	47,934	04	51,518	55	50,639	11	72,753	38	6,228	96	78,982	34	51,801	93	4,702	08	56,504	01	Nyköping.
Eskilstuna	88,979	04	89,481	57	96,317	31	101,811	70	123,223	02	18,932	76	142,155	78	87,947	97	13,860	72	101,808	69	Eskilstuna.
Strengnäs	16,903	88	16,725	49	17,336	44	18,104	66	25,785	93	1,866	64	27,652	57	17,362	40	1,432	63	18,795	03	Strengnäs.
Torshälla	7,055	56	7,378	42	8,348	49	8,012	28	10,821	15	1,262	18	12,083	33	6,931	34	927	64	7,858	98	Torshälla.
Mariefred	8,802	21	9,841	35	9,969	48	9,758	34	13,576	78	881	07	14,457	85	8,407	52	655	19	9,062	71	Mariefred.
Trosa	10,128	83	10,080	94	10,052	65	10,565	92	15,880	45	570	99	16,451	44	9,780	61	453	09	10,233	70	Trosa.
Malmköping	21,901	06	21,884	58	25,347	64	26,777	69	39,455	78	467	17	39,922	95	33,253	08	356	78	33,609	86	Malmköping.
Östergötlands län.																					Östergötlands län.
Linköping	107,146	87	105,467	33	103,819	32	109,356	86	140,865	63	12,036	51	152,902	14	112,353	62	8,941	58	121,295	20	Linköping.
Norrköping	240,225	53	232,695	92	247,966	83	232,790	56	202,340	75	63,461	70	265,802	45	118,948	24	44,088	62	163,036	86	Norrköping.
Söderköping	9,308	12	9,308	12	13,999	13	13,234	99	17,545	42	1,434	98	18,980	40	14,766	79	1,039	42	15,806	21	Söderköping.
Vadstena	10,124	74	10,989	93	12,809	37	14,096	03	20,435	75	1,666	52	22,102	27	13,058	74	1,232	03	14,290	77	Vadstena.
Skeninge	6,773	03	5,954	35	5,936	24	6,916	—	18,509	91	870	82	19,380	73	12,098	75	677	64	12,776	39	Skeninge.
Motala	11,165	46	27,781	20	33,193	19	32,759	76	43,696	81	2,051	73	45,748	54	26,290	11	1,474	05	27,764	16	Motala.
Jönköpings län.																					Jönköpings län.
Jönköping	70,306	98	73,290	36	84,893	23	99,481	58	101,644	52	16,754	67	118,399	19	57,350	45	13,265	91	70,616	36	Jönköping.
Eksjö	26,307	52	27,103	54	28,483	55	25,073	89	48,602	96	3,513	35	52,116	31	34,353	24	2,687	12	37,040	36	Eksjö.
Gretna	1,616	76	1,616	76	1,616	76	479	04	—	—	771	79	771	79	—	—	570	36	570	36	Gretna.
Kronobergs län.																					Kronobergs län.
Vexjö	64,753	18	66,304	21	68,822	33	74,309	62	104,347	41	5,569	87	109,917	28	61,090	87	4,085	31	65,176	18	Vexjö.
Ljungby	6,868	24	6,906	65	7,732	67	7,720	06	27,724	08	811	40	28,535	48	15,988	79	578	84	16,567	63	Ljungby.
Kalmar län.																					Kalmar län.
Kalmar	83,225	18	72,594	52	80,754	77	88,071	58	124,278	56	10,132	30	134,410	86	89,111	95	7,515	94	96,627	89	Kalmar.
Västervik	18,540	39	22,055	57	20,938	28	23,241	96	39,726	58	6,510	36	46,236	94	26,911	10	4,818	84	31,729	94	Västervik.
Vimmerby	16,536	16	17,063	66	18,861	16	16,771	16	21,954	24	1,794	92	23,749	16	17,628	42	1,317	36	18,945	78	Vimmerby.
Borgholm	10,594	51	10,214	30	13,225	67	12,918	56	18,243	36	771	79	19,015	15	11,492	04	560	88	12,052	92	Borgholm.
Oskarshamn	40,771	60	39,436	06	43,821	42	44,801	42	69,642	92	5,406	63	75,049	55	36,528	47	3,958	56	40,487	03	Oskarshamn.
Mönsterås	12,005	35	13,524	10	14,014	72	11,805	35	9,821	96	921	37	10,743	33	9,869	38	668	66	10,538	04	Mönsterås.
Nybro	18,311	53	17,176	61	21,142	58	23,124	96	30,547	11	647	48	31,194	59	21,027	93	465	07	21,493	—	Nybro.
Mörbylånga	7,779	98	7,716	93	8,008	06	9,769	97	18,621	03	161	87	18,782	90	12,802	56	147	20	12,949	76	Mörbylånga.

Tab. Nr 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1903—1904 TILL OCH MED 1909.

	1903—1904.		1904—1905.		1905—1906.		1906—1907.		1907—1908.			1909.									
									Direkt.	Från Stats-	Summa.	Direkt.	Från Stats-	Summa.							
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.				
Gottlands län.																Gottlands län.					
Visby	36,069	26	33,108	36	35,466	61	40,771	91	80,065	16	6,483	72	86,548	88	50,148	81	4,959	56	55,108	37	Visby.
Blekinge län.																Blekinge län.					
Karlskrona	90,682	44	78,858	78	90,394	47	87,764	32	115,310	44	18,384	31	133,694	75	71,423	47	13,702	54	85,126	01	Karlskrona.
Karlshamn	30,618	42	38,014	95	39,520	15	39,441	89	58,249	76	4,977	70	63,227	46	23,934	39	3,651	18	32,585	57	Karlshamn.
Sölvesborg	16,542	40	16,332	45	16,313	99	15,662	76	27,572	11	1,928	79	29,500	90	16,674	04	1,449	59	18,123	63	Sölvesborg.
Ronneby	18,367	34	18,251	66	20,177	20	18,848	19	56,605	44	2,346	11	58,951	55	28,771	71	1,726	54	30,498	25	Ronneby.
Kristianstads län.																Kristianstads län.					
Kristianstad	60,134	67	61,871	75	67,332	14	72,804	44	122,423	88	7,778	—	130,201	88	80,464	04	5,773	43	86,237	47	Kristianstad.
Ängelholm	23,163	51	24,058	26	24,638	12	27,421	88	61,004	39	2,671	90	63,676	29	35,728	12	1,975	04	37,703	16	Ängelholm.
Simrishamn	6,447	81	7,027	65	7,893	90	7,764	15	12,026	39	1,438	40	13,464	79	8,429	81	1,061	87	9,491	68	Simrishamn.
Båstad	5,904	88	6,061	30	8,421	79	9,010	18	15,536	80	429	61	15,966	41	10,494	17	315	87	10,810	04	Båstad.
Hessleholm	15,922	17	17,586	54	26,631	28	28,709	67	70,391	53	1,825	66	72,217	19	43,763	54	1,398	70	45,162	24	Hessleholm.
Malmöhus län.																Malmöhus län.					
Malmö	285,992	89	290,115	23	374,757	62	414,192	11	324,446	88	113,352	41	437,799	29	215,912	55	78,701	35	294,613	90	Malmö.
Landskrona	36,100	73	33,536	67	42,301	19	58,120	27	49,992	43	10,984	69	60,977	12	32,053	63	8,049	87	40,103	50	Landskrona.
Ystad	34,142	13	38,245	65	43,039	60	50,463	20	67,771	68	7,417	38	75,189	06	45,123	23	5,558	36	50,681	59	Ystad.
Lund	70,413	10	68,705	09	65,521	86	72,543	52	82,811	22	13,438	02	96,249	24	51,574	92	9,875	71	61,450	63	Lund.
Helsingborg	122,627	90	140,115	74	151,222	77	158,052	36	187,642	69	22,151	06	209,793	75	107,516	96	16,348	74	123,865	70	Helsingborg.
Skanör och Falsterbo	239	52	269	46	1,592	79	751	49	7,023	08	669	34	7,692	42	4,722	44	501	—	5,223	44	Skanör och Falsterbo.
Trelleborg	28,020	87	27,146	85	29,681	83	26,248	91	28,406	76	6,265	16	34,671	92	22,373	70	4,767	45	27,141	15	Trelleborg.
Eslöf	21,721	06	22,581	11	24,622	96	25,157	12	36,768	31	3,466	23	40,234	54	28,305	06	2,548	89	30,853	95	Eslöf.
Hörby	10,811	45	8,991	33	9,489	43	9,883	59	12,851	77	991	03	13,842	80	9,653	26	736	02	10,389	28	Hörby.
Hallands län.																Hallands län.					
Halmstad	53,048	04	58,592	95	71,734	60	77,085	58	121,951	94	12,300	14	134,252	08	87,273	59	9,147	67	96,421	26	Halmstad.
Varberg	30,450	09	30,993	01	41,575	65	41,795	61	90,463	93	4,810	37	95,274	30	49,707	87	3,576	83	53,284	70	Varberg.
Laholm	13,287	34	15,738	73	19,533	31	21,433	10	40,563	22	1,266	97	41,830	19	29,861	15	956	58	30,817	73	Laholm.
Falkenberg	21,988	44	25,803	04	32,297	16	26,959	73	77,912	64	2,947	83	80,860	47	50,686	93	2,170	65	52,857	58	Falkenberg.
Kungsbacka	21,937	85	20,269	69	21,861	31	22,766	14	41,937	10	708	95	42,646	05	26,451	67	545	41	26,997	08	Kungsbacka.
Göteborgs och Bohus län.																Göteborgs och Bohus län.					
Göteborg	801,491	12	923,460	07	983,715	66	1,085,442	03	830,893	96	227,040	18	1,057,934	14	473,542	84	158,972	48	632,515	32	Göteborg.
Uddevalla	63,942	66	61,869	59	66,801	08	78,943	08	95,795	36	8,236	30	104,031	66	61,087	94	6,126	22	67,214	16	Uddevalla.
Marstrand	11,758	68	11,669	84	12,820	68	12,066	18	15,075	41	1,217	11	16,292	52	11,424	18	930	14	12,354	32	Marstrand.
Kungälv	21,989	49	21,187	77	20,831	27	22,152	92	32,282	99	1,020	40	33,303	39	18,630	74	771	45	19,402	19	Kungälv.
Strömstad	25,147	38	25,308	89	25,609	60	23,508	13	34,219	84	2,053	78	36,273	62	23,045	01	1,488	52	24,533	53	Strömstad.
Lysekil	29,176	73	30,925	56	43,080	11	47,419	81	48,095	93	2,744	29	50,840	22	29,636	43	2,055	38	31,691	81	Lysekil.
Älfsborgs län.																Älfsborgs län.					
Vänersborg	38,430	46	35,660	65	35,485	52	36,984	83	49,025	01	4,996	83	54,021	84	31,944	46	3,708	57	35,653	03	Vänersborg.
Borås	68,391	13	71,245	26	73,046	67	80,372	32	117,096	76	14,059	56	131,156	32	84,143	96	10,473	51	94,617	47	Borås.
Ulricehamn	14,662	83	13,275	41	13,736	49	18,347	27	30,281	25	1,331	17	31,612	42	21,090	48	1,013	47	22,103	95	Ulricehamn.
Alingsås	22,211	29	21,981	81	24,514	22	27,558	17	30,182	75	3,199	17	33,381	92	21,515	60	2,377	24	23,892	84	Alingsås.
Åmål	19,122	75	16,322	75	17,222	74	19,122	74	22,512	—	2,813	96	25,325	96	14,214	—	2,083	32	16,297	32	Åmål.
Trollhättan	27,623	44	26,119	06	28,958	04	36,093	89	64,690	15	5,076	05	69,766	20	40,756	73	3,962	56	44,719	29	Trollhättan.

Tab. Nr 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER
FÖRSÄLJNINGÅREN 1903—1904 TILL OCH MED 1909.

	1903—1904.		1904—1905.		1905—1906.		1906—1907.		1907—1908.			1909.									
	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.										
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.							
Skaraborgs län.															Skaraborgs län.						
Mariestad	38,750	81	40,154	75	43,494	85	49,881	64	65,921	36	2,945	78	68,867	14	40,939	83	2,259	47	43,199	30	Mariestad.
Lidköping	41,646	70	48,785	45	52,517	31	59,172	46	74,380	80	4,548	78	78,929	58	50,865	94	3,393	20	54,259	14	Lidköping.
Skara	35,428	98	33,439	53	37,450	40	40,430	86	45,533	64	3,656	10	49,189	74	31,903	04	2,692	10	34,595	14	Skara.
Hjo	10,245	48	10,200	57	10,202	56	19,555	86	23,676	92	1,452	06	25,128	98	14,164	28	1,085	32	15,249	60	Hjo.
Sköfde	47,449	97	46,431	58	51,259	—	64,529	02	73,967	41	4,383	49	78,350	90	53,257	64	3,241	50	56,499	14	Sköfde.
Falköping	36,659	44	36,301	79	44,508	75	51,611	—	62,729	05	3,065	30	65,794	35	41,246	86	2,298	89	43,545	75	Falköping.
Vara	21,954	84	19,627	24	22,943	42	23,562	80	34,773	88	582	60	35,356	48	27,765	61	423	65	28,189	26	Vara.
Värmlands län.																					Värmlands län.
Karlstad	94,943	71	92,999	20	99,950	17	121,675	69	120,302	18	11,200	52	131,502	70	64,737	14	8,364	24	73,101	38	Karlstad.
Kristinehamn	50,530	33	49,550	96	51,987	36	55,622	17	71,312	14	5,852	63	77,164	77	34,282	32	4,325	83	38,608	15	Kristinehamn.
Filipstad	33,986	78	35,842	30	39,443	77	44,242	80	61,993	52	2,876	11	64,869	63	41,911	26	2,130	23	44,041	49	Filipstad.
Arvika	37,722	82	35,890	77	44,585	64	42,312	63	47,940	08	3,113	80	51,053	88	33,675	11	2,311	87	35,986	98	Arvika.
Seffle	14,619	55	11,763	19	15,025	26	18,269	93	21,438	12	1,269	01	22,707	13	15,073	29	970	06	16,043	35	Seffle.
Örebro län.																					Örebro län.
Örebro	151,560	03	151,485	20	162,471	17	179,700	—	259,168	64	19,522	19	278,690	83	131,277	72	14,524	39	145,802	11	Örebro.
Askersund	18,481	72	17,982	71	16,735	21	16,735	21	22,436	63	1,368	73	23,805	36	14,333	15	996	50	15,329	65	Askersund.
Nora	11,796	36	11,796	36	11,796	36	11,796	36	27,111	01	1,319	56	28,430	57	15,911	86	1,001	99	16,913	85	Nora.
Lindesberg	17,065	80	8,113	75	8,113	75	16,227	50	47,500	10	1,833	17	49,333	27	26,101	77	1,381	73	27,483	50	Lindesberg.
Västmanlands län.																					Västmanlands län.
Västerås	88,897	68	88,052	64	84,612	05	88,149	14	120,168	52	11,613	73	131,782	25	90,285	61	8,785	39	99,071	—	Västerås.
Arboga	18,826	41	19,648	86	21,638	66	21,876	17	30,749	04	3,539	99	34,289	03	21,313	59	2,556	38	23,869	97	Arboga.
Köping	30,888	52	29,235	26	32,427	19	33,884	51	49,489	44	3,171	17	52,660	61	31,610	01	2,395	70	34,005	71	Köping.
Sala	61,153	79	55,154	75	57,953	49	60,525	51	90,838	49	5,233	15	96,071	64	63,213	31	3,822	84	67,036	15	Sala.
Kopparbergs län.																					Kopparbergs län.
Falun	71,914	46	72,779	26	82,626	72	92,382	91	154,997	08	7,567	64	162,564	72	80,930	03	5,625	23	86,555	26	Falun.
Hedemora	11,659	21	27,195	02	31,174	87	37,783	24	68,266	66	1,755	99	70,022	65	38,342	70	1,276	94	39,619	64	Hedemora.
Säter	3,491	53	4,431	14	7,031	77	4,485	50	—	—	765	64	765	64	—	—	553	89	553	89	Säter.
Gäffleborgs län.																					Gäffleborgs län.
Gäffe	148,228	04	142,947	11	145,841	14	161,578	04	155,999	86	44,149	04	200,148	90	90,712	91	30,959	29	121,672	20	Gäffe.
Hudiksvall	54,981	25	51,481	25	52,981	25	51,981	25	52,120	30	3,991	45	56,111	75	32,924	80	2,906	67	35,831	47	Hudiksvall.
Söderhamn	38,426	44	37,851	98	41,610	76	44,473	99	52,448	09	7,722	—	60,170	09	21,602	48	5,677	12	27,279	60	Söderhamn.
Västernorrlands län.																					Västernorrlands län.
Hernösand	68,931	10	52,385	84	68,614	28	69,951	99	64,588	02	6,282	23	70,870	25	36,228	90	4,669	64	40,898	54	Hernösand.
Sundsvall	103,769	71	94,779	09	92,207	52	95,094	36	140,794	69	11,117	87	151,912	56	71,763	60	8,237	49	80,001	09	Sundsvall.
Örnsköldsvik	31,435	93	29,860	67	32,592	76	39,537	10	35,044	88	2,401	43	37,446	31	23,889	39	1,758	97	25,648	36	Örnsköldsvik.
Sollefteå	30,675	—	34,073	65	42,173	65	50,173	65	60,404	20	1,140	61	61,544	81	42,427	60	839	82	43,267	42	Sollefteå.
Jämtlands län.																					Jämtlands län.
Östersund	65,768	20	70,259	20	77,246	40	90,719	40	92,343	12	5,517	96	97,861	08	69,412	41	4,096	29	73,508	70	Östersund.
Västerbottens län.																					Västerbottens län.
Umeå	42,945	23	38,276	15	54,005	70	54,821	39	60,936	98	3,772	21	64,709	19	37,987	34	2,909	67	40,897	01	Umeå.
Skellefteå	22,706	09	21,385	95	23,322	40	21,439	68	25,498	01	974	69	26,472	65	14,763	17	691	11	15,454	28	Skellefteå.
Norrbottnens län.																					Norrbottnens län.
Luleå	27,265	98	30,376	29	37,458	09	41,450	79	63,394	26	6,264	48	69,658	74	36,340	51	4,504	97	40,845	48	Luleå.
Piteå	13,890	60	13,185	05	12,897	20	13,410	65	13,556	30	1,915	81	15,472	11	3,471	54	1,363	77	4,835	31	Piteå.
Haparanda	15,209	81	14,036	08	12,258	84	17,880	73	19,593	69	912	49	20,506	18	11,848	17	673	65	12,521	82	Haparanda.

Tab. Nr 7.

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1909.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.	in-köpspris.	minut-försäljningspris.				per liter försäld spirituosa.
															Öre per liter 50 %.			
Stockholms stad	3,818,409	73	1,255,290	49	1,917,886	62	461,150	01	3,066,280	61,503	54,313	2,485	3,184,581	101,8	176,8	39,4	60,2	Stockholms stad
Stockholms län.																		Stockholms län.
Sigtuna	55,995	40	9,686	11	16,164	57	—	—	40,429	466	4,719	903	46,517	102,0	162,6	20,8	34,7	Sigtuna.
Öregrund	23,012	31	7,048	91	4,303	64	—	—	11,094	238	2,270	648	14,250	103,2	170,5	49,5	30,2	Öregrund.
Södertelge	431,225	02	78,643	68	121,800	—	—	—	301,168	4,404	36,749	11,178	353,499	104,6	163,0	22,2	34,5	Södertelge.
Norrtelge	140,728	60	34,961	97	47,134	11	—	—	95,457	1,955	20,106	5,179	122,707	101,0	168,4	28,5	38,4	Norrtelge.
Östhammar	107,089	63	19,171	54	25,329	68	—	—	82,376	686	7,808	1,079	91,949	103,0	170,5	20,8	27,5	Östhammar.
Vaxholm	85,440	99	22,085	35	29,766	05	—	—	48,167	1,861	7,573	4,993	62,591	102,0	172,6	35,3	47,6	Vaxholm.
Sundbyberg	222,119	24	49,963	87	82,502	16	—	—	185,366	7,245	7,725	5,462	205,798	101,6	174,4	24,3	40,1	Sundbyberg.
Djursholm	19,804	03	23,256	40	—	—	—	—	904	79	752	2,446	4,181	—	—	—	—	Djursholm.
Uppsala län.																		Uppsala län.
Uppsala	592,988	58	158,848	25	190,895	09	2,200	—	190,417	110,037	116,349	39,485	456,288	101,8	178,5	34,8	41,8	Uppsala.
Enköping	208,390	14	39,118	12	80,587	13	—	—	153,222	1,545	27,190	4,180	186,137	100,4	174,4	21,0	43,3	Enköping.
Södermanlands län.																		Södermanlands län.
Nyköping	294,894	54	68,524	86	111,513	99	—	—	203,037	3,783	34,920	10,622	252,362	101,3	166,7	27,2	44,2	Nyköping.
Eskilstuna	458,615	40	97,963	24	191,239	18	—	—	269,548	9,288	55,774	21,385	355,995	101,1	163,0	27,5	53,7	Eskilstuna.
Strengnäs	109,369	16	17,458	72	37,367	34	—	—	63,481	1,180	19,207	3,046	86,914	101,7	157,0	20,1	43,0	Strengnäs.
Torshälla	41,763	90	8,420	30	15,084	15	—	—	27,056	534	4,589	1,330	33,509	101,8	163,0	25,1	45,0	Torshälla.
Mariefred	56,590	46	12,097	71	17,708	40	—	—	35,780	520	7,993	1,495	45,788	100,2	154,3	26,4	38,7	Mariefred.
Trosa	55,881	65	13,232	87	21,277	53	—	—	38,548	354	7,305	1,231	47,438	103,0	166,6	27,9	44,9	Trosa.
Malmköping	194,463	84	32,803	26	72,289	30	—	—	152,669	1,901	17,109	2,651	174,330	101,6	163,0	18,8	41,5	Malmköping.
Östergötlands län.																		Östergötlands län.
Linköping	362,278	40	130,617	89	243,567	73	—	—	166,375	32,021	74,189	22,681	295,266	95,0	181,8	44,2	82,5	Linköping.
Norrköping	609,978	29	233,078	98	247,101	52	10,000	—	146,834	257,686	69,279	39,302	513,101	101,6	181,8	45,4	48,2	Norrköping.
Söderköping	25,268	26	9,352	91	11,201	72	20,000	—	9,531	1,423	3,811	809	15,574	109,8	170,5	60,1	71,9	Söderköping.
Vadstena	87,705	76	46,059	34	28,561	45	—	—	40,752	7,436	12,203	2,958	63,349	100,0	163,0	72,7	45,1	Vadstena.
Skeninge	80,792	79	18,937	04	26,316	95	—	—	39,421	5,782	13,178	2,037	60,418	101,0	170,5	31,3	43,6	Skeninge.
Motala	175,831	16	56,294	60	56,612	36	—	—	90,884	10,825	19,611	8,245	129,565	100,5	178,2	43,4	43,7	Motala.
Valdemarsvik	103,104	33	33,218	30	21,549	45	—	—	69,443	2,865	16,719	2,664	91,691	101,8	181,8	36,2	23,5	Valdemarsvik.
Jönköpings län.																		Jönköpings län.
Jönköping	342,172	94	93,599	75	124,287	78	—	—	168,610	31,100	59,386	20,416	279,512	100,0	162,8	33,5	44,5	Jönköping.
Eksjö	257,012	52	41,288	65	74,866	89	—	—	163,613	6,506	30,524	10,898	211,541	99,8	155,1	19,5	35,4	Eksjö.
Kronobergs län.																		Kronobergs län.
Vexjö	328,452	18	112,303	31	132,758	35	—	—	155,316	10,382	77,088	14,499	257,285	98,2	172,6	43,6	51,6	Vexjö.
Ljungby	109,248	63	22,595	26	34,768	95	—	—	62,643	2,461	18,329	1,632	85,065	100,0	154,7	26,6	40,9	Ljungby.
Kalmar län.																		Kalmar län.
Kalmar	425,110	81	82,070	26	194,498	49	—	—	274,303	7,207	86,777	18,854	387,141	95,3	161,1	21,2	50,2	Kalmar.
Västervik	152,808	74	37,401	01	58,251	60	—	—	—	92,139	23,397	5,616	121,152	104,0	163,0	30,9	48,1	Västervik.
Vimmerby	101,123	23	20,056	37	38,352	—	—	—	69,304	1,753	15,496	2,462	89,015	98,0	166,7	22,5	43,1	Vimmerby.
Borgholm	59,807	41	10,957	09	25,452	26	—	—	32,891	2,681	15,696	1,469	52,737	99,4	172,6	20,8	48,3	Borgholm.
Oskarshamn	202,638	14	63,371	81	79,241	22	—	—	120,024	3,827	39,425	8,562	171,838	97,4	172,6	36,9	46,1	Oskarshamn.
Mönsterås	53,588	48	11,031	84	21,337	78	—	—	36,269	426	9,007	946	46,648	103,5	172,6	23,6	45,7	Mönsterås.

Tab. N:r 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1909.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter.		Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst	
														in- köps- pris.	minut- för- sälj- nings- pris.			
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Varmrenadt brännvin, 50 %	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.	Öre per liter 50 %	Öre per liter försäld spirituosa.			
Nybro	122,058	63	16,482	10	45,657	61	—	—	83,790	3,453	20,019	823	108,085	103,8	172,6	15,2	42,2	Nybro.
Mörbylånga	66,609	46	10,287	37	27,572	43	—	—	50,031	602	9,621	1,032	61,286	100,4	172,6	16,8	45,0	Mörbylånga.
Gottlands län.																		Gottlands län.
Visby	295,385	29	52,532	22	107,452	66	—	—	178,130	7,817	38,078	13,940	237,965	104,6	176,2	22,1	45,1	Visby.
Blekinge län.																		Blekinge län.
Karlskrona	380,464	67	105,865	91	120,318	29	35,000	—	219,115	18,419	19,429	18,639	275,602	108,7	180,3	38,4	43,7	Karlskrona.
Karlshamn	145,320	29	47,418	95	50,660	10	12,000	—	89,620	7,930	17,132	8,144	122,826	98,0	176,4	38,6	41,2	Karlshamn.
Sölvesborg	99,861	56	21,024	17	36,264	09	—	—	58,452	1,509	6,075	15,105	81,141	98,7	160,7	25,9	44,7	Sölvesborg.
Ronneby	156,808	35	35,902	56	62,473	92	—	—	102,135	3,916	25,915	4,316	136,282	101,9	178,5	26,3	45,8	Ronneby.
Kristianstads län.																		Kristianstads län.
Kristianstad	389,457	55	91,267	29	171,827	50	3,000	—	183,309	29,959	81,000	22,410	316,678	96,9	160,7	28,8	54,3	Kristianstad.
Ängelholm	201,793	10	40,207	20	77,696	50	—	—	146,661	3,392	17,645	5,158	172,856	97,8	148,8	23,3	41,9	Ängelholm.
Simrishamn	117,185	32	16,844	42	17,766	07	—	—	56,575	3,225	15,484	4,079	79,363	100,2	148,8	21,2	22,4	Simrishamn.
Båstad	88,642	06	17,885	61	22,860	21	—	—	67,062	1,129	7,117	1,412	76,720	98,4	148,8	23,3	29,8	Båstad.
Hessleholm	260,050	34	51,541	16	95,156	05	—	—	201,427	5,491	31,835	5,390	244,143	97,8	148,8	21,1	39,0	Hessleholm.
Brösarp	40,491	93	9,378	96	7,478	32	—	—	28,556	425	4,939	605	34,525	98,0	134,1	27,2	21,7	Brösarp.
Degeberga	41,635	86	15,899	93	7,392	79	—	—	24,947	1,511	6,407	713	33,578	98,9	142,8	47,4	22,0	Degeberga.
Skillinge	30,831	27	8,377	32	6,035	71	—	—	23,340	141	4,160	466	28,107	98,6	148,8	29,8	21,5	Skillinge.
Smedstorp	61,499	62	9,488	63	13,297	34	—	—	49,888	728	5,849	868	57,333	98,9	142,8	16,5	23,2	Smedstorp.
Tomelilla	103,780	01	17,087	66	28,205	99	—	—	77,475	1,619	12,415	2,839	94,348	97,8	142,8	18,1	29,9	Tomelilla.
Tranås	22,758	75	5,010	51	4,282	57	—	—	18,611	130	2,491	105	21,337	98,3	142,8	23,5	20,1	Tranås.
Malmöhus län.																		Malmöhus län.
Malmö	1,245,927	01	197,488	74	419,066	63	50,500	—	833,692	71,805	21,580	84,569	1,011,646	98,7	148,8	19,5	41,4	Malmö.
Landskrona	241,762	18	41,044	26	69,556	14	—	—	148,913	9,457	21,970	16,640	196,980	97,5	148,8	20,8	35,3	Landskrona.
Ystad	325,568	57	64,703	16	98,163	26	—	—	202,506	10,210	36,143	18,011	266,870	98,0	148,8	24,2	36,8	Ystad.
Lund	348,964	64	77,803	99	94,704	68	17,500	—	217,329	20,827	14,139	23,049	275,344	98,6	148,8	28,3	34,4	Lund.
Helsingborg	508,654	68	129,940	77	230,465	77	2,500	—	298,415	20,450	43,438	37,347	399,650	96,8	154,3	32,5	57,7	Helsingborg.
Skanör o. Falsterbo . .	54,541	54	4,642	49	10,290	63	—	—	45,649	777	2,532	675	49,633	100,6	137,5	9,4	20,7	Skanör o. Falsterbo.
Trelleborg	219,470	49	53,643	12	48,665	13	—	—	141,979	8,434	22,002	8,163	180,578	98,3	142,8	29,7	27,0	Trelleborg.
Eslöf	188,854	19	23,683	60	61,554	06	—	—	134,188	5,921	22,872	5,842	168,823	98,5	148,8	14,0	36,5	Eslöf.
Hörby	80,244	26	16,285	69	21,001	33	—	—	55,717	1,405	13,087	2,360	72,569	100,4	142,8	22,4	28,9	Hörby.
Anderslöf	96,746	06	20,330	47	23,047	55	—	—	71,402	1,135	13,859	1,555	87,951	98,9	142,8	23,1	26,2	Anderslöf.
Dalby	101,035	38	15,685	68	16,877	92	—	—	84,600	1,404	8,610	776	95,390	99,7	136,9	16,4	17,7	Dalby.
Efverlöf	29,744	47	5,088	01	2,436	68	—	—	24,025	160	2,638	222	27,045	99,0	136,9	18,6	9,0	Efverlöf.
Veberöd	43,073	04	7,268	—	5,017	52	—	—	30,519	462	5,881	619	37,481	100,3	136,9	19,4	13,4	Veberöd.
Röstänga	102,530	99	22,303	65	20,186	89	—	—	65,158	2,671	11,995	2,288	82,112	97,1	142,8	27,2	24,6	Röstänga.
Teckomatorp	147,537	30	29,984	23	35,579	05	—	—	100,756	1,814	17,489	1,822	121,881	97,5	142,8	24,6	29,2	Teckomatorp.
Tågarp	97,921	83	15,716	74	26,035	49	—	—	68,821	2,807	15,325	1,278	88,231	98,3	150,0	19,1	29,5	Tågarp.
Höganäs	58,758	25	18,185	69	9,573	61	—	—	37,448	1,199	5,967	1,924	46,538	98,6	142,8	39,1	20,6	Höganäs.
Väsby	50,258	65	11,981	97	8,438	39	—	—	32,954	1,582	6,591	952	42,079	99,0	142,8	23,5	20,1	Väsby.
Raus	51,922	58	24,045	15	9,241	20	—	—	33,577	923	6,194	1,344	42,038	98,1	150,0	57,2	22,0	Raus.
Hurfva	33,353	05	8,275	47	4,230	08	—	—	25,505	802	3,460	510	30,277	98,8	142,8	27,3	14,0	Hurfva.
Hör	55,653	85	10,802	72	11,660	30	—	—	41,138	710	7,745	722	50,315	99,0	142,8	21,5	23,2	Hör.
Löberöd	49,959	86	14,643	85	8,191	07	—	—	34,510	514	5,040	1,450	41,514	99,0	142,8	35,2	19,7	Löberöd.

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1909.

	Varukonto.		Omkost- nader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrena- de brännvinets		Om- kost- nader	Vinst	
								Varm- renadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Pansch och likör.	Summa.	in- köps- pris.	minut- för- sälj- nings- pris.			
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.									Kr.	öre.	
Löfvestad	61,569	67	18,414	86	10,792	37	—	43,983	537	6,825	775	52,120	98,5	142,8	35,3	20,7	Löfvestad.
Sjöbo	101,020	48	29,504	64	16,532	03	—	69,580	1,523	9,240	1,932	82,305	99,2	142,8	35,8	20,1	Sjöbo.
Östraby	53,651	67	10,264	82	10,642	64	—	40,558	895	6,737	815	49,005	98,0	142,8	20,9	21,7	Östraby.
Skurup	141,709	86	20,676	29	40,458	90	—	103,305	1,151	19,644	3,103	127,203	99,7	142,8	16,3	31,8	Skurup.
Hallands län.																	
Halmstad	419,041	11	86,035	74	189,773	18	—	266,277	14,526	40,061	23,651	344,515	100,4	166,6	25,0	55,1	Halmstad.
Varberg	323,515	15	51,281	33	108,087	24	—	244,585	7,379	28,654	9,349	289,967	100,6	152,4	17,7	37,3	Varberg
Laholm	172,572	51	23,315	42	64,931	65	—	141,745	5,477	10,203	3,513	160,938	97,9	154,7	14,5	40,3	Laholm.
Falkenberg	284,885	27	44,805	42	110,215	62	—	230,430	6,658	20,351	3,847	261,286	98,9	152,4	17,1	42,2	Falkenberg.
Kungsbacka	177,802	94	30,877	64	57,524	97	—	131,415	3,515	15,009	1,894	151,833	99,0	148,8	20,3	37,9	Kungsbacka.
Göteb. o. Boh. län.																	
Göteborg	1,883,004	16	644,003	67	925,893	48	100,000	1,136,431	95,213	87,947	107,773	1,427,364	96,6	188,9	45,1	64,9	Göteborg.
Uddevalla	255,554	86	60,631	89	125,618	40	6,300	243,781	5,821	2,408	276	252,286	98,6	156,2	24,0	49,8	Uddevalla.
Marstrand	85,064	72	11,696	59	23,641	36	—	60,048	1,460	6,651	2,660	70,819	101,7	144,4	16,5	33,4	Marstrand.
Kungälf	106,708	43	16,634	82	40,446	17	—	83,166	1,906	6,376	1,323	92,771	100,9	158,5	17,9	43,6	Kungälf.
Strömstad	131,382	51	19,905	16	49,911	15	—	97,790	2,130	11,458	3,751	115,129	98,0	153,4	17,3	43,4	Strömstad.
Lysekil	252,040	10	33,673	13	64,458	99	—	185,371	2,411	18,703	7,295	213,780	98,3	135,8	15,7	30,1	Lysekil.
Älfsborgs län.																	
Vänersborg	194,657	99	34,046	90	69,708	68	—	133,633	7,057	20,086	8,966	169,742	100,0	154,7	20,1	41,1	Vänersborg.
Borås	444,683	17	99,490	60	180,655	12	—	260,398	14,064	52,473	17,600	344,535	101,0	162,5	28,9	52,4	Borås.
Ulricehamn	134,974	23	20,518	82	46,131	36	—	90,419	7,426	12,509	2,625	112,979	102,2	160,7	18,2	40,8	Ulricehamn.
Alingsås	132,501	25	30,577	14	47,223	05	—	92,335	3,370	15,520	2,942	114,167	100,0	160,7	26,8	41,4	Alingsås.
Åmål	89,994	84	16,881	68	30,900	—	—	67,854	1,849	7,667	2,762	80,132	100,0	163,0	21,1	38,6	Åmål.
Trollhättan	182,337	35	33,355	79	89,051	59	—	135,838	5,346	15,374	4,713	161,271	100,4	168,7	20,7	55,2	Trollhättan.
Skaraborgs län.																	
Mariestad	186,226	55	32,146	37	88,986	15	—	135,272	5,042	21,477	5,901	167,692	100,1	168,7	19,2	53,1	Mariestad.
Lidköping	199,926	05	42,060	54	110,502	19	—	140,706	7,578	30,695	8,290	187,269	97,9	166,7	22,4	59,0	Lidköping.
Skara	144,069	71	35,969	39	69,356	22	—	85,309	8,961	26,489	5,329	126,088	97,6	168,7	28,5	55,0	Skara.
Hjo	76,787	58	19,725	14	30,512	58	—	49,131	10,335	7,866	1,869	69,201	100,1	168,7	28,5	44,1	Hjo.
Sköfde	258,219	93	51,187	04	115,780	63	—	166,059	6,724	33,989	11,732	218,504	100,2	164,6	23,4	53,0	Sköfde.
Falköping	197,110	38	63,003	92	89,265	77	—	118,318	23,892	17,665	5,895	165,770	98,1	170,7	38,0	53,8	Falköping.
Vara	171,042	73	24,252	59	60,361	37	—	124,091	2,032	20,582	2,363	149,068	101,2	158,5	16,3	40,5	Vara.
Grästorp	119,056	50	20,770	05	36,205	07	—	91,223	996	11,855	1,304	105,378	102,0	158,5	19,7	34,4	Grästorp.
Värmlands län.																	
Karlstad	426,742	98	113,283	86	131,550	08	—	223,119	8,111	71,944	22,325	325,499	99,8	190,0	34,8	40,4	Karlstad.
Kristinehamn	167,097	—	50,092	91	74,546	35	—	98,822	7,932	28,444	8,224	142,922	101,3	178,5	35,0	52,2	Kristinehamn.
Filipstad	205,778	40	38,903	53	91,130	99	—	146,654	1,918	22,283	5,229	176,084	100,0	176,5	22,1	51,8	Filipstad.
Arvika	171,206	67	29,074	56	73,216	54	—	119,524	1,702	21,489	3,981	146,696	101,4	184,8	19,8	49,9	Arvika.
Seffle	91,058	61	18,054	61	32,777	81	—	59,421	1,886	12,505	1,671	75,483	100,0	170,5	23,9	43,4	Seffle.
Örebro län.																	
Örebro	584,755	83	204,934	56	284,059	38	—	357,640	17,755	54,124	34,188	463,707	96,7	181,8	44,2	61,3	Örebro.
Askersund	74,469	09	21,493	85	31,175	—	—	48,153	3,425	6,080	2,146	59,804	100,2	200,0	35,9	52,1	Askersund.
Nora	101,146	84	27,388	85	34,675	—	—	74,920	1,624	9,646	1,770	87,960	102,3	168,1	31,1	39,4	Nora.
Lindesberg	170,333	53	43,380	72	56,876	26	—	120,231	4,973	16,977	3,682	145,863	102,0	170,5	29,7	39,0	Lindesberg.

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1909.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlåtna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst	
								Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.	in-köpspris.	minut-för-säljningspris.			
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.									Kr.	öre.	
Västmanlands län.																	Västmanlands län.
Västerås	405,477	46	97,204	96	195,983	49	—	281,067	5,338	56,078	17,784	360,267	100,5	170,5	27,0	54,4	Västerås.
Arboga	124,932	10	32,943	77	46,360	53	—	78,405	2,521	16,629	5,040	102,595	100,7	170,5	32,1	45,2	Arboga.
Köping	200,254	01	43,937	13	68,744	08	—	130,568	702	24,194	7,746	163,210	100,9	170,5	26,9	42,1	Köping.
Sala	391,341	32	64,681	86	137,439	81	—	299,788	4,232	39,100	8,788	351,908	101,4	170,5	18,4	39,1	Sala.
Kopparbergs län.																	Kopparbergs län.
Falun	514,937	57	111,274	04	175,928	61	—	262,847	65,490	64,675	19,027	412,039	103,0	164,8	27,0	42,7	Falun.
Hedemora	223,867	16	57,218	13	83,368	36	—	159,802	2,942	25,042	4,163	191,949	102,9	172,6	29,8	43,4	Hedemora
Gäffleborgs län.																	Gäffleborgs län.
Gäffe	423,676	81	115,622	03	152,845	15	42,594	387,327	7,604	1,547	1,776	398,254	99,6	160,8	29,0	38,4	Gäffe.
Hudiksvall	244,987	27	52,881	33	71,350	—	—	184,202	5,465	17,917	7,553	215,137	102,3	164,8	24,6	33,2	Hudiksvall.
Söderhamn	213,731	96	47,453	69	46,901	96	—	140,495	6,361	18,668	7,181	172,705	103,5	159,1	27,5	27,2	Söderhamn.
Västernorrlands län.																	Västernorrlands län.
Årnsösand	295,123	28	90,458	91	76,589	25	—	106,132	11,664	53,806	30,736	202,338	102,0	181,8	44,7	37,8	Årnsösand.
Sundsvall	497,885	40	152,769	88	155,020	99	—	245,724	12,729	58,945	43,393	360,791	95,7	184,0	42,3	43,0	Sundsvall.
Örnsköldsvik	173,380	27	55,340	59	51,950	94	—	105,737	3,772	16,815	10,591	136,915	103,1	181,8	40,4	37,9	Örnsköldsvik.
Sollefteå	218,488	05	54,940	69	92,675	—	—	121,097	3,554	33,705	11,278	169,634	99,6	173,9	32,4	54,6	Sollefteå.
Jämtlands län.																	Jämtlands län.
Östersund	411,799	31	72,653	93	150,900	—	—	205,249	12,425	55,410	21,688	294,772	104,0	181,8	24,6	51,2	Östersund.
Västerbottens län.																	Västerbottens län.
Umeå	276,877	17	54,467	—	81,862	79	—	145,662	8,710	31,559	17,200	203,131	105,4	181,8	26,8	40,3	Umeå.
Skellefteå	120,613	42	25,159	51	31,998	50	—	65,114	2,351	15,751	4,778	87,994	104,6	173,9	28,6	36,4	Skellefteå.
Norrbottnens län.																	Norrbottnens län.
Luleå	230,573	10	76,237	09	78,249	85	—	121,957	6,160	42,758	12,022	182,897	106,5	186,0	41,7	42,8	Luleå.
Piteå	67,315	83	43,101	06	8,842	67	—	31,365	1,589	13,499	3,364	49,817	106,6	186,0	86,5	17,8	Piteå.
Haparanda	91,439	57	25,658	37	24,845	36	—	39,596	5,912	19,162	3,930	68,600	100,5	186,0	37,4	36,2	Haparanda.
Samtliga bolag	31,251,443	33	7,803,133	73	11,983,379	65	762,744	20,128,306	1,415,095	3,084,000	1,177,542	25,804,943	—	—	30,2	46,4	Samtliga bolag.

Tab. Nr 8.

TILLVERKNINGEN VID RÅSOCKERFABRIKERNÄ UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1909—1 SEPTEMBER 1910.

L ä n.	Antal rå- soc- ker- fabri- ker.	Af- verkade betor. Ton.	Utbyte af råsocker.				Utbyte af melass. Ton.	Utbyttet, beräknadt i procent af betvikten.						För skatte- beräk- ningen antaget socker- utbyte. %	Betareal. Hektar.	L ä n.
			1:sta	2:dra	3:dje	Summa. Ton.		1:sta	2:dra	3:dje	Summa. produkt råsocker.	Redu- cerad summa.	Melass.			
			p r o d u k t. T o n.													
Östergötlands län .	1	18,757,3	2,160,0	411,0	—	2,571,0	537,0	11,51	2,19	—	13,70	13,15	2,86	—	955,0	Östergötlands län.
Gottlands » .	1	51,292,5	7,609,1	97,1	—	7,706,2	395,0	14,83	0,19	—	15,02	14,97	0,77	—	2,416,4	Gottlands d.o.
Blekinge » .	1	27,394,7	3,415,0	557,8	—	3,972,8	235,0	12,46	2,03	—	14,49	13,98	0,85	—	1,065,9	Blekinge d.o.
Kristianstads » .	2	85,787,8	11,375,0	1,134,3	—	12,509,3	666,6	13,26	1,31	—	14,57	14,25	0,77	—	3,348,0	Kristianstads d.o.
Malmöhus » .	1) 16	675,230,4	90,574,1	4,108,4	—	94,682,5	8,715,5	13,41	0,60	—	14,01	13,86	1,29	—	23,811,9	Malmöhus d.o.
Skaraborgs » .	1	2,717,9	240,0	62,0	10,0	312,0	80,0	8,83	2,28	0,37	11,48	10,78	2,94	—	164,0	Skaraborgs d.o.
Hallands » .	1	17,589,0	1,932,0	64,8	—	1,996,8	40,8	10,98	0,36	—	11,34	11,25	0,23	—	854,2	Hallands d.o.
Kalmar » .	1	18,170,5	2,130,6	390,6	—	2,521,2	625,7	11,72	2,15	—	13,87	13,33	3,44	—	844,5	Kalmar d.o.
Hela riket	24	896,940,1	119,435,8	6,826,0	10,0	126,271,8	11,295,6	13,31	0,76	—	14,07	13,88	1,26	—	33,459,9	Hela riket.
1908—1909	24	900,931,6	129,404,2	7,273,7	15,9	136,693,8	11,908,7	14,23	0,81	—	15,04	14,83	1,32	—	32,074,8	1908—1909.
1907—1908	23	771,169,9	107,089,7	4,299,9	56,4	111,446,0	11,989,8	13,88	0,56	0,1	14,44	14,30	1,53	—	31,196,5	1907—1908.
1906—1907	22	1,029,323,5	156,218,9	6,041,4	135,6	162,395,9	12,541,6	15,18	0,59	0,01	15,78	15,63	1,22	—	31,476,7	1906—1907.
1905—1906	22	824,438,1	116,461,6	5,761,9	180,1	122,403,6	10,549,9	14,13	0,70	0,02	14,85	14,67	1,28	12,00	—	1905—1906.
1904—1905	21	556,881,3	80,233,9	3,744,8	59,9	84,037,8	6,861,3	14,41	0,67	0,01	15,09	14,92	1,23	12,00	—	1904—1905.
1903—1904	20	748,445,9	102,077,5	5,073,4	48,3	107,199,2	9,812,5	13,64	0,68	0,01	14,33	14,15	1,31	12,00	—	1903—1904.
1902—1903	20	505,017,6	69,811,7	2,556,7	75,9	72,444,3	8,236,9	13,82	0,51	0,01	14,34	14,21	1,63	12,00	—	1902—1903.
1901—1902	20	903,792,3	119,243,2	5,172,0	964,1	125,379,3	16,214,1	13,19	0,57	0,11	13,87	13,69	1,79	11,50	—	1901—1902.
1900—1901	19	875,911,6	109,264,7	4,977,2	492,8	114,734,7	17,441,0	12,47	0,57	0,06	13,10	12,94	1,99	10,50	—	1900—1901.
1899—1900	19	622,046,6	76,161,8	4,097,1	551,8	80,810,7	18,653,7	12,24	0,66	0,09	12,99	12,80	3,00	2) 10,50	—	1899—1900.
1898—1899	19	480,931,5	54,569,2	4,254,9	492,1	59,316,2	13,153,8	11,35	0,88	0,10	12,33	12,08	2,74	3) 10,50	—	1898—1899.

1) Därav 3 saftstationer.

2) Vid 1 fabrik 9,50.

3) Vid 3 fabriker 9,50, vid 1 fabrik 8,50.

Tab. N:r 9.

TILLVERKNINGEN VID SOCKERRAFFINADERIERNA UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 SEPTEMBER 1909—
1 SEPTEMBER 1910.

Län.	Antal raffinaderier.	Användt råsocker.			Tillverkad t socker och sirup.									Län.
		Af in- hemska till- verkning.	Im- por- te- radt.	Summa.	Topp- socker.	Bit- socker.	Kak- socker.	Kross- socker.	Farin- socker.	Andra slag.	Summa.	Mat- sirup.	Melass.	
		Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
Stockholms stad	1	14,253,900	—	14,253,900	2,300,657,1	7,096,278,5	—	3,183,899,9	607,500,0	6,381,8	13,194,717,3	—	749,200,0	Stockholms stad.
Östergötlands län	1	4,094,000	—	4,094,000	621,580,8	2,443,231,0	—	649,800,0	28,100,0	—	3,742,711,8	—	213,500,0	Östergötlands län.
Malmöhus >	6	79,959,822	—	79,959,822	23,415,525,2	18,252,639,0	114,983,9	22,181,437,0	8,617,826,4	984,367,5	73,566,779,9	2,027,707,5	3,562,600,0	Malmöhus >
Göteb. o. Boh. >	1	24,557,500	—	24,557,500	6,363,632,0	5,264,090,0	1,696,606,0	3,298,904,0	4,807,793,0	1,698,068,4	23,129,093,4	—	1,287,100,0	Göteb. o. Boh. >
Skaraborgs >	1	8,719,200	—	8,719,200	4,204,925,0	1,705,842,0	—	521,368,0	660,620,0	1,088,339,4	8,181,094,4	—	616,900,0	Skaraborgs >
Hela riket	10	131,584,422	—	131,584,422	36,906,320,1	34,762,081,4	1,811,589,9	29,835,408,9	14,721,839,4	3,777,157,1	121,814,396,8	2,027,707,5	6,429,300,0	Hela riket.

Tab. N:r 10.

TILLVERKNINGSDYGN OCH ARBETSKRAFT VID SAMTLIGA SOCKERFABRIKER UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1909—1 SEPTEMBER 1910.

L ä n.	An- tal fa- bri- ker.	Till- verk- nings- dygn.	D r i f k r a f t.										A r b e t a r e.					Antal dagsverken.			L ä n.
			Ångmaskiner				Gas- och fotogen- motorer.		Elektriska motorer.		Summa hästkraf- ter för omedel- bar fabr- drift.	Män		Kvinnor		Sum- ma.	Mauliga.	Kvinn- liga.	Summa.		
			för omedel- bar fabriks- drift.		för drifvande af genera- torer.																
			An- tal.	Häst- krafter.	An- tal.	Häst- krafter.	An- tal.	Häst- krafter.	An- tal.	Häst- krafter.		öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.						
Stockholms stad	1	300	7	43	3	280	—	—	33	350,0	393,0	178	—	61	—	239	53,814	18,293	72,107	Stockholms stad.	
Östergötlands län	2	372	9	262	1	25	—	—	4	50,0	312,0	208	—	2	—	210	41,000	460	41,460	Östergötlands län.	
Gottlands	1	84	17	460	1	40	—	—	3	27,0	487,0	248	6	—	—	254	29,190	604	29,794	Gottlands	
Blekinge	1	61	24	595	—	—	—	—	—	—	595,0	286	—	8	—	294	28,645	796	29,441	Blekinge	
Kristianstads	2	160	50	1,225	4	150	—	—	—	—	1,225,0	692	3	8	—	703	74,991	1,276	76,267	Kristianstads	
Malmöhus	19	2,546	262	8,881	26	2,081	7	64	127	1,333,5	10,278,5	5,717	33	594	2	6,346	773,954	110,047	884,001	Malmöhus	
Göteb. o. Boh.	1	281	—	—	3	2,690	—	—	114	1,548,0	1,548,0	395	—	23	—	418	118,500	5,750	124,250	Göteb. o. Boh.	
Skaraborgs	1	271	3	100	—	—	—	—	9	405,0	505,0	151	3	20	1	175	38,500	5,250	43,750	Skaraborgs	
Hallands	1	48	2	30	2	800	1	6	19	1,050,0	1,086,0	218	—	—	—	218	22,380	—	22,380	Hallands	
Kalmar	1	42	12	432	—	—	—	—	—	—	432,0	217	—	—	—	217	18,040	—	18,040	Kalmar	
Hela riket	30	4,165	386	12,028	40	6,066	8	70	309	4,763,5	16,861,5	8,310	45	716	3	9,074	1,099,014	142,476	1,241,490	Hela riket.	

¹⁾ Däraf 3 saftstationer.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEPLIKTIGA MALTDRYCKS.

L ä n.	Antal skattepliktiga bryggerier.	Tillverkningsdygn.	Antal brygder.	Använda råämnen.			Uppmätt vörtmängd för framställning af							
				Krossadt malt.	Humle.	Sockerkulör.	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Lagerdrieka o. d.	Extra ölsorter, underjästa.	Öfverjäst öl.	Summa.	Svagdricka, med stamvört ej öfver 6 % B.
				Kg.	Kg.	Kg.	HL.	HL.	HL.	HL.	HL.	HL.	HL.	HL.
Stockholms stad	10	2,968	3,707	8,372,275	134,265,0	3,126,0	12,909,0	198,585,5	193,773,5	119,573,0	3,448,5	842,0	529,131,5	24,902,0
Stockholms län.	5	1,494	516	281,250	3,386,5	2,017,5	—	5,756,0	4,028,5	1,806,8	—	151,0	11,742,3	14,123,5
Uppsala d.o.	4	1,214	647	312,725	4,010,9	2,154,7	—	5,616,0	3,723,0	4,541,5	—	1,292,0	15,172,5	13,660,5
Södermanlands d.o.	8	2,394	1,022	583,940	7,215,1	1,780,8	—	13,673,1	8,229,9	6,935,1	162,0	1,272,0	30,272,1	17,746,7
Östergötlands d.o.	20	5,150	1,835	1,143,010	15,402,1	798,5	—	41,772,8	14,891,1	6,466,4	224,5	612,1	63,966,9	11,719,6
Jönköpings d.o.	11	2,471	911	447,290	5,942,4	482,5	—	17,415,3	61,4	443,5	368,1	73,0	18,361,3	12,760,6
Kronobergs d.o.	5	963	376	256,720	3,518,0	118,0	—	10,638,8	2,693,0	—	178,0	109,0	13,618,8	4,330,0
Kalmar d.o.	17	4,258	1,651	635,925	8,171,0	829,9	13,8	21,586,8	9,972,9	1,906,7	138,3	212,8	33,831,3	13,732,0
Gottlands d.o.	2	608	220	163,015	1,805,0	254,0	123,0	4,562,0	2,659,0	801,0	—	—	8,145,0	3,798,0
Blekinge d.o.	4	1,179	490	562,935	7,233,7	437,3	—	23,879,6	5,907,4	2,377,0	—	182,2	32,346,2	3,210,5
Kristianstads d.o.	5	1,359	745	670,480	8,793,6	331,0	—	31,217,4	7,656,3	770,0	—	657,4	40,301,1	3,043,0
Malmöhus d.o.	13	3,542	2,085	2,358,255	27,621,5	598,0	—	105,227,8	24,483,3	6,045,5	1,233,5	2,191,0	139,181,1	3,599,0
Hallands d.o.	3	684	371	310,495	3,840,0	22,0	—	8,500,5	8,020,5	776,5	—	169,5	17,467,0	2,247,0
Göteborgs och Bohus d.o.	12	3,030	1,940	4,315,060	75,633,1	73,1	34,119,8	136,670,2	13,447,1	24,536,2	2,151,7	1,662,9	212,587,9	20,255,0
Älfsborgs d.o.	13	3,417	1,446	746,171	8,851,7	1,583,2	—	24,234,7	3,510,8	2,018,2	903,3	3,641,1	34,308,1	11,011,5
Skaraborgs d.o.	12	2,778	1,499	777,960	11,446,1	1,933,3	—	24,021,7	9,713,1	2,755,0	479,0	638,7	37,607,5	24,136,6
Värmlands d.o.	12	2,328	808	410,415	6,308,1	123,9	—	10,259,7	10,597,2	1,286,2	215,3	211,8	22,570,2	7,023,3
Örebro d.o.	10	2,575	677	316,170	4,999,4	347,4	—	6,723,8	8,248,8	1,948,5	77,0	146,0	17,144,1	6,408,2
Västmanlands d.o.	7	1,569	606	329,600	5,450,5	515,4	—	6,457,3	8,023,8	2,420,7	177,0	225,5	17,304,3	8,531,4
Kopparbergs d.o.	11	3,062	956	361,450	5,648,0	716,7	—	6,930,1	10,636,7	1,178,1	40,0	71,0	18,855,9	9,363,6
Gäflleborgs d.o.	11	3,120	1,196	790,580	11,933,0	2,165,4	246,0	11,718,0	22,231,5	4,505,5	88,0	390,5	39,179,5	29,356,5
Västernorrlands d.o.	8	1,579	683	507,325	8,536,4	715,7	—	6,236,0	18,188,0	3,512,5	98,0	63,0	28,097,5	9,016,0
Jämtlands d.o.	6	1,593	591	181,805	2,919,9	550,9	—	1,775,0	6,399,0	539,0	56,0	—	8,769,0	4,366,5
Västerbottens d.o.	4	899	424	129,605	1,905,5	1,002,6	—	1,300,0	3,505,0	710,0	—	49,0	5,564,0	6,570,0
Norrbottnens d.o.	6	1,186	365	197,605	3,923,3	224,9	—	459,5	11,203,2	281,5	—	—	11,944,2	2,045,7
Summa	219	55,420	23,770	23,192,061	378,759,8	22,902,7	47,411,6	725,217,6	411,804,0	198,134,4	10,038,2	14,863,5	1,407,469,3	266,957,3
1908—1909	225	61,387	29,497	30,314,639	452,983,9	23,653,8	69,639,0	876,226,7	496,242,9	270,751,7	15,340,5	30,964,8	1,759,165,6	232,464,8
1907—1908	232	62,242	32,068	33,626,107	507,117,8	27,789,7	84,111,6	962,359,3	532,402,3	276,111,3	15,143,5	36,276,1	1,906,404,1	255,434,7
1906—1907	237	64,874	33,267	34,767,682	526,229,7	25,072,9	88,369,70	1,009,121,61	548,553,50	242,341,21	44,574,40	38,912,03	1,971,872,51	250,461,5
1905—1906	240	64,182	34,021	35,555,821	523,179,4	18,595,6	78,438,4	1,045,659,6	532,043,4	254,176,6	42,451,4	40,715,5	1,993,484,9	250,556,8

Nr 11.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1909—1 OKTOBER 1910.

Debiterad tillverk- ningsskatt.		D r i f k r a f t.										A n t a l a r b e t a r e.					L ä n.
		Ångmaskiner.		Vattenturbiner.		Gasmotorer.		Fotogenmo- torer.		Elektriska motorer.		Män		Kvinnor		Summa.	
Kronor.	Öre.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.		
1,837,643	60	25	2,122,0	—	—	3	26,0	8	900,0	169	1,064,3	955	2	351	—	1,308	Stockholms stad.
50,049	30	5	38,0	—	—	1	9,0	1	40,0	3	8,0	57	2	16	—	75	Stockholms län.
62,184	25	4	166,0	—	—	1	5,5	—	—	5	14,5	53	—	14	—	67	Uppsala d:o
103,713	70	4	62,0	—	—	—	—	1	2,5	12	50,8	101	4	37	—	142	Södermanlands d:o
201,077	30	16	131,0	1	10	3	21,0	—	—	26	209,5	204	34	41	1	280	Östergötlands d:o
77,161	30	5	45,0	—	—	—	—	—	—	12	22,5	96	6	19	—	121	Jönköpings d:o
44,786	90	1	60,0	1	15	—	—	—	—	8	18,0	47	12	12	—	71	Kronobergs d:o
110,430	15	7	59,0	—	—	2	7,0	1	2,0	9	18,0	133	11	39	2	185	Kalmar d:o
27,712	55	3	49,0	—	—	1	12,0	—	—	3	5,3	26	2	11	2	41	Gottlands d:o
109,299	45	8	184,0	—	—	—	—	—	—	4	4,0	78	7	24	1	110	Blekinge d:o
123,482	75	7	188,0	2	35	1	25,0	—	—	6	35,0	78	4	18	—	100	Kristianstads d:o
445,896	30	23	950,0	—	—	—	—	1	8,0	49	161,5	276	7	101	—	384	Malmöhus d:o
53,721	05	2	57,0	—	—	—	—	—	—	10	117,0	51	—	24	—	75	Hallands d:o
926,203	40	13	542,0	1	210	—	—	3	10,0	104	888,0	561	1	240	—	802	Göteborgs och Bohus d:o
129,205	90	8	121,0	—	—	1	2,0	1	4,0	19	94,5	111	7	36	1	155	Älfsborgs d:o
136,405	05	10	123,0	—	—	—	—	2	6,0	20	74,5	147	3	29	2	181	Skaraborgs d:o
69,770	55	9	81,5	—	—	1	8,0	—	—	24	59,0	87	5	28	1	121	Värmlands d:o
53,748	90	6	48,0	2	18	—	—	1	4,0	14	36,0	73	3	24	—	100	Örebro d:o
56,032	—	7	101,0	1	5	—	—	—	—	3	3,0	83	3	28	—	114	Västmanlands d:o
61,446	50	6	23,0	2	20	—	—	3	18,0	10	21,0	67	8	33	1	109	Kopparbergs d:o
134,463	10	13	268,0	—	—	1	3,0	—	—	33	99,0	152	13	42	1	208	Gäflleborgs d:o
87,226	10	10	96,0	—	—	1	3,5	1	4,0	11	16,5	103	5	36	—	144	Västernorrlands d:o
30,906	85	3	42,5	—	—	—	—	—	—	4	22,5	37	—	12	1	50	Jämtlands d:o
22,032	85	3	23,0	—	—	—	—	—	—	1	0,5	45	3	16	—	64	Västerbottens d:o
33,592	85	7	140,0	—	—	—	—	—	—	3	6,5	42	—	21	—	63	Norrbottnens d:o
4,988,192	65	205	5,719,5	10	313	16	122,0	23	998,5	562	3,019,4	3,663	142	1,252	13	5,070	Summa.
2,664,965	36	212	6,126,5	7	82	26	586,0	19	294,0	522	3,414,2	3,823	109	1,285	17	5,234	1908—1909.
3,031,442	83	247	7,297,0	8	130	26	677,5	11	90,0	484	2,559,5	4,036	141	1,390	23	5,590	1907—1908.
2,982,125	14	233	6,242,0	11	104	18	84,8	17	662,5	392	3,554,4	3,994	136	1,400	23	5,553	1906—1907.
3,051,046	86	233	5,799,0	10	92	17	91,0	13	190,5	335	1,627,3	4,096	156	1,405	21	5,678	1905—1906.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEFRIA MALTDRYCKS

L ä n.	Antal skatte- fria brygge- rier.	Antal brygder.	Använda råämnen.				Till- verkad svag- dricka.	D r i			
			Malt.	Humle.	Sockerkulör.	Socker och sirup.		Ångmaskiner.		Vattenturbiner och vindmotorer.	
			Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Hl.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.
Stockholms stad	4	897	542,722,0	6,083,9	8,266,7	8,180,5	82,172,0	6	68,0	—	—
Stockholms län	16	1,457	286,543,0	2,392,1	6,192,7	6,594,0	44,397,7	7	38,5	—	—
Uppsala d:o	24	2,310	355,048,0	2,926,1	7,734,4	3,271,0	53,653,6	1	3,0	—	—
Södermanlands d:o	7	776	111,650,0	1,146,7	1,762,1	2,650,5	15,952,9	1	11,5	—	—
Östergötlands d:o	14	1,086	245,992,0	1,450,1	3,801,9	594,0	31,058,4	5	21,0	—	—
Jönköpings d:o	28	2,007	164,652,0	852,4	2,428,5	4,982,7	19,040,3	—	—	—	—
Kronobergs d:o	28	1,783	126,453,0	538,8	1,809,1	7,503,5	12,764,1	1	4,0	—	—
Kalmar d:o	34	2,711	189,798,0	726,6	1,782,6	586,0	20,423,7	—	—	—	—
Gottlands d:o	1	194	29,100,0	97,0	97,0	—	2,509,0	—	—	—	—
Blekinge d:o	20	1,944	174,134,0	741,8	3,886,5	4,191,5	26,886,6	2	10,0	—	—
Kristianstads d:o	38	6,333	510,964,0	2,027,7	10,343,1	20,236,0	73,394,4	15	65,0	—	—
Malmöhus d:o	113	18,313	2,054,484,0	2,984,6	35,629,0	28,074,6	271,139,6	20	64,0	—	—
Hallands d:o	24	3,339	278,697,0	1,616,8	3,802,3	4,689,4	34,893,5	1	6,0	—	—
Göteborgs och Bohus d:o	12	1,571	1,126,615,0	4,668,4	19,479,9	7,566,3	131,527,1	7	107,0	—	—
Älfsborgs d:o	23	1,836	241,629,5	1,909,9	5,115,9	7,885,5	32,421,8	2	14,0	—	—
Skaraborgs d:o	22	1,884	228,024,5	1,684,4	4,410,2	4,671,7	29,101,6	1	3,0	—	—
Värmlands d:o	24	1,870	298,651,0	2,133,4	5,943,7	9,211,5	39,591,9	2	5,5	—	—
Örebro d:o	25	1,492	223,127,0	2,106,4	4,735,2	13,275,0	33,085,2	4	29,5	1	0,5
Västmanlands d:o	30	2,568	447,541,0	3,623,4	8,175,3	12,941,0	66,818,1	3	14,0	—	—
Kopparbergs d:o	53	3,792	413,119,0	3,787,4	8,346,4	4,424,3	61,842,0	3	5,0	—	—
Gäflleborgs d:o	72	5,733	607,078,0	6,450,3	12,329,3	9,121,9	90,755,4	1	2,0	1	—
Västernorrlands d:o	21	1,322	195,086,0	2,157,2	5,923,4	14,871,0	37,091,5	2	10,0	—	—
Jämtlands d:o	11	911	82,618,0	745,3	1,967,9	2,981,0	11,795,6	—	—	—	—
Västerbottens d:o	14	880	80,464,0	729,2	2,614,4	4,134,1	13,817,0	1	4,0	—	—
Norrbottnens d:o	23	1,363	162,594,0	1,430,7	3,841,6	1,440,0	24,400,8	—	—	—	—
Summa	681	68,372	9,176,784,0	55,010,6	170,419,1	184,077,0	1,260,533,8	85	485,0	2	0,5
1908—1909	700	67,110	8,774,928,0	54,573,6	161,101,9	157,313,3	1,182,399,8	82	459,5	10	18,5
1907—1908	743	79,078	10,575,786,5	62,197,8	190,182,9	155,073,0	1,494,690,1	62	494,5	8	15,5
1906—1907	797	81,381	10,570,337,0	60,061,3	186,948,6	30,532,8	1,422,538,1	84	458,0	4	2,5
1905—1906	847	88,655	11,734,238,2	65,179,1	201,175,0	—	1,547,347,0	73	344,0	4	6,5

Nr 12.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1909—1 OKTOBER 1910.

k r a f t.							A n t a l a r b e t a r e.					L ä n.
Gasmotorer.		Fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Kreatursvandringer.	M ä n		K v i n n o r		Summa.	
Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	öfver 18 år.	under 18 år	öfver 18 år	under 18 år		
1	20,0	—	—	6	23,0	—	66	—	10	—	76	Stockholms stad.
1	3,0	—	—	1	2,0	—	56	2	3	—	61	Stockholms län.
—	—	1	2,0	4	9,3	1	59	—	1	—	60	Uppsala d.o.
—	—	—	—	1	5,0	—	26	7	3	2	38	Södermanlands d.o.
—	—	—	—	2	6,5	1	44	4	1	3	52	Östergötlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	37	5	4	—	46	Jönköpings d.o.
—	—	—	—	—	—	—	40	2	7	—	49	Kronobergs d.o.
—	—	—	—	—	—	—	53	3	5	1	62	Kalmar d.o.
—	—	—	—	2	5,0	—	2	—	2	—	4	Gottlands d.o.
—	—	—	—	—	—	1	35	7	8	—	50	Blekinge d.o.
—	—	—	—	—	—	—	75	10	23	—	108	Kristianstads d.o.
—	—	—	—	2	5,5	1	227	30	26	5	288	Malmöhus d.o.
—	—	1	3,0	4	23,0	—	44	8	6	2	60	Hallands d.o.
1	4,0	—	—	5	15,0	1	158	4	7	1	170	Göteborgs och Bohus d.o.
—	—	1	3,0	2	6,0	—	58	3	7	—	68	Älfsborgs d.o.
—	—	—	—	6	15,0	1	51	1	5	1	58	Skaraborgs d.o.
1	4,0	—	—	6	14,0	—	51	4	5	—	60	Värmlands d.o.
—	—	1	6,0	1	8,5	4	55	8	5	—	68	Örebro d.o.
—	—	7	19,0	3	7,0	6	92	4	10	1	107	Västmanlands d.o.
2	4,5	—	—	4	11,5	2	100	14	4	—	118	Kopparbergs d.o.
1	5,0	3	12,5	6	11,5	1	132	13	5	2	152	Gäflleborgs d.o.
—	—	—	—	—	—	—	54	7	3	1	65	Västernorrlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	26	2	—	—	28	Jämtlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	31	1	6	—	38	Västerbottens d.o.
—	—	1	10,0	1	3,0	—	48	10	3	—	61	Norrbottnens d.o.
7	40,5	15	55,5	52	170,8	19	1,620	149	159	19	1,947	Summa.
8	49,0	19	60,5	55	164,6	20	1,658	126	168	20	1,972	1908—1909.
9	49,5	17	57,0	41	117,4	20	1,756	152	170	29	2,107	1907—1908.
8	32,0	16	63,5	32	89,0	26	1,758	153	184	22	2,117	1906—1907.
7	26,5	16	50,0	16	74,0	30	1,899	158	180	26	2,263	1905—1906.

